

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A m. kir. csendőrlegénység nyugdíj-igényeiről.

Irta: *Hein György*, m. kir. csendőr-számvivő-tiszthelyettes.

A «Csendőrségi Lapok» szerkesztői üzeneteinek rovatában nagyon gyakran oly válaszok jelennek meg, a melyek intézményünk tagjainak és ezek családjainak ellátására vonatkoznak, s ebből azt kell következtetnem, hogy nagyon sokan vannak, a kik a csendőrlegénység és ezek családtagjainak ellátási illetményeivel és azok feltételeivel nincsenek tisztában s így remélhetem, hogy e tanulmányom sok kételyt fog eloszlatni.

A m. kir. csendőrlegénység ellátási illetményeit az 1881. évi LXXI. t.-cz. szabályozza ugyan, de az ellátási összeg odaitélésénél bizonyos esetekben ezen kívül az 1875. évi LI. és az 1885. évi XI. t.-cz. határozmányai is figyelembe vétetnek.

Az állami ellátás kétféle és pedig: vagy egyszer s mindenkorra szóló, vagy pedig állandó jellegű.

Egyszermindenkorra szóló részletetés alatt a végkielégítést, állandó jellegű ellátás alatt pedig a nyugdíjat értjük. Végkielégítésre, illetve nyugdíjra csak a véglegesen alkalmazott legénység tarthat igényt.

A még próbaszolgálat alatt állók három havi végkielégítést csak igen kivételes és méltányos esetekben nyerhetnek, nyugdíjat pedig próbacsendőrök, — hacsak nem az 1885. évi XI. t.-cz. 26., illetve 30. §. végbekezdéseiben foglaltak alapján, a mire azonban eddig még eset nem volt — egyáltalán nem kaphatnak, különös méltánylást érdemlő esetekben azonban kegydíjban részesíthetők.

A csendőrség fennállása óta mindössze csak három próbacsendőr kapott kegydíjat.

Végkielégítésre igénnyel bírnak oly végleges állományú csendőrök, (altisztek) a kik beszámítható szolgálati idejük 10-ik éve előtt csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná válnak a nélkül azonban, hogy polgárilag is keresetképtelenek lennének.

A végkielégítés összege a megszakítás nélkül eltöltött szolgálati idő után lesz megállapítva, még pedig a beszámítható ténylegességi illetmények (szold, havidíj, szolgálati pótdíj) három havi, (1881: LXXI. t.-cz. 4. §.) egy, vagy két évi (1885: XI. t.-cz. 28. §.) összegében a szerint, hogy a felülvizsgált egy évtől három évig,

három évtől öt évig, vagy öt évtől a be nem töltött 10-ik évig szolgált.

A esapatnál eltöltött szolgálati idő a három havi végkielégítésnél egyáltalán nem, az egy és két évinél csak az esetben lesz figyelembe véve, ha az átlépés között történt s az ellátandó a csendőrségnél legalább három évet szolgált.

A szolgálati pótdíj azonban az 1881. évi LXXI. t.-cz. 2. §. utolsó előtti bekezdésében foglalt tiltó rendelkezés alapján csak akkor lesz a végkielégítési összegbe beszámítva, ha a csendőrségi szolgálati idő a hat évet meghaladja.

A három havi végkielégítés összege nagyon csekély ugyan, de semmi esetre sem méltánytalan, mert a csak három évet, vagy még annyit sem szolgált csendőr a testületben — úgyszólván — még csak kezdő éveit élte s látóköre, ismeretei még oly hiányosak voltak, hogy önálló szolgálatra nagy ritkán s csak szükségből alkalmaztatott, tehát nem szerezhetett magának oly érdemeket, a melyek öt nagyobb összegű végkielégítés igénylésére jogosíthatnák.

Az egy évi végkielégítéssel már jobban van jutalmazva a csendőrségnél teljesített szolgálat, a két évi végkielégítés meg éppen bőkezűnek mondható.

Kétségtelen, hogy a csendőr szolgálata rendkívül fárasztó és egészséget rontó s épp ez okozza azt, hogy legénységünk túlnyomó része idő előtt szolgálatra képtelenné válik. De valljuk be őszintén, hogy sok oly csendőrünk van, a ki alig várja az időt, hogy a két évi végkielégítésre az igényt megszerezze s akkor már kevésbé igyekszik ellenállani a csúsz, viszárgulatok, ideggyengeség stb., stb. meg-megújuló fájdalmainak, hanem elvankitva a végkielégítés nagyságától, beadja derekát s alig várja, hogy a végkielégítést megkaphassa.

Bár nem volt szándékom, de az összjó érdekében szükségesnek tartom arra is kiterjeszkedni, hogy az ily végkielégített csendőrök azután mibe is fognak tulajdonképpen?

Távol áll tőlem, hogy bárkinek is sérteni akarnám az önérzetét, de a tapasztalat bebizonyította azt, hogy az ily módon kilépett csendőröket két osztályba lehet sorolni. Az egyik osztályba tartoznak a komolyan, a másikba a könnyelműen gondolkozók.

A komolyan gondolkozó csendőr a végkielégítési ösz-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

szegét ipari vállalatba fekteti, folytatja mesterségét egy oly tőkével, a melylyel — szerény viszonyok között — a hasonló foglalkozású iparosokkal a versenyt könnyen felveheti, vagy mint volt földműves újból visszatér a semmi körülmények között sem megvetendő földműveléshez a pár ezer korona készpénzzel rendelkezve, férfikora legjavában oly házaságot kötöt, a melynek révén gondtalan jövőnek néz elő.

Azt ne állítsa senki, hogy egy polgárilag keresetképesnek osztályozott csendőr annyira fölkre ment volna, hogy az mesterségét, vagy a földművelést nem folytathatná, mert az nem áll.

Ennek az állításomnak az igazságát legjobban bizonyítják a könnyebvértü volt csendőrök esetei. Alig, hogy a végkielégítési összeg elfogyott, jelentkeznek újbóli felvételre.

A végkielégítési összeget — kevés kivétellel — a csendőrségnél szerzett bajaik *gyógyítására* használták fel és pedig oly sikerrel, hogy alig egy év alatt újból olyan egészségesek lettek, mint a makk.

Vannak olyanok is, a kik az arany középutat, vagyis valami *„könnyebb”* polgári pályát választanak. De milyet?

A csendőrségi nehéz szolgálatot elhagyott csúszos csendőrrel alig pár hét múlva újból találkozunk Pesten mint vasutasnal, villanyos kalauzzal, vagy táviratkézesítővel.

Reggeltől estelig talpon van, ázik-fázik, lohol, fut, meg ebédre sincs jóformán ideje a mindez havi 60–80 koronáért. De legalább nem bántja a csúsz, hiszen az már most igazán nagy baj volna, mert a legtöbb csak ideiglenes minőségű alkalmazott, a kinek végkielégítésre egyáltalán nem, s — a csendőrséggel össze sem hasonlítható — nyugdíjra pedig csak a jó Isten tudja, mikor lesz igénye.

Azt hiszem ezek után bátran visszatérhetek tulajdonképpeni tárgyam további fejtegetéséhez ama reményben, hogy ez a kitérés talán egyik-másiknak hasznára lesz.

A mint már előbb említém, a próbacsendőröknek (ideiglenesen alkalmazottaknak) végkielégítésre igényük nincs, annál kevésbé, mert a Csendőrségi szervezeti utasítás 30. § II. 1. pontja a csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná vált próbacsendőrökre nézve akként intézkedik, hogy azok a tiszteletből elbocsátandók.

Mindazonáltal fordulhatnak elő esetek, a mikor a próbacsendőr — akár a csendőrségnél, akár előbb szerzett betegség miatt — csendőrségi, esetleg katonai szolgálatra is alkalmatlanná válik a ilyenkor szárny- (pótszárny) parancsnoki vélemény és orvosfőnöki bizonyítvány alapján honvéd felülvizsgáló bizottság elé állítatik, a mely a próbacsendőr szolgálatképtelenségének fokát megállapítja, annak idejében kifejezést ad és megfellelő indítványt tesz arra nézve, hogy a felülvizsgált milyen szolgálatokra alkalmas, vagy alkalmatlan.

A felülvizsgálati iratok azután a honvédkerületi

parancsnoknál véleményével is ellátva, a honvédelmi miniszterhez terjesztetnek elő, a ki határozatát meghozza a az esetleges ellátás folyósítása iránt a belügyminisztert megkeresni.

Ha a próbacsendőr a csendőrségnél szerzett betegséggel vizsgáltatik fölül, akkor fennforognak azok a méltányossági okok, a melyek alapján részére a végkielégítés odaitélhető, ellen esetben azonban, a mikor egy már előbb szerzett, de csak a csendőrségi szolgálat különlegesen volt folytán jobban kifejlődött betegséggel állunk szemben, ugyebár nem igen tartható igényt az arra, hogy végkielégítésben részesíttessék?

Es mégis mit látunk? A legmehszebb menő méltányosságot, a mennyiben az ily próbacsendőr is — a honvédelmi és belügyminiszter urak nyilvánvaló jóindulata következtében — végkielégítésben részesül.

Az esetben azonban, ha a felülvizsgált próbacsendőr szolgálatlajosságát következtében, avagy szolgálatlajosságát közben szenvedett súlyos testi sérülés folytán nemcsak csendőrségi és katonai szolgálatra, hanem mindenemű népfelkeltési szolgálatra is alkalmatlanná, valamint *polgárilag is keresetképtelenné* vált, akkor a belügy- és pénzügyminiszter urak hozzájárulásával és a magyar minisztertanács felhatalmazása alapján *Ófelsége*, a magyar király legfelsőbb kegyelme folytán a nyugdíjnak megfelelő összegű kegydíjban részesíttetik. E kegydíjak összegének megállapításánál természetesen a bekezdésben említett törvények ugyanazon szakaszai nyerne alkalmazást, mint a hasonló körülmények mellett rokantakká vált végleges állományú csendőrlegénység ellátása mérvének megállapításánál.

Tehát a próbacsendőrnek sem kell aggódni, a mikor veszélylyel járó szolgálatát megkezdi, hisz esetlegesen szoronsételemségben nem áll elhagyatva egyedül a nagy világban, mert az utolsó forum, a miniszterium is — a törvény keretein belül — mindent elkövet, hogy az állam minden egyes szolgája, az őt megillető ellátásban részesüljön.

A véglegesen alkalmazott csendőrlegénység nyugdíj igénye a *megszállítás nélkül* eltöltött 10-ik év befejezte után áll be, megjegyezvén, miszerint a cs. és kir. közös hadseregben, vagy a m. kir. honvédségben eltöltött idő a nyugdíjba, illetőleg szolgálati időbe szintén betudatik.

Teljesen mindegy tehát, hogy az illető mennyi időt szolgált a csendőrséget megelőzőleg a csapatnál, a fő az, hogy megszokítás nélküli 10 szolgálati éve legyen.

Az 1881. évi LXXI. cz. 2. §. szorint *„a szolgálatképtelenné vált csendőrségi legénység nyugdíjazására nézve azon szabályok érvényesek, melyek a nyugdíjképes polgári államszolgák részére alkalmaztatnak, azon megszorítással azonban, hogy a törvény hatálya a csendőrlegénységre csak az eredetileg elvált három évi csendőrségi szolgálati idejének betöltése után nappal kezdődik.*

Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíjja

A legjobb órák,

legszilárdabb ókszerék, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
javítások 5 évi jótállás mellett, árjegyzék ingyen!

I. Táblázat

a magyar királyi csendőrlegénység részére, az 1885. évi XL. t.-cz. 28. §-a, illetve az 1881. évi LXXI. t.-cz. 4. §-a értelmében egyszersmindenkorra járó végkielégítésről.

Betöltött szolgálati idő, év		Csendőr részére			Őrvezető részére			Őrmeister részére					
		Zsold évi próbacsendőr 800 K, csendőr 900 K	ha évi			Zsold évi 1100 K	ha évi			Zsold évi 1300 K	ha évi		
			100	200	300		100	200	300		100	200	300
Atól	ig	korona szolgálati pótdíjat élvez			korona szolgálati pótdíjat élvez			korona szolgálati pótdíjat élvez					
A 3 évi csendőrségi szolgálati kötelezettség lejártától		próbacsendőr 200, csendőr 224			274			324					
3	5	—	900	—	—	1100	—	—	—	1300	—		
5	10	6 éven alul	1800	—	6 éven alul	2200	—	6 éven alul	2600	—	—		
		6 éven felül	2000	2200	2400	6 éven felül	2400	2600	2800	6 éven felül	2800	3000	3200

II. Táblázat

a magyar királyi csendőrlegénység részére, az 1881. évi LXXI. t.-cz. értelmében kijáró évenkénti nyugdíj-összegekről.

Betöltött szolgálati idő, év		Csendőr részére					Őrvezető részére					Őrmeister részére					Járás- és törzsőrmeister részére									
		ha					ha					ha					ha									
		3	4	8	12	16	3	4	8	12	16	3	4	8	12	16	3	4	8	12	16					
Atól	ig	szolgálati év után					szolgálati év után					szolgálati év után					szolgálati év után									
		100	200	300	400	500	100	200	300	400	500	100	200	300	400	500	100	200	300	400	500	100	200	300	400	500
		korona szolgálati pótdíjat élvez					korona szolgálati pótdíjat élvez					korona szolgálati pótdíjat élvez					korona szolgálati pótdíjat élvez									
—	10	300	334	366	400	434	466	366	400	434	466	500	534	434	466	500	534	566	600	560	594	626	660	694	726	
10	15	300	334	366	400	434	466	366	400	434	466	500	534	434	466	500	534	566	600	560	594	626	660	694	726	
15	20	338	374	412	450	488	524	412	450	488	524	562	600	488	524	562	600	638	674	630	668	704	742	780	818	
20	25	450	500	550	600	650	700	550	600	650	700	750	800	650	700	750	800	850	900	840	890	940	990	1040	1090	
25	30	502	624	688	750	812	874	688	750	812	874	938	1000	812	874	938	1000	1062	1124	1050	1112	1174	1238	1300	1362	
30	35	674	750	824	900	974	1050	824	900	974	1050	1124	1200	974	1050	1124	1200	1274	1350	1260	1334	1410	1484	1560	1634	
35	40	788	874	962	1050	1138	1224	962	1050	1138	1224	1312	1400	1138	1224	1312	1400	1488	1574	1470	1558	1644	1732	1820	1908	
40 éven felül		900	1000	1100	1200	1300	1400	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1680	1780	1880	1980	2080	2180	
		K f					K f					K f					K f									
		1 napra					1 napra					1 napra					1 napra									
Zsold- járán- dóság	28	•	•	•	69	04	28	•	•	•	84	42	28	•	•	•	99	73	Havidíj							
	29	•	•	•	71	50	29	•	•	•	87	43	29	•	•	•	103	29	Egy hóra					140	—	
	30	•	•	•	73	97	30	•	•	•	90	41	30	•	•	•	106	85								
	31	•	•	•	76	44	31	•	•	•	93	42	31	•	•	•	110	41								
	Egy köz. évre	—	—	—	900	—	Egy köz. évre	—	—	—	1100	—	Egy köz. évre	—	—	—	1300	—	Egy évre					1680	—	

Megjegyzés: A járás- és törzsőrmeisterekre vonatkozó rész csak 1908. évi október hó 1-ével lép életbe, mert csak akkor lesz részükre az 1880. koronás illaték folyósítva.

zását szabályozó 1885. évi XI. tcz. 20. §-a szerint a rendszeresített állomásra állandóan alkalmazott tisztviselő, altiszt és szolga, ha legalább tíz évi beszámítható szolgálattal bír, nyugdíjra tarthat igényt:

a) ha testi vagy lelki fogyatkozás miatt hivatalos kötelességeinek teljesítésére véglegesen vagy legalább tartósan képtelenné válik;

b) ha a 65 évet betöltötte;

c) ha a köteles szolgálati időt (40 év) kitöltötte; vagy

d) ha hivatalok, vagy állomások szervezése, vagy azok megszüntetése következtében, vagy ellene bozott fegyelmi ítélet folytán megfelelő állomásra el nem helyezhető.

Félreértések elkerülése céljából megjegyeztetik, hogy a d) pontban említett fegyelmi ítélet nem azonos a csendőrségtől fegyelmi uton történt eltávolítással, mert az eltávolítás egyenlő a szolgálattól büntetesképpen elbocsátással, a mely esetben az államszolgák is elvesztik nyugdíjigényüket.

A csendőr elveszti nyugdíjigényét, ha:

1. szolgálati kötelezettségének leteltével önként kilép;
2. ha hadtörvényszéki ítélet folytán, vagy
3. fegyelmi uton a csendőrségből eltávolítottatik;
4. szökés esetén; és végül
5. ha nyugdíját megváltja.

A nyugdíj ideiglenesen, vagy állandóan ntalványoztatik aszerint, a mint az illetőnek újbóli alkalmazása bizonyos idő leteltével várható-e, vagy sem.

A nyugdíjösszeg megállapításának alapját képezi a beszámítható szolgálati idő tartama a az utoljára élvezett javadalmazás évi összege.

Beszámítható szolgálati időnek tekintetik az 1885. évi XI. tcz. 7. és 8. §-ai szerint az az időtartam, melyet valaki a csendőrséghez történt közvetlen átlépése előtt megszakítás nélkül magánál az államnál és az alább felsorolt hivataloknál és állomásokon töltött:

1. a kir. kormány igazgatása alatt álló közalapítványoknál;
2. az országgyűlés mindkét házábanál;
3. a kincstárból, vagy a kir. kormány kezelése alatt álló közalapokból fenntartott tanintézeteknél;
4. a fővárosi közmunkák tanácsánál;
5. a fővárosi rendőrségnél;
6. az állami utaknál, a folyammérnökségeknél, a posta- és távirtdaintézeteknél;
7. a legfelsőbb udvartartás körében, a legmagasabb uralkodóház családi javainál;
8. a közös minisztériumok és számszék, valamint az ezek alatt álló hatóságok és hivataloknál;
9. a hadsereg (haditengerészet) honvédség és ezekhez tartozó hivataloknál;
10. a horvát-szlavon autonóm kormányánál, vagy ez alatt álló országos hatóságok és hivataloknál;
11. az állami kezelés alatt álló bányatársuladékhöz járuló állomásokon; és végül

12. a m. kir. állami és allamosított vasutaknál.

Az utoljára élvezett javadalmazás alatt mindig a legutóbb folyósított havidíj, vagy zsold- és a szolgálati pótdíj értendő.

A szolgálati pótdíj azonban az 1881. évi LXXI. tcz. 2. §. utolsó bekezdése értelmében csak akkor lesz a nyugdíjazás és végkielégítés alkalmával figyelembe véve, ha az illető a csendőrségnél legalább is hat évet szolgált.

Kivételt képeznek azok a csendőrök, (3. §.) a kik szolgálatteljesítéskor szenvedett sebesülés, vagy súlyos testi sérülés következtében válnak szolgálatképtelenné, vagy a kik más oknál fogva nemcsak csendőrségi szolgálatra, hanem általában minden kenyérkeresetre is alkalmatlanokká válnak. Az ily csendőrök ellátási illetményeinek kiszabásánál az élvezett szolgálati pótdíj — ha hat évet még nem is szolgáltak — figyelembe vétetik.

A szolgálati idő tartama a polgári időszámítás szerint (egy év: 365 nap) lesz megállapítva. Minden egyes hadjáratért azonban, melyben a csendőr a hadsereg-, honvédség- vagy csendőrség kötelékében résztvett, szolgálati idejéhez egy év hozzászámítottatik. Ha azonban az illető egy és ugyanazon évben két, vagy három hadjáratban vett volna is részt, az csak egy hadjárat évről számítottatik.

A csapatbeli szolgálati idő alatt a katonai térképezésnél és báromszögelésnél altiszti minőségben eltöltött minden év 16 hónappal számítandó. (1875. évi LI. tcz. 78. §.)

Az e kellékeket nélkülöző szolgálati idők a nyugdíjazásnál nem vehetők figyelembe.

A csendőrségi végkielégítési és nyugdíjösszegei a mellékelt táblázatokból vehető ki. (Folyt. köv.)

A tolvajriasztó.*

Irtó: Soltész Imre csendőrfőhadnagy.

Ősz felé járt az idő, a falusi pap újságolvasásba mélyedve ült az ablaknál, a szőnyegen hevert vadászkutyája, hébe-korba nagyokat vakkantva álmában. Őrzse néni, az öreg gazdasszony lép be a szobába, arczáról le lehet olvasni, hogy valami nagy dolog történhetett. Nem is tud szóhoz jutni, csak ott áll a szent atya előtt, azután köténye szegélyét fogva várja, hogy mikor pislant fel már a plébános úr az újságból. Hej bezzeg régen, mikor még Őrzse néni tisztartóné volt, debogy várt volna, míg férje végez az újsággal, csak egyet kellett köhintenie, már is ugrott a megboldogult. Azóta változtak az idők, boldogult férjét elhantolták. — az Isten nyugosz-

* A „Tolvajriasztó” leírását az „Ugoeca” című lap és a „Borászati Lapok” a következőképpen ismertetik: „A készülék egy patront kisítő készülékből áll, melyet — ha fel van huzva — egy vékony drót hoz működésbe. Mielőtt a készüléket valamely tolvajok által veszélyeztetett helyre kiállítani akarjuk, következőképpen kell azt megtölteni és felállítani: először a gyurufogantyus csapszöveget (a) felhuzzuk és a csövekből kiálló kis szögre akasztjuk; gyűrűjébe a biztonsági horgot (b) be-

Ne tévovázzék, ha fáj a feje,

— : hanem használjon azonnal : — : **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmáskésőbb migraint és fejfájást elmulasztja. Ár K 1.20. Kapható minden gyógyszeriarban és drogeriában. Készíti: **Beretvás Tamás gyógyszer Képező.** Orvosok által ajánlva. 3 doboznál ingy. post. száll.

Diszfelvonulás.

Hazádnak rendületlenül.

A nemzeti falanx monori népversenyről.

talja — neki meg özvegyiségére kegyelemkenyér után kellett néznie. De az öreg ur sem hagyta sokat várakozni, fojtotta az asztma, félre kellett tennie az ujságot.

— Mi baj van, Örzse, — kérde a vén pap lélegzetet véve.

— Engedelmet kérek, főúr, de tenni kell valamit, mert nem lesz háromfink a házban.

Erre már felegyenesedett a vén pap, pápaszemét közelebb tölta szemére s kérdőleg nézett Örzseére, mit sem érve a mondottakból.

— Beszéljen, Örzse, nem értem a dolgot.

— Inatálom, a tyukolban már alig van baromfi, vagy tolvaj lopta el, vagy elvitte a görény!

— Görény nem lehetett, de alighanem tolvaj, mert „Filox” egész éjjel ugatott; maguk nem hallották?

— Mi nem hallottunk semmit sem.

— Hm, hm, — dörögte a főúr és ezzel leült íróasztalához s névjegyére ráírta „Sürgősen kéreli” s azzal átadta Örzse néninek, hogy küldje által a bírónak.

Rossz időben kérte a főúrszlelendő bíró uramat, mert biz őkegyelme éppen most iszogot Áron korezmájában. Asztalánál ul a kovács, a hentes, na meg a harangozó.

Éppen az általános választói jogról vitatkozik a falu feje a kovács sal, midőn kis lánya besurran az ajtón s egy névjegyet nyomva kezébe mondá:

— Nezze apjuk, a tisztelendő ur küldi.

Bíró uram zavarba jött, mert bármennyire ismerte is a kormány politikai elveit, de az iras- és olvasással havi lábon állott, gondolván elvégre is, az a jegyző dolga.

Gondolt egyet s azzal odaadta a névjegyet a kovácsnak, hisz az ért hozzá, ő szokta elolvasni a kovácsműhelyben az Amerikából irt leveleket.

— Itt van ezen irás, olvassa el komám, — mondá a bíró, — mert az én pápaszemem a községházán van. A fáradságért fellitelerelőleget rendelt a bíró s végre is, neki gyürkőzven a kovács, kibetűzte a sürgős parancsot, mit sehogy sem vett jó néven a bíró.

— Mán én azt mondom, hogy az Isten boszuságában teremtette a bírót. Itt látjátok, — mondá a bíró — igaz-e, a mit a főbíró állit, hogy én vagyok az ur a faluban, mikor még az ember egy pohárku bort sem ihatik meg nyugton s mindenki parancsol neki, még a pap is, de hiszen megyek, — mondá s ot'hagyva az asztalon a maradék bort a kovács örömére.

— Csértessék az ur Jézus — szavakkal állitott be a bíró a parochiára.

A pitvarban Örzse néni fogadta, intve a bírónak, hogy tegye félre pipáját, mert a főúr köhög. A bíró elhümmögte magát s benyitott a szobába.

— Bíró uram, baj van, házamban tolvaj jár, — kezdé a szent atya, — baromliaim felét ellopták.

— Már az bizony nagy baj, — mondá a bíró — ha még a parochiát sem kíméli az éhenkórász, de majd szölok a strázsának, hadd kúrtiljön jobban erre át.

— Már azt ne tegye, — szólalt közbe Örzse néni — ugyis keveset alszom, ezentul még annyit sem tudnék, de szöljön inkább Tóth Gergelynek, hogy ne settenkedjék többé a parochia körül, mert a Filox-szal nyugatom le.

— Lári-fári — jegyzé meg a főúr — az én kutyám nem arra való, még utóvégre megmérgezi valamelyik esrikofogó, de szölni kell a csendőrségnek!

Nem totszelt s azó Örzse néniék, mert a csendörök említésére egész testében remegni kezdett; eszébe jutott ugyanis a hajdani eset, midőn tanyájukon megölték a esőzt, aztán a csendörök s leghűségesebb béresüket verték vasra s azóta nem látta őt ember fia, valahol a tömlőczben ül most is.

De nem mert ellenkezni, elvégre ő most csak eseléd-számba megy, a főúr parancsol.

— Házzen jól van — mondá a bíró — Somogyi őrmester ur érti a módját, majd kitudódik a dolog.

Ezzel az ügy el volt intézve, a bíró visszatért a korezmába s nagyokat ergetett pipájából.

— Miért hivatták — kezdé faggatni a kovács a bírót.

— Itt arról volt szó, koinár, hogy a Tóth Gergely s Mihály fia, eleseni a főúr baromfiuit.

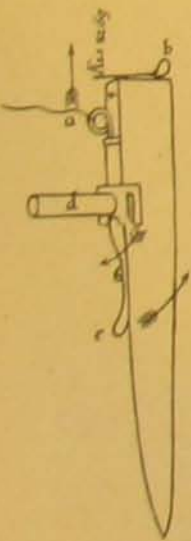
— Már az nem lehet igaz, — mondá a hentes, Tóth Gergely keresztapja, — a Gergely nem bántja a sztrnyas jószágot, ennyire még nem vetermült az öcskös; igaz, hogy két év előtt azt fogták rá, hogy ő ütötte le a Fischer Kóbit, de ez más, nem aféle esilbőszködés.

— Házzen majd megkérlem még tőle, de letagadom, hogy keresztapja vagyok, ha ily esunya mesterséget űzne.

Estefelé elosztott a kupaktanács, a korezmából szöpen hazra vezeték bíró uramat, ki ekkorra már rég elfelejtette, hogy a csendőrségnek kellene űzenni az esot miatt. Pedig kúr volt, mert reggelre kelve a főúr összes baromfiuit ellopták. Ezt már aztan a totyakos bíró is megszokallotta s lovast küldött be az őrrre azzal az üzenettel, hogy jönne ki egy patroll Somogyi őrmester ur vezetés alatt, mert meglopták a papot.

Somogyi őrmester Márkus csendört vette magához, uhból akart altisztet nevelni, mert nagy esőzzeretettel nyomoz s az ősz szemlekor meg is lott dicőrvé.

letoljuk, hogy a felállítás közben a készülék el ne süljön, ezután a rögzítőt (e) félretolva, a töltő kamarát (d) nyitjuk meg, melybe gyúszúnyit puskaporral rendes módon megtöltött patronát (10-os Lefauchaux) teszünk, ezt eredeti helyére visszahelyezve a rögzítővel elzárjuk és a tolvajriasztó készen áll a használatra. A történnnyel ellátott tolvajriasztót földbe szurjuk, vagy fához, kerítéshez erősítjük, szobában vagy kamrában valamely asztal lábához kötjük, végre a csapószög gyűrűjébe beleakasztott vékony sodronyt a lövés irányába húzzuk s valamely szilárd tárgyhoz kötjük, úgy, hogy a huzal keresztetése a tolvaj által valószínűleg használt utirányt. Legvégre a biztonsági horgot (b) a csapószög gyűrűjéből (a) kiakasztjuk, a tolvajriasztó fel van állitva és a vékony drót őrinítésére lövést ad. A tolvaj legnagyobb óvatossága mellett sem veszi észre a vékony sodronyt, hanem beleakad, a huzal megrándul s a készülék nagy durranással esul. Tapasztalásból mondhatom hogy akár tudja a tolvaj, akár nem, hogy tolvajriasztó van felállitva, ez mindenkor kitünő szolgálatot tesz. Ha tudja, úgy közeledni sem mer a gyanus helyhez, mert nem tudja, melyik pillanatban dördul el a titkos puská; sőt házi tolvajok ellen is radikális védőszer, mert azok so mernek a kertbe, kamrába, vagy szobába lépni, mert a puskától való félelem állandó suggetio alatt tartja őket. Ha pedig a készülékről mit sem sejtő tolvajjal van dolgunk, úgy azt a közeli és váratlan durranás oly rémületbe hozza, hogy rendszeren elvágja magát, vagy ordítva zohan tova. Ezt a tolvajriasztót a tolvajok által veszélyeztetett bármely más helyen is lehet használni: szőlőkerthez, dinnysföldre, kamarához, pincéhez, ólakhoz, elhagyott lakások, vagy villákhoz s általában bárhova betolalkodó tolvajok jelzésére és elriasztására. A tolvajriasztó előállításával eszött maga a fellaláló, dr. Skultéty Tivadár nagyszöllősi orvos foglalkozott, s egy ily készülék hozzávaló történnnyel 3—4 koronába került. Ujabbán a fellaláló esnek készítésével felhagyott, de mert a készülék szabaddalmazva nem lett, s a leírás szerint könnyen előállitható, azt bármely ügyesebb gépész, vagy lakatos is elkészíti.

A némezi falanx monori népversenyről. — A mezítálas század.

Éppen a déli fejestől jött Őrsze néni, kezében a telt sajtárral, midőn a esendőrök kapuajtót nyitottak. A siatergő mennykő nem ijesztette volna meg jobban ökegyelmét, mint a két szuronyos vitéz; ma délután nem telik majd uzsonnára, a tej szótönilt az ambituson.

Mártás esendőr zavarba jött, mert őt úgy tanították, hogy a ki a járőr láttára megijed, az gyanus, de nem tudta felfogni, hogy a gazdasasszony mennyiben lehet ludas a dologban.

Az az asszony nép, az a réme a közbiztonságnak, gondolá magában, legalább így beszélte azt Nagy őrmester ur is a multévi találkozáskor, már pedig annak ezüst érdemkeresztje is van.

A esendőrök jöttére Filox ugatni kezdett s a főur is kinézett szobájából, s behívta a járőrt egy bizalmas szóra.

Mártás csak a Filox-ra ügyelt, mert ujomnan kikezelt köpenyogét nem szerette volna a kutya fogaival összehasogtatni.

Somogyi őrmester felkérte a főurat, mutatni meg neki a tyukólt. Mártás esendőr helyeslőleg bólintott fejével, gondolá magában, mintacsendőr az őrmester ur, tudja az, hogy a nyomozást a tett színhelyén kell megkezdeni. Nagy őrmester ur alighanem a gazdasasszonyt fogta volna mindjárt vallatóra.

Őrsze néni nyitotta fel az üres tyukólt s síró hangon panaszolá, hogy ha legalább kedvencz kakasát ne lopták volna el, pedig az olyan szépen tudott kukorékolni.

Somogyi és Mártás jól megvizsgálták a tyukólat és a lórnyékét, de semmi nyomot, vagy bűnjelet sem fedeztek fel.

— Még egy kukastollat sem találni — mondá Mártás — pedig arra szákségem volna. Somogyi a tollforgójára vetett szempilluntással elértette a eszelést, ellenben Őrsze néni azt hitte, hogy annak alapján nyomoztak volna az ellopt kakas után.

Somogyi lernérte még a tyukól és a szemben levő deszkakerítés közti távolságot s azzal iamét betértek a paplakba.

— Hát aztán kiros gyanakosznak a főtisztelendő urék — kéédé Somogyi.

A plébános senkire se gyanakodott, azonban elmondá, hogy gazdasasszonya a falu rosszára, Tóth Gergelyre gyanakszik, kit jó lesz elővenni, bizonyítéka, ugymond, nincsen ellene, de már emberöléssel is gyanusitra volt s így a tyuklopást már tán rá is lehetne bizonyítani.

Nevelett Mártás, még ő is belátta, hogy bizony ez még kevés ok arra, hogy valakit tyuklopással gyanusítsanak, de furta az oldalát, hogy miért is nincsen tanu jelen a kiros kikérdezésekor.

— Hát a eselédsséggel hogy állunk — kérde Somogyi.

— Eselédünk csak egy van, — mondá a gazdasasszony, még a tanyáról hoztam magammal, a megboldogult urnamat szolgálta s megbizható lélek.

— Aztán a eselédlánynak nincsen szeretője? — kérde Somogyi őrmester.

A válasz késött, noha Somogyi várta, de megsugta neki Mártás esendőr. Őrsze néni irult, pirult, mint egy kis leány s csak annyit mondott, hogy ebbe ő nem avatkozik.

— Per amorem dei! — kiáltá a főur s félrehuzván Őrsze nénit, halkun tárgyalni kezdett vele; csak ennyit mondott hangosan:

— Ezt nem tőröm, el kell hagynia a szolgálatát.

— Elvágro — mondá Somogyi — a dologhoz nekünk semmi közünk, de ily lopások eseten a eselédsszemélyzettel is tisztába kell jönni, mert elvágro tyukot se lehet saj nélkül fogni, a hű eselédnek a zajt hallania kell, a dolog tehát gyanus.

Ezen szavak után a járőr egyelőre bucsút mondott a paplaknak s sietett a bíróhoz. Bíró urnam ekkor sem volt ugyan a legjózanabb állapotban, de azért a járőr láttára újabb horral telt üveget hozott elő, gondolván, ugy dukál az, mert hiszen a katononótuk mindig bor

és szép lányt emlegetnek. Rendelkezett ő mindkettővel, de ez egyszer csak az egyik került elő. Eleggé fűjt ez Mártásnak, pedig a lány kedvéért kente tühegyesre szénfekete bajszit.

— Milyen embernek ismeri bíró ur a Tóth Gergelyt?

— Tudom már, — mondá a bíró — éppen az este tárgyaltuk a kocsmában, osztég a hentes mondá, hogy híz az nem lehet, hogy ő esibét lopna.

Somogyi majd hanyatt vágódott meglepetésében, hát így őrzik meg a községek bírái a hivatalos titkokat?

Ellenben Mártás elismerőleg bólintott fejével, gondolván még se jó az mindég, ha a káros kikérdésénél is tanu van jelen.

Somogyi a lelkére kötölte a külömben még új bíróknak, hogy többé ne merjen ilyen hivatalos dolgokat elfecsegni a kocsmában, mert ilyen szokimondásaival az ő sáradozásukat teszi hiábavalóvá. Elrestelte a dolgot a bíró s ennek tulajdonítá a Somogyi elutasítását, mikor borral kínálta.

— No majd máskor — mondá a bíró, de azért Mártás ur csak megiszik egy pohárráival?

— Szolgálat közben nem szoktunk bort inni, valahint a pap se szokott dohányozni, ha mikét szolgál.

— De bort csak iszik, — volt rá a felelet, mire mindannyian nevetni kezdtek.

— Rossz katolikus a bíró ur, — mondá Mártás — mert ez sem áll, hogy bor az, mit mizekor a pap iszik.

Ezután Somogyi őrmester azt mondta a bírónak, hogy most már felállíthatja a tyukolhoz a modern éjjeli őr, a tolvajriasztót s megadta hozzá a méretet az udvar szélességéről.

Nem értette mindezeket Mártás caendör, mert nem volt a titkokba még beavatva, de nem is kérdezősködött előre, mert tudta azt, hogy ezt Somogyi nem szereti.

— Majd meglátjuk, lesz-e sikere a Borászati Lapok hirdetésnyének — mondá némi érdeklődéssel a bíró.

Este fele a járőr kiment a paplak végén levő fűzeshöz, hol a patak mellett jó leshelyre akadt.

Itt elhelyezkedve várta a fejleményeket. Hallani lehetett, mint telik meg a tyukól és a vallásos nép adakozásából újabb lábasjósüggel, s mire besötétedett s a ház elcsendesült, ott termett malaczlópo kabátjába burkoltnan bíró uram is, kibőve, míg Somogyi figyelmeztetéssel nem élt, Mártás az igazí tolvajt vélte felismerni. Bíró uram, — mint Somogyi magyarázta, — itt elővett egy hosszú drótot, abból négy metert levágott (ennyi volt a tyukól és a kerítés közti távolság), a drót egyik végére pedig valami vadászöltényfelet erősített, mit Nagyszöllősről rendelt volt tolvajriasztó ezimén. Majd elvált az éjjel, hogy mi lesz ebből, gondolá Mártás s vizsla szemekkel nézte a sötétben ránkalkodó bírót.

Ez nap B-ben hangos volt Áron kocsmája; az ivóban két száz cigány játszott, míg ott énekelt torkaszakadtából a kovács, a hentes s társul szegődött a helynyéről jövő harangozó. Ez egyszer az utóbbi volt az ur, rendelt bort nyakra főre, még a cigányoknak is kivetett belőle. Áron csak bordta a bort, a harangozó meg csak ivott, mint a szivacs, hámulták is eleget, hogy bonnan is telik ugy egyszerre?

— Ostég hol a feleséged, Jancai? — kérdé a kovács a harangozótól.

— Hol? — mondá a harangozó — elment az a mult hónapban a komáromi vásárra s azóta se láttam.

— Hm, hm, furcsának furcsa s te nem is keresed?

— Már ki keresné, van még aszony a világon, ha nem kerül elő, majd lesz más.

Bsötédedt a kocsmában, s a harangozó eltűnt. A muzsika szól még s kiballatszott a patakhoz is, hol leshen állott, jobban mondva feküdt Somogyi és Mártás. Korán volt még ahhoz, hogy beszélni se lehetett volna még, Mártás hátréngot vett megkérdezni, hogy mi van a tolvajriasztóval.

Majd meglátod, öcsém! Egyik végét oda erősítette a bíró a tyukól végéhez, a másikat a kerítéshez; ha pedig jön a tolvaj, belebotlik, mert éjjel nem látni a drótot, ekkor a töltény el fog sülni s mi oda sietünk, mert ez lesz a jelzés, hogy lépre került a jó madár.

— Most pedig éjfélig virraszt magu, éjszél után pedig én — mondá Somogyi s feje alá téve járőröltényét, lebunyta szemét.

Félóra múlva már csak Mártás volt ébren.

Gondolataiba mélyedt; képzeletében ott járt a bíró háza körül s azon tündődött, hogy hová is lett Katieza. Ábrándjait sokáig nem zavarta semmi, már-már közelédedt az éjfél is, mikor egyszerre hatalmas durranás állítá talpra mindkettőjüket.

Néhány ugrással ott termettek a tyukólnál s mind-egyikök egy egy alakot szorongatott.

Somogyi villanylámpájával bevilágított mindkettő arcába, az egyik a pap cselédje volt, a másik férfi volt, de kilétét nem ismerték. Mindkettőjüket betuszkolták a konyhába, azonban a nagy sötétben Mártás elesett s e pillanatot felhasználva a cseléd a kamraablakhoz ugrott, s az odakészített gyufaoldatot egy hajtásra kiitta.

Senki se látta ezt.

A villanylámpa fényénél ismét feltápászkodott Mártás és gyertyát gyújtatott a cseléd által.

Nemsokára előtűnt a plébános ur. Háta mögött Őrzenóni is, kocsonya módra reszketve, nyakörvénel fogva Píloxt hurezsolva. De a lunczat kutya a világért sem akart parancsára ugatni. Ekkor ismerték csak fel, hogy az eddig ismeretlen férfi a harangozó. Szemlesítve állott a konyha közepén.

— Mi járásban volt kend nálunk, — kordé a főtisztelendő ur.

Nem adott választ a harangozó s a járőr nem is bízatta.

— Megyünk a községházára, — mondá Somogyi — ott majd tárgyaljuk a dolgot. Főur, kívánja-e a cselédje megbüntetését?

— Már megbűnhődtem, — szól közbe a cseléd — reggelig kiadom a lelkemet.

Meglepetve nézett a társaság a cselédre s észrevették, hogy szemei szokatlan fényben égnek.

— Mit tettél, szerencsétlen? — kerdé felindultan a harangozó. Mártásnak nem volt ideje betiltani a kérdést, sem a nyomban jött feleletet.

— Mérget ittam.

— Szent Isten, még csak ez kellett; hamar orvosért — kiáltá a pap.

Mártás rohant is érte, míg Somogyi hirtelen tejet adott a cselédnek; s ez volt a baj! A tejtől a cseléd még rosszabbul lett.

Nemsokára megjött Mártás is, hozva a jegyzőt és bírót; az orvost nem találta hon, az vidékre ment beteghez.

— Hamar tintát, tollat, — kiáltá Somogyi. — Jegyzőkönyvet írunk.

— Jézus Maria, hiszen a cseléd gyufaoldatot ivott, büzlök a szája; — folytatja ijedten — s mi még tejet adunk neki, holott arra a tej még rosszabb. Hamar hánytatót neki!

— Ugyis hiába, — mondá a cseléd — nem veszem

be; én már befejeztem életemet, megrontotta azt ez az akasztófára való — s ezzel a harangozóra mutatott. — Kioltom életemet és sirba viszem a gyalázatomat.

— Irjon, jegyző ur — kiáltá Somogyi — itt többé segítség nincs, míg az orvos megjő, végezzünk a jegyzőkönnyvel.

— Jól van, legalább egyuttal meggyónok, nincs mit tartogassak a másvilágra, — felelte a leány. — Ezelőtt hat hónappal ismerkedtem meg ezzel a szerencsétlennel, — mondá megtörtén — azóta naponként láttuk egymást; elcsavarta a fejemet, elvette becsületesemet, megölte a feleséget erótem.

— Jaj, te nyomorult! — kiáltá a harangozó, — de Mártás rövidesen elhallgattatta, s hogy többé ne zavarhasssa a tollbamondást, megbilincselte és kikísérte a koromsötét udvarra, füzőlánczánál tartva a harangozót, hogy meg ne szökhesen.

Az utasítás is úgy írja elő, hogy mindegyik terhelten a másik távollétében kell kikérdezni, de nem csoda, ha ily zavarban kijő a betű az ember fejből. Így gondolkodik kint Mártás.

Bent a család folytatta a vallomását:

— Azóta rabja lettem az átkozottnak, ezinkostársam a baromfilopásnál; én vittem el a tyukokat az Áron zsülőhöz; ma azonban megtemtem én is vele; délután találkoztam vele, s ekkor elmondta, hogy elhagy, fél, hogy rajtacsipik, s kimegy Amerikába; onnan majd küld pénzt s ön kimegyek utána...

Tovább nem tudta mondani, mert elfogták az iszonyu gyomorgörcsök, ezentul már csak szakgatottan mondá el, hogy csak nagy rábeszéléssel tudta még ma estére odacsalni a harangozót, de ma este már lopni nem volt szándékuk.

Félóra múlva megjött az orvos, de már nem segíthetett, a család szénfekete volt már s egy óra múlva meghalt.

A harangozó töredelmes beismerést tett, a kertje végén megmutatta a felesége elásott hulláját.

Büntetését elvette ő is, életfogytiglani fegyházra ítélték. Az ítélet kihirdetésekor ott volt Somogyi és Mártás is. Mártás oda sugta Somogyinak:

— No, őrmester ur, ezt a szép eredményt a bíró tolvajriusztójának köszönhetjük.

KÉPEINKHEZ.

A nemzeti falanx.

A sportok világát éljük minden téren. Körülbelül két évvel ezelőtt nemzeti falanx ezimien egy egyesület alakult, melynek főcélja, hogy a gyermekek katonai nevelését már az iskolában megkezdvén, az onnan kikerülő sorduló ifjúságot ugyanezen az alapon továbbképezze. E célból egy-egy kis hadseregbe sorozza be a gyerekeket s a honvédség vezényszavainak használata mellett katonai gyakorlatokat végeztet velök s a tanév végén versenyeket rendez, melyekben a testi ügyességben híválók jutalmakat nyernek. Az egyesület programját az ország legtöbb vármegyéje elfogadta s ekként több megyei lökegyesület létesült. Az egyesület első fiókja Pestmegyében Monoron létesült. Képeink a monori népversenyről való, melyen a monori, állói, szentlőrinczi, péterfi és győmrői gyermekek, mintegy 400-an vettek részt.

HIREK.

Ellenszegülő katonák. Nagybányán július 20-ikén éjjel Pásztor György szolgálatban álló csendőr a neki tetteleg ellenszegült, sőt rajta testi sérülést is okozott Lengyel János cs. és kir. 2. vonatezredbeli tényleges állományú, szabadságon levő vonatkatonával szemben kardját volt kénytelen használni, minek következtében az ellenszegülő katona életveszélyesen megsérült. Révész János nagybecskereki városi őrsbeli csendőr augusztus 2-ikán este félnyolcz órakor szolgálatteljesítés közben arról értesült, hogy a Magyar muzsikához címzett kocsmában verekedés van. Révész csendőr a kocsmába sietve, ott a cs. és kir. 29. gyalogezred állományába tartozó mintegy 20—25 gyalogost talált, kik azt panaszták neki, hogy Zsigity Dukán ezredükbeli századdobos őket kivont karddal levágással fenyegeti. Révész csendőr erre az ittasnak látszott Zsigityt a kocsmából kivezette. Zsigity a kocsmá ajtajából a csendőr elől megfutamodott, majd pedig kardot rántva az őt nyomon követő Révész csendőrt megtámadta. A támadásra Révész csendőr is kardot rántott és így kölcsönösen viaskodni kezdtek, miközben Révész csendőr a támadóját balkarján súlyosabban, testének különböző részeit pedig könnyebben megvágta. Az így kifejlődött viadalban a századdobos a szenvedett sérülések daczára is mindig hevesebben támadott, s eközben egy a Révész csendőr által feléje irányzott szurás elől félreugorva, Révész csendőr feje felé vágott s azt jobb szemé felett könnyen meg is sebesítette. Révész csendőr a súlyos utász-késsel homlokára kapott vágás következtében egypár pillanatra elkabult, mialatt a századdobos elfutott, de később elfogtatván, ellene az eljárás megindíttatott.

Egy csendőr megtámadtatása. Bazsika Vende Fehérmegye őrsbeli csendőrt augusztus 2-án éjjel, szolgálaton kívül Érden egy vendéglőben több polgári együt megtaadta. A szorult helyzetbe jutott csendőr támadói ellen kardjával védekezett s azok közül egy Dávid nevű egyént hasba szurva, életveszélyesen megsebesített. A vizsgálat megejtésére a hadbíró a helyszínére kiszállott.

Fürdőkezdvezmény a csendőrlegénységnek. Ornessel József agri lakos, az egeri érseki gyógyfürdők bérelője, az Egerben állomásozó vagy az ott egyébként megforduló csendőrlegénységnek a természetes meleg és kénos tartalmánál fogva gyógyhatású érseki uszodában a nyári időny tartamára naponként reggel 5—8, délután 1/22—3 és 5—8 óráig teljesen díjtalan fürdést engedélyezett. A hálót a csendőrség iránti rokonszenvéről tanuskodó ezen nemes készségeért dícséret illeti.

Nagy ékszerlopás. Davidovits Mór gyergyótölgyesi lakos, órász és ékszerész kárára Borzsek fürdön, a hol a fürdő-idény alatt a «Bazár» épületben fióküzlete volt, július 27-ikén éjjel ismeretlen tolttesek betörés útján 1000 koronát meghaladó értékű arany- és ezüstóráit és ékszerét loptak el. A tolttesek utáni nyomozást a borzseki őrs bevezette és a gyergyótölgyesi járással egyetemben folytatja.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Menyőjárásakor. Mostanában népünknek nagy része kint végzi a télire való élet felgyűjtését a szabad természetben. A hosszantartó szárazság mindenféle zivatarokat szül s az időjós-allomások egyre hirdetik, hogy a legközelebbi hetek is sok égi baborút zúdítanak reánk. Ennélfogva baszonnal járhat annak közlése, miféle viselkedés mellett fokozódik és mikor csökken a villámgyilkos hatása? A mit mi menyőesapásnak nevezünk, az valójában nem egyéb, mint a léghen felgyülemlt villamos feszültségnek elsülése. És akkor történik meg, ha valamely szilárd pont — fa, épület vagy ember — az egymást különben kiegyenlítő villamos feszültségeket megbontja. Legnagyobb tehát a veszedelem egyedül álló fák, épületek vagy kazlak alatt; mert ha ilyenek akadnak a száguldóó vészfelhők útjába, feltétlenül megtörténik az elsülés. Legkissebb a koczkázat, ha tömegesen álló, lehetőleg egyforma magas hazak, kazalok vagy facsoportok középette keresünk menedékhelyet. Mert ezeknek felső szintája egyenletes léven, tovább vezet a vészcsomókat, kiütés nélkül. — Ha nem lehet a vibar elől biztos helyre menekülni, legjobb meglapulni egy árokban, vagy egy-két kéve szalma fedele alatt a föld színén. — Minden körülmények között az a legveszedelmesebb, ha valaki futva menekül, és így fejével folytonosan megbontja, tehát kiszülésre ingerli a villámterhes levegőt. — Zárt tömegben álló, egyforma magasságú fák közé ritkán csap le a menyő. Az erdő vagy sűrű liget jó buvóhely, kivéve, ha benne egyes kimagasló öreg fák vannak. Ha ellenben a fák nem alkotnak szorosan összeerő sátot, mint például nálunk az országút mentében térközösségben álló eperfák, akkor alájok menekülni valóságos istenkísértés. — Ezért, a ki erdőbe menekül, ne keresse ott a leglobbosabb koronájú fák, mert az rendszeren kimagaslók a többi fölött és vészfészek. Általában ne kúporodjék le szorosan a fa tövébe, mert ha egy ilyen fa, mint felső czimerével útban álló akadály, kiszüti a száguldó felhők villamos feszültségét, ennek sujtó ereje az agakon és törzsön, mint vezeteken iramlik alá a földre és így csak a töben ülő embert érheti, míg a fáközökben meghuzódó ménékültet épen hagyja.

Tavaly Poroszországban az egyik biztosító-társaság egy kliensével megtörtént, hogy ézengésakor az erdőből elfutott onnan öt percnyire távol eső fabódéjába s utközben lesujtatta a villám. Dr. Aszman titkos tanácsos, a berlini meteorológiai intézet vezetője, a kitől az esetre nézve szakvéleményt kértek, kijelentette, hogy az illető bizonyosan megmenekült volna, ha az erdőben marad. Egyben kifejtette hosszasan és tudományosan mindazt, a mi fentebb ismertetve van.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kizárólag válaszra nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek. Szolgálatul kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezőskönlés.

seknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

S. P. I. Először a hiányzó elemi osztályokról kell vizsgáznia, a vallás- és közoktatási miniszter azonban ezen kellektől el is tekinthet; 2. a tandíj elengedéséhez a szakasparancsnokságtól kérendő szolgálati bizonyítvány szükséges; 3. legzelezerőbb az áprilisi vizsgáboz jelentkezni, mert úgy egész télen át zavartalanul tanulniak szenteli idejét; 4. a vizsgadíj vizsgánként 90 korona. Legjobb, ha ez ügyben alkalomadtán személyesen a tanfelügyelőséghez megy el, mert az eljárás — értesülésünk szerint — nem mindenütt egészen egyöntetű.

P. I. őrsvezető, Gy. J. őrmester. Cs. J. csendőr. Beküldött nyomozásaiak nem közölhetők. Arra, hogy valamoly nyomozás tanulságos példaképpen az «Érdekes nyomozások» rovata alatt közöltesseék, az érdekességet nem a bűncelekmény súlyossága, hanem annak titokzatossága, bonyolultsága és az eset felderítése körül kifejtett leleményesség és ügyesség adja meg. A közölt nyomozások pedig ezt nélkülözik. Jobbakat várunk. **Cs. J.** csendőrnek a fényképet visszaküldöttük. A cikkeket jövőben félhasábosan s a papirlapnak csak az egyik oldalára írják.

P. I. őrsvezető. Munkásmozgalmak megakadályozása cz. cikke nem vált be. Az utasítás idézett szakaszai ugyanazt a célt szolgálják, mint az ön csupán elméleti alapon összeállított közleménye. Öntől jobbakat és tanulságosabbakat is várunk.

P. B. őrsvezető. Beküldött dolgozata közlésre nem alkalmas.

P. A. csendőr. 1908. évi július 1-től kezdődőleg az új kizsabat szerint.

Sérült. 1. Minthogy nem irta meg hogyau és mily körülmények között sérült meg, nem tudhatjuk, hogy önnek nyugdíjaztatásakor a szolgálati idejéhez a szokásos 10 év hozzá lesz számítva vagy sem s így a nyugdíj-összeget sem irhatjuk meg. A sebesülési pótdíj legmagasabb kiszabata évi 288 korona. — 2. Űrmesteri és más állami állásra csak igényjogosultsági igazolvánnyal pályázhat, közvetlen átlépés szinte kizártnak vehető; a felülvizsgálat alkalmával előadni szándékkolt azon kérelme, hogy részére más állami szolgálat eszközöltessék ki — mint a felülvizsgáló bizottság hatáskörét nem érintő — figyelemben nem fog részesülni.

Kakován csendőr, Galgóczy kertészeti kézikönyve, ára 2 korona, kapható Várnay cégnél; a Mauthner féle kézikönyv, ára 3 korona 90 fillér. Kapható Mauthner magkorekedésében, Budapest IV. Kossuth Lajos-u. 4.

T. őrsvezető. Forduljon az enyingi őrsparancsnoksághoz, ott bizonyosan tudják.

K. őrsvezető Budapest.

K. J. Nem tudjuk; ha lesz, akkor lapunkban ia jelezni fogjuk.

Nagy őrmester. Kizárólag csak hadapródi minőségben vehető fel; az szíránti kérvény az illetékes hadkiegészítő parancsnoksága útján a cs. és kir. közös hadügyminiszterhez terjesztendő elő, a ki azt a honvédelmi miniszternek átteszi.

B. őrmester. Nem kaphat, mert a halásztörvény e tekintetben kivételt nem tesz.

Tudulnaggyó csendőr. Elvállalt csendőrségi szolgálati kötelezettsége leteltkor kérheti közvetlen visszavételét a csapatához. Ha beteg, felülvizsgálóbizottság elő állítja, de az esetben a csapatához nem veszik át.

Fekete őrsvezető, Űrs Mozsóg, Mircse őrsvezető, Gyllmölcsös őrmester, H. V. sorsjegyei nem nyertek. Verőb cz. őrsvezető sorsjegye nem nyert. Erzsébet sorsjegy jelenlegi pénzértéke 7 korona 25 fillér.

J. csendőr. 1. Annak a parancsnak a számát mi nem tudhatjuk, forduljon kérelmével és nem panaszával szakasparancs-

nekához; ilyen ügyek ott nyernek elirtézést. 2. Marad a honvédség állományában, de mint cs. és kir. tábornok.

Tudnivagyó. 1. Olvassa el az Ált. szlg. htv. XII. fejezet 2. a) pont utolsó mondatát. 2. Nem.

H. D. Az 1894. évi XII. tcz. (Törv. rend. gyt. 366. lap.) 93. §. a) pontja értelmében kihágás.

D—d. 1. Nemesek jogában áll, hanem kötelessége. 2. Az ált. sz. htv. VIII. fej. 5. pont és a XVII. fejezet 3. c) pontja értelmében alázatosan jelentkezik.

FEJTÖRÖK.

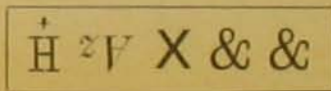
Képtalány.

Verstalány.

Szép, délczag alakom hölgyeknek imponál.
Az első szótagom három számjegyből áll.
A másodikat a jószívű teszi.
Ha a harmadikat most meghosszabbítod,
És a másodikat eléje állítod: —
Ezzé lesz, ki a pénzt kölcsön veszi!...

Betűtalány.

Megfejtési határidő: 1908 augusztus 24.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 31. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: •Bátraké a szerecsen•. — **Verstalány:** •Huszár•. — **Betűtalány:** •Türelem•.

Helyesen megfejtették: Kiss Jeremiás pr. csendőr Csonoplya, Dömölky János őrn. és neje Kisbér, Szemes József őrsv. és Csoko István csendőr Sátoraljaújholly, Lázár Kálmán őrn. Czegléd, Sárvári őrs, Simon István csendőr Magyaróvár, Gergely Sándor és Keresztos Zsigmond jörm., Waller Károly őrn. és Karácsony József őrsv. Dós, Fuzokai Ferenczjörmester és Dombi József őrmester Bácsalmás, Hatlali Mihály őrmester Maczanka Keresztos Zsigmond jörmester, Gergely Sándorné, Zöld Aladár hadapród.

A Kis-solt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Simon István csendőrnek Magyaróvárra elküldöttük.

Üsleti elveink a legrosszidőben.

Grammofonok, fuvolák, czimballmok, eziterák,

Vadászfegyverek

serétek, golyós löfegyverek, revolverek, szibli, lötüchi, weiperti hírnemes gyárta.

Hegedűk,

forgatható és önműködő hangszerek.

Valódi francia színházi ládások.

Gőrs-főle triador B i n o k i l k.

Kényelmes

Kényelmes havi részletfizetésre.

Elek és Társa

Bucapest, Mátyás-körút 10.

Ingyen képes árjegyzék.

havi részletfizetésre.

HIVATALOS RÉSZ.

Örsök lovasítása.

A m. kir. belügyminister urnak folyó évi június hó 26-án kelt 79580/V-b. számú rendelete alapján a Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye monori járásában fekvő irsai gyalogörs 1908 július 20-ával;

az abonyi járásban fekvő tápiószzelei gyalogörs 1908 július 19-ével;

a kalocsai járásban fekvő dusnoki gyalogörs 1908 július 20-ával, és

a Jász-Nagykun-Szolnokmegye tiszai közép járásban fekvő fegyverneki gyalogörs 1908 július 16-ával lovasítottak s mint olyanok működésüket a jelzett napokon megkezdték.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Benedek Mihály cz. őrsvezető 11 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért, de különösen az 1907. évi október hó 14-én Pollák Benjáminné, Rucskai György, Bajta János, Frindik György és Hermos János kuczorai lakosok kárára elkövetett betöréses lopások tetteseinek buzgó, leleményes és körültekintő nyomozás során történt kiderítéseért és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatásáért.

Nyilvánosan megdicsértetett:

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Szigethi Imre cz. őrsvezető, *Baranyi Sándor* csendőr cz. őrsvezető és *Siklován Tivadar* csendőr, a Bács-Bodrogmegyei Herczegszántó községben folyó évi jun. 16-án kiütött tüzész alkalmával a vagyonmentés körül kifejtett tevékenységükért, nemkülönben a lakosságnak a tüzoltásra való buzdításaért, miáltal a nagyobb veszélynek elejét vették.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. belügyminister ur 1908. évi július 16-án 78873/V-b. szám alatt kelt rendeletével a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért a m. kir. III. számú csendőrkerület állományába tartozó *Oláh József* őrmesternek 200 K;

1908 június 23-án 73586/V-b. szám alatt kelt rendeletével ugyancsak a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen buzgó és eredményes működésükért a m. kir. V. számú csendőrkerület állományába tartozó *Pulatinus János* és *Baráth István* járásőrmestereknek, *Nagy István* I. őrmester és *Nagy János* I. cz. őrmesternek egyenként 100—100 K, *Lády Gyula*, *Barta József* I. és *Reudas János* cz. őrmestereknek egyenként 80—80 K, *Dán Ferencz*, *Buchta István* és *Tóth József* őrsvezetőknek, *Tanulli János* cz. őrsvezető és *Fürst Mór* csendőr cz. őrsvezetőnek egyenként 60—60 K, végül *Szórúd Rezső*, *Fübián Ágoston* és *Fördös József* csendőröknek pedig egyenként 50—50 K pénzbeli jutalmat adományozott.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel ellátott:

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Petrzalka Ernő ez. őrmester 1908. július 28-ával és *Lepure Vazul* ez. őrnagy 1908. július 19-ével.

Névváltoztatás.

A m. kir. III. sz. esendőrkerület állományában:

Horn Zsigmond próbacendőr, családi nevét a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi április hó 24-én 20363/VI-a. sz. alatt kelt engedélye alapján „*Körtvély*”-re változtatta.

A m. kir. IV. sz. esendőrkerület állományában:

Tóth László ez. őrnagy családi nevét, a m. kir. belügyminister urnak 1908. június 19-én 73587/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „*Szentmiklósi*”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Magyar János járásőrmester, *Nagy Ilonával*, 1908. július 25-én, Loosonozon.

Cs. Tóth Sándor őrmester, *Káhy Arankával*, 1908. július 2-án, Váczen.

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:

Pálffy Imre ez. őrmester, *Schmid Julianna* Zsófiával, 1908. július 8-án, Kismári.

Gombás Károly járásőrmester, *Vizauer Adalbertával*, 1908. július 11-én, Maramaroszigeten.

Zahoránuzki Péter ez. őrmester, *Sulétos Erzsébettel*, 1908. július 11-én, Királyhelmezen.

A m. kir. V. sz. esendőrkerület állományában:

Óvári Miklós ez. őrmester, *Fellegi Irma* Ilonával, 1908. július 18-án Közérszentkeresztzen.

PÁLYÁZATOK.

Egy hivataloszolgal állás a verscei kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhaköltség 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Német román és szerb nyelvtudomány. Kérvények a helytartóhoz kir. törvényesek elnökéhez 1908. évi szept. hó 3-ig.

Két irodalmi állás Esztergom vármegye törvényhatóságánál. Kezdeti fizetés 1400 korona. Szabályszerű lakpénz. Négy középiskolai osztály. Kérvények Esztergom vármegye alispánjához 1908. aug. 31-ig.

Egy hivataloszolgal állás a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatásnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 180 korona. Ruhaköltség 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatásnálhoz 1908. évi szeptember hó 2-ig.

Egy hivataloszolgal állás a magyaróvári gazdasági akadémiánál. Fizetés 600 korona és pótlék. Lakpénz 180 korona. Ruhaköltség 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgalat. Kérvények a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatóságához 1908. évi augusztus hó 30-ig.

Több hivataloszolgal állás a m. kir. pénzügyministeriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhaköltség 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Ezen állásoknak áthelyezés útján való betöltése esetén az al-

rendelt hatóságoknál és pedig Budapeston ugyanazon javadalmazással. Vüléken: Fizetés pótlékkal 600 korona. Rendszerezett lakpénz. Ruhaköltség 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények szolgálati uton a m. kir. pénzügyministeriumhoz 1908. évi augusztus hó 31-ig.

Egy hivataloszolgal állás a gyulafehérvári kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhaköltség 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi augusztus hó 20-ig.

Egy hivataloszolgal állás a gyulafehérvári kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhaköltség 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi augusztus hó 30-ig.

Egy hivataloszolgal állás a komáromi kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. természetbeni lakás. Ruhaköltség 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. — Kérvények a komáromi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 6-ig.

Egy hivataloszolgal állás a fiumei adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhaköltség 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Lehetőleg olasz nyelvtudomány. Kérvények a fiumei pénzügyigazgatásnálhoz 1908. szept. hó 30-ig.

Öt hivataloszolgal állás a m. kir. póstatartóképzőintézményénél Budapest. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. A számadásban való jártasság. Egy évi próbaszolgalat. Kérvények a m. kir. póstatartóképzőintézményénél Budapest 1908. évi augusztus hó 31-ig.

Egy irodalmi állás a dévai m. kir. pénzügyigazgatásnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Megfelelő lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a dévai m. kir. pénzügyigazgatásnálhoz 1908. évi szeptember hó 18-ig. A kérvényben kitéendő, hogy a pályázó csak ezen vagy pedig esetleg áthelyezés esetén bárhol megüresedő irodalmi állásra is kész kinevezeteni.

Egy irodalmi, esetleg egy irodakezelési gyakornoki állás az aradi pénzügyigazgatásnál. Javadalmazás az irodalmi állásra nézve: Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. A gyakornoki állásra nézve 600 korona segélydíj. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Egy éven belül az előírt utasításokkal és szabályrendeletekkel vizsga. Kérvények az aradi pénzügyigazgatásnálhoz 1908. évi augusztus hó 31-ig.

M. kir. honvédelmi ministerium,
68.242. számhoz. 7.—1908.

HIRDETMÉNY.

Tárdobozok szállítása.

A m. kir. honvédség részére a töltevények elcsomagolásához szükséges tárdobozoknak (évenként mintegy 700.000 darab) 1909. évtől kezdőleg 3 éven át leendő szállítása iránt folyó évi szeptember hó 9-én versenytárgyalás fog tartatni.

A részletes szállítási feltételekről a m. kir. honvéd központi fegyvertár parancsnokság (Budapest, IX., Ullői-ut, honvéd gyalogsági laktanya) az érdeklődőknek felvilágosítást nyújt.

Budapest, 1908. évi július hó 28-án.

M. kir. honvédelmi ministerium.

Vászon zubbony.

Vászon nadrág.

Különféle minőség.

Ar. fejgyűlés bérmentesen

!!Csendőrség előnyben részesít!!

GERŐ ALADÁR

Budapest, VI., Szerecsen-utca 41. sz.

Csendőr-ing

Csendőr-alsó-nadrág.

Különféle minőség.

Pontos és gyors elbír.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utcza 4 sz.

A XVII. országos tűzoltó- szaktanfolyam.

Ismereti: *Soltész Imre, csendőrfőhadnagy.*

Néhány év előtt a honvédelmi és belügyminiszter urak önmagmértósággal egyetértőleg elhatározták, hogy oktató tisztjeinket és segédoktató altisztjeinket a tűzoltás szakjamereteibe is beavuttatják.

E szakismeretek elsajátítása végett az évenként rendezni szokott országos tűzoltó-szaktanfolyamba, Budapestre néhány tisztet és altisztet vezényeltek be, hol azok, a polgári hallgatókkal együtt szakszerű kiképzésben részesültek. Ez évben július hó 5-étől 23-ig öt csendőr oktató-tiszt és kilenc segédoktató-altiszt és 39 polgári hallgató vett részt a tűzoltó-szaktanfolyamon.

A tanfolyam parancsnoka, dr. Szily József, székesfővárosi orvos, önkéntes tűzoltó-parancsnok volt. Az előadók részben az önkéntes s részben a hivatásos tűzoltó tisztek sorából kerültek ki.

Az előadók mindannyian lelkes odaadással igyekeztek szak tudásukat hallgatóikba átplántálni. A tanfolyamot két napig tartott vizsga zárta be, melyen azonban csak a polgári hallgatók lettek megvizsgálva.

A tanfolyam az elméleti és gyakorlati ismeretek tanítását karolta fel. Az elméletiek közül felemlitendőnek tartom különösen a praeventiv tűzrendészetet, mely bennünket, csendőröket leginkább érdekel, mert ezen a téren akad a legtöbb tennivalónk.

Az országban, különösen a vidéken még alig látunk óvintézkedéseket a pusztító elem, a tűzzel szemben, mely pedig évente nem kevesebb, mint 38—40 millió korona kárt szokott okozni.

Ha a statisztika e félelmetes nagy számadatát tekintjük, belátjuk, hogy igen is okos dolog volt végre a vagyontpusztító elem elleni védekezésre gondolni. Ma már törvényjavaslatunk is elkészült az e téren való tennivalókra nézve s ha maholnap e javaslat törvényként körül elő, üdvös dolog lesz azt az államhatalom most immár szakképzett végrehajtó közegeivel, a csendőrökkel az egész vonalon életbe is léptetni.

E praeventiv intézkedések ugyanazon az alapon ejtettek meg, mint a hogy mi praeventive dolgozunk a különböző bűncselekmények meggátlása érdekében.

Noha tűz volt, van és lesz, azért mondhatjuk, hogy

ha a praeventiv tűzrendészet intézkedései az ország minden részében végrehajthatnak, az évi tűzkár jelentékenyen esökkenni fog, a mi nemzetgazdasági szempontból mindenesetre felette kívánatos.

A tanfolyam előadói megismertettek továbbá a tűzoltószerek jókarban tartásával is, mi bennünket ugyan csak érdekel, mert noha a tűzfelügyelők lesznek első sorban látva e téren az ellenőrzést gyakorolni, mindenesetre e jogkör megilleti a csendőröket is, mert a tűzoltószerek jókarbantartása épp oly nagy jelentőségű a tűzoltókra nézve, mint a milyen fontos a katonánál a fegyver harcalképes állapota.

Bár tapasztalatból is tudjuk, hogy van nem egy község, hol a fecskendőben még krumplit is tartanak, a szaktanfolyam hallgatása révén megismertük meg azon számos egyéb bajt is, mik a vidéken e fecskendő működésbe hozását hátráltatják.

Érdekel bennünket továbbá a tűzmentes építkezés szabályainak ismertetése, mert ez által nemcsak a praeventiv intézkedések, de sőt a tűz keletkezési okának kutatása terén is gyarapodtak ismereteink.

Gyakorlati szempontból tanulságos volt a fecskendő szerelése, mely bennünket, csendőröket annyiban érdekel, mivel nem ritkán jut a csendőr abba a helyzetbe, hogy a kint, mezőn dolgozó tűzoltók helyett, vérsz esetén neki kell a fecskendőt olyképpen összeállítania, hogy az az összeverődött laikus falusi nép által is használható s a szakértő tűzoltók megérkezéig azzal a tűzoltás már is megkezdhető legyen.

Ily távollevő szakértők helyett a csendőr vezetheti a tűzoltást is, mely célból üdvös volt megismerkednünk az oltás taktikájával s a vizsgáztatás módjaitaival is.

A személy- és vagyonmentés ismereteibe, az első segély nyújtás s a létra és egyéb mentőeszközök kezelésének elméleti és gyakorlati oktatásával lettiink bevezetve.

Az első segélyt az előadó orvos oly terjedelemben ismertette, a mint azt a mentőknek is ismerniök kell; ennek kapcsán megtekintettük a mentők laktanyáját is.

Gyakorlati tapasztalatainkat gazdagítottuk egyes gyáruk megtekintésével. Megtekintettük, mint nevezetesebb tűzoltási objectumot, a bengeralmot s az operát, mely utóbbi a tűzbiztos építkezés tekintetében a kontinensen első helyen áll.

A gyáruk tűzoltószere-productumainak megtekintése

Villamos és gőzörre berendezett gyár távolról nem képes olcsó finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia hízel hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Remenyi** legújabb képe-írjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvétel díjtalanul. Kívétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az őszeres hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék koremlő.

végzett felkerestük a Mátrai és Faik-féle tűzoltólétra-gyárat, a Köbler-féle s a budapesti szivattyu-gyárat, hol az előadók és gyárosok az egyes szerek és gépek működését is bemutatták.

Ha a szakismeretet szerzett oktatók tudásukat teljes odaadással átültetik a kiképzendő legénységbe, úgy csendőreink nemcsak a praeventiv és nyomozó szolgálatukban veszik nagy hasznát ez irányban való kiképzetésiüknek, de sőt hasznos ismereteiket a vidék lakóival is közölve, fegyvert kovácsolbatnak a hatalmas pusztító elemmel szemben felveendő barczra.

Tekintve azt, hogy a polgári hallgatók e tanfolyam elvégzésével és a vizsga letételével jogosítványt szereztek arra, hogy egy év múlva a tűzoltótiszti vizsgát is letebessék, ajánlatos volna a vizsgába csendőrtisztjeinket is bevonni, hogy a tűzoltói képesítést ezek így megszerezve, egykor, ha majd az intézménytől megválva a vidéken letelepednek, ismereteiket, mint vidéki tűzoltó parancsnokok, vagy tűzoltó-tisztek, a közjó előmozdítására értékesíthessék.

A m. kir. csendőrlegénység nyugdíj-igényeiről.

Irta: Han György, m. kir. csendőr-számvivő-tiszthelyettes.

(Folytatás.)

Áttérek ezek után azokra az esetekre, a mikor a csendőr részére az előadottaktól eltérően állapítatik meg a nyugdíjigény s folyósítatik a nyugdíj.

Megjegyezni óhajtom, hogy az előadandók csak véglegesített csendőrökre vonatkoznak s a «csendőr» szó alatt az altiszt is értendő.

A m. kir. csendőrség nyugdíjigényéről szóló 1881. évi LXXI. tcz. 2. §. végbekezdése a következő rendelkezéseket tartalmazza:

«Ha valamely csendőr önbibája nélkül, szolgálateljesítés alatt kapott sebesülés vagy súlyos testi sérülés következtében válik szolgálatképtelenné, nyugdíja kiszabásánál betöltött szolgálati idejébe még 10 év számítottatik. Különösen tekintetre méltó körülmények között a katonai ellátásról szóló 1875. évi LI. tcz. II. szakaszának a sebesülési pótdíjat tárgyzó 90—98. §-aival összehangzóan, a nyugdíj magasabb mérvben is, még pedig esetleg a nyugdíj kiszabásánál beszámítható teljes feltlegességi illetmény összegéig ítéltető oda.»

Az idézett pont tebát — a mint látjuk — elég tág teret biztosít az intéző köröknek oly esendőr nyugdíjazásánál, a ki szolgálatteljesítés közben szerencsétlenül járt, de nem oly könnyű ezen §. rendelkezéseit a méltánylást érdemlő körülmények figyelembe vételével igazságosan alkalmazni, mint az az első pillanatra látszik. Az eset a hány, [annyiféle, tehát mindig más és más körülmények alapos mérlegelésével kell e határozványokat akként alkalmazni, hogy a nyugdíjazás a törvény szellemének és a méltányosság követelményeinek megfelelően.

Nem könnyebb az én helyzetem sem, konkrét esetek felemlítése nélkül azt a finom batárvonalat betartani, mely elválasztja egymástól a súlyosabb s így méltányo-

sabb elbánást igénylő esetet a könnyebb természetű esettől.

Még mielőtt a magyarázatba bocsátkoznám, szükségesnek tartom az e törvenycikk 3. §-át is ideleltatni, a mely következőleg szól:

«A 2. §-ban szabályozott nyugdíjigény a szolgálatkészség tartama alatt akkor áll be, a) ha a csendőr önbibája nélkül, szolgálatteljesítéskor szenvedett sebesülés, vagy súlyos testi sérülés következtében válik szolgálatképtelenné; b) ha a csendőr önbibája nélkül más mint az a) alatt említett oknál fogva nemcsak a csendőrségi szolgálatra, hanem általában minden kenyérkeresetre válik alkalmatlanná.»

A most idézett a) pont szerint tehát az a csendőr, a ki szolgálatteljesítés közben megebesül, vagy súlyos testi sérülést szenved s csendőrségi szolgálatra képtelenné válik, igényt tarthat arra, hogy állandó nyugdíjban részesíttessék.

Viasszelcsek elkerülése céljából azonban a törvény ki-mondja, hogy a sebesülés, illetve sérülés az illető «önbibáján kívül» keletkezett legyen, a mit az illető az esetről felvett jegyzőkönyvekkel igazol.

A «sérülés» lehet külső, vagy belső a szerint, hogy a sérülésnek a test külszínén feltalálható nyomai maradtak, vagy belső, a mikor belső szervek megsérülése állapítatik meg.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr 1897. évi május hó 6-án 2635. eln. sz. u. kiadott körrendeletében a «súlyos sérülések»-re vonatkozólag elvi jelentőségű döntést hozott, mely szerint a «belső» betegségek rendszert súlyos sérüléseknek nem tekintetők, a mennyiben súlyosaknak csak azok a sérülések minősíthetők, melyek külerőszak (ütés, vágás, szúrás, lökés, csapás stb.) által idéztettek elő, de ha a belső sérülések az említett módon keletkeztek, akkor azok is hasonló elbírálás alá esnek.

Az esés által (kivéve a lóról történt leesést) létrejött súlyos sérülésre vonatkozó elhatározást a honvédelmi miniszter úr magának tartotta fenn, főleg annak megállapítása céljából, vajjon az «esés» a sérült önbibáján kívül történt-e?

Ha azonban egy kissé elmélkedünk «a külerőszak» által előidézett sérülések felett, rögtön szemünkbe ötlök az a körülmény, hogy az ütés, vágás, szúrás stb. az ellenszegüléssel folytatott dulakodásból, harczból kifolyólag is keletkeztethet s akkor, mint majd később látni fogjuk, egész más elbírálás alá esik az egész ügy.

A legtöbb esetben tebát csak a 3. §. a) pontjában említett «sebesülés»-sel fogunk szembenállni, a mely tebát a külerőszak által okozott «sérülés»-től élesen megkülönböztetendő.

A sebesülés legtöbb esetben a szerencsétlen véletlen műve, a mennyiben a csendőr a nebez terepen, az éj sötétjében megsüszk, elesik, izomrándulást, csonttörést stb. szenved, a mely oly rosszúl gyógyul, hogy ő csendőrségi szolgálatra alkalmatlanná válik ugyan, de sebesülése polgári keresetkészségét bátrányosan nem befolyásolja.

Daczára annak tebát, hogy a csendőr polgári életben kenyerét még megkeresheti, mert sebesülése valamely tagnak keresetét kizáró basznavehetetlen voltát nem idézte elő, daczára annak továbbá, hogy ő még például 10 beszámítható szolgálati évvel nem rendelkezik, e pont alapján mégis állandó nyugdíjjal láttatik el.

Ha azonban a csendőrt akkor éri ez a szerencsétlenség, a mikor — mondjuk — 11-ik szolgálati évében

A legjobb órák,

legszolidabb ókaszerek, egyszerűtől a legdrágábig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jóállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészna Szegeden.
Javítások 5 évi jóállás mellett.
Aranyozók ingyen!

A XVII. országos tűzoltó-szaktanfolyam hallgatói.

áll, tehát a mikor nyugdíjra már igényt szerzett, akkor egyszerű nyugdíjazással nem volna bártalanítva szolgáltatani megsebesüléséért, mivel az illető — úgy lehet — ba sebesülése meg nem történik, még évek bosszú során át tovább szolgáltatót volna a testületben s idővel sokkal nagyobb nyugdíjat biztosított volna magának, mint a mennyivel sebesülése folytán kénytelen volt s nem óhajtott nyugdíjba menni.

Az ellátás odaitélésénél ily esetben is figyelembe veendő a sebesülés foka s annak kibatása a polgári keresetképeségre nézve.

Könnyebb megértetés céljából álljon itt a következő példa:

Egy valóságos őrsvezető, a ki 1100 korona zsold és 400 korona pótdíj élvezetében állott, szolgálatteljesítés közben megsebesül s szolgálatképtelenné válik, de polgárilag keresetképes marad.

Tizenkét év után 500 korona nyugdíjra van igénye, de figyelembe véve a sebesülést, részére az 1881. évi LXXI. tcz. 2. §. végbekezdésének második mondata értelmében, az 1875. évi LI. tcz. 91. §-ában foglaltakkal egybehangzóan, az 500 korona nyugdíja még évi 96 korona sebesülési pótdíjjal lesz felemelve, s így összes nyugdíjilletéke 596 koronát teend ki.

Ha azonban az őrsvezető sebesülése folytán polgárilag „keresetképtelen” lesz, természetesen, hogy vele szemben az 1881. évi LXXI. tcz. 2. §-án alapuló méltányosságának magasabb foka alkalmazható, mert míg az előbbi esetben még polgári foglalkozás után nézhet s így szerény nyugdíját kiegészítheti, addig utóbbi esetben kizárólag nyugdíjára lesz utalva, tehát a súlyosabb sebesülés miatt magasabb nyugdíjban is részesítendő.

Ez esetben az előbb említett sebesülési pótdíj helyett szolgálati idejéhez még 10 évnek bozzászámfítása lesz helyén való, a mennyiben 12 évi szolgálata 22 évre emeltetik fel s évi 750 koronával nyugdíjaztatik.

Nem ugyan valami nag összeg, de mégis annyi, hogy vidéken — szerényen — megélhet.

Ebből még nem következik azonban az, hogy minden egyes súlyosabb természetű és nagyobb méltánylást érdemlő esetben az illetőnek szolgálati idejéhez 10 év számíttatik hozzá, mert némely esetben viszont a sebesülési pótdíj odaitélése által biztosíthatunk az illetőnek magasabb nyugdíjösszeget.

Nézzük csak a következő esetet:

Egy 4-ik szolgálati évében álló csendőr sérül meg basonló körülmények között és állandó nyugállományba belyeztetik. Ez esetben a 10 év bozzászámfítása nem eredményez semmit, a mennyiben nyugdíja a 15. évig bezárólag — figyelemmel az élvezett 200 korona pótdíjára — 366 koronát tesz ki.

Ily esetben tehát a csendőrnek a 10 év bozzászámfítása helyett a sebesülési pótdíjnak odaitélése lesz előnyösebb, csak hogy alaposan mérlegelendő, vajjon az illető megérdemli-e, polgárilag keresetképes-e vagy sem?

Ilyenkor a polgári keresetképeség esetén az illető minősítvénye játszik döntő szerepet. A rossz minősültségű csendőr ilyenkor vag a 3. §. a) pontja, vagy a 2. §. értelmében szolgálati idejéhez még 10 évnek bozzászámfításával nyugdíjaztatik s részére a 366 korona nyugdíj lesz folyósítva, a jó minősültségű csendőr azonban, a ki arra nyújtott reményt, hogy valamikor az intézmény hasznos és érdemes tagja lesz, nag obbfokn méltányosságra tarthatván igényt, a 10 év belyett 96 korona sebesülési pótdíjat nyer s így nyugdíja 462 koronát tesz ki.

Mindkét esetben figyelembe volt véve a szolgálat teljesítés közben önhibán kívül szenvedett sebesülés s a méltányosság követelményeinek is elég lett véve.

A csendőrség egyéneinek a szorosan vett sebesülési pótdíjra ugyan törvényben biztosított igényük nincs, mert az 1875. évi LI. t.-cz. 90—98 §-ai csak a hadsereg stb. egyéneire vonatkoznak s így egy csendőrnek sebesülési pótdíjjal felemelt nyugdíjjal az állandó nyugállományba helyezése nem felel meg teljesen az 1881. évi LXXI. t.-cz. 2. §. végbekezdés utolsó mondatában foglaltaknak, a mennyiben ott arról van szó, hogy a csendőr részére a nyugdíj a szabály szerűnél magasabb mérvben is, de összhangban azokkal a rendelkezésekkel, a melyek a sebesülési pótdíjra vonatkoznak, ítéltető oda; vagyis a csendőr szolgálati idejéhez annyi évet adunk hozzá, (pld. 15, 20 évet) hogy nyugdíja oly összegre emelkedjék, mintha a szabályszerű nyugdíjon felül még sebesülési pótdíjban is részesülne.

A katonai ellátásról szóló törvénynek a sebesülési pótdíjat tárgyaló szakaszai értelemszerűen csak annyiban alkalmazhatók a csendőrség egyéneinek ellátásánál, a mennyiben az 1897. évi május hó 6-án kelt 2635. eln. számú honvédelmi miniszteri rendelet, mely a sebesülési pótdíj odaitélése körüli eljárást szabályozza, az 1902. évi 4282/eln. sz. rendelettel a m. kir. osendőrségre is kiterjesztetett.

A katonai ellátásról szóló törvény 90—98. §-ai, a sebesülési pótdíjat illetőleg a következő rendelkezéseket tartalmazza.

A sebesülési pótdíj, mely a rokkantsági nyugdíjtól teljesen függetlenül, a szolgálati időre és a rendfokozatra való tekintet nélkül csak a megsebesülés fokához képest szabatik ki, három fokozatban állapított meg.

Évi 96 korona sebesülési pótdíjban részesülnek azok, a kik szolgálatteljesítés közben önhibájukon kívül szenvedett sebesülés, vagy súlyos testi sérülés következtében hadképtelenné válnak.

Évi 192 korona összegben szabatik ki a sebesülési pótdíj azok részére, a kik előbb jelzett módon egyik kezüket vagy lábukat vesztették el s végül évi 288 korona sebesülési pótdíjra azok tarthatnak igényt, a kik hasonló körülmények között mindkét tagjukat, vagy mindkét szemük világát vesztették el, avagy ha csak igen nagy tárgyakat képesek közvetlen közelből fölismerni, illetőleg a világosságot a sötétségtől megkülönböztetni.

Valamely tagnak a keresetet kizáró hasznavehetetlen volta, valamint a fejnek, hasnak, vagy mellnek oly súlyos megsérülése, mely fontos életszervek teljes és maradandó gátlását idézi elő, egy tag elvesztésével egyenlőnek tekintetik.

A mint látjuk tehát, még a sebesülési pótdíj megállapításánál is figyelem lett fordítva a polgári keresetképeségre, a mennyiben a sebesülési pótdíj keresetképeség esetén évi 96 koronában, keresetképtelenség esetén pedig évi 192 koronában lesz megállapítva.

A sebesülési pótdíj a nyugdíjjal egyidejűleg kezdődik s mint osztatlan illeték szintén bavonsként előre fizetetik.

Az időleges nyugállományba helyezett esendőr részére a sebesülési pótdíj is csak ideiglenesen lesz odaitélve.

Az 1875. évi LI. t.-cz. 40. §-a ezenkívül kimondja azt, hogy a sebesülési pótdíj csak az esetben ítéltető oda, ha a szolgálatképtelenség a sebesülés, vagy sérülés megtörténte utáni öt éven belül áll be.

Áttérek ezek után az 1881. évi LXXI. t.-cz. 3. §. b) pontjára, vagyis oly csendőrök nyugdíjazására, a kik

Ne tétovázzék, ha fáj a teje,

Beretvás-pastillát

— : hanem használjon azonnal : — :

mely 30 perc alatt a legmáskasabb migráint és fejféjást elmulasztja! Ára K 1.20. Kapható minden gyógyszerésben és drogeriában. — Készíti: Beretvás Tamás gyógyszer. Képesten. Orvosok által ajánlva. 3 dobozban 10 gy. post. száll.

nem szolgálatteljesítés közben szenvedett sebesülés, vagy súlyos testi sérülés folytán váltak szolgálatra alkalmatlanná, hanem, a kik más oknál fogva lettek nemcsak szolgálatképtelenek, de polgárilag is keresésképtelenek.

E pont rendelkezései kizárólag oly csendőrökre alkalmazhatók, a kik beszámítható 10 szolgálati évvel még nem bírnak.

Nyugdíjtörvényünk 2. §-ában foglalt az a korlátozó intézkedés, mely szerint a nyugdíjképes polgári államszolgák nyugdíjazására vonatkozólag érvényben álló szabályok a csendőrség egyéneinek ellátásánál csak az esetben alkalmazhatók, ha ezek három évi csendőrségi szolgálati kötelezettségüknek már eleget tettek, látszólag a 3. §. b) pontban foglaltakkal ellentétben van. Az ellentét azonban — mint mondám — csak látszólagos, a mennyiben a 2. §. „nyugdíjképes” egyénekről, tehát oly egyénekről szól, a kik a nyugdíjra való igényt — legalább is 10 évi beszámítható szolgálat alapján — már megszerezték; míg a 3. §. b) pontja oly csendőröknek is biztosít kedvezmény címén nyugdíjat, a kik az előírt szolgálati idővel nem is rendelkeznek.

Kivételesen tehát oly egyének ellátásáról is gondoskodik, a kik nem szolgálatteljesítés közben szenvedett sebesülés folytán lettek szolgálatképtelenné és más-ként sem szereztek igényt a nyugellátásra, hanem csak szolgálati idejük alatt estek oly betegségre, a mely keresésképtelenségüket vonta maga után, jóllehet a betegségnek az illető maga volt az oka, vagy azt — a köteles elővigyázat figyelmen kívül hagyásával — ő maga idézte elő.

(Végo köv.)

A helyi és személyi ismeret eredménye.

Irtá: *Krajcsovics János* törzsőrmester.

Egy szép verőfényes május elsejének reggelén, azt hiszem a 1903. évben, midőn máshol vidám zeneszóval üdvözlük a felkelő napot, az Al-Duna mellett fekvő Orsova községben szennázciós eset történt.

Az Orsovára igyekvő tuffieri tejesasszonyok a Caernafolyó mentén a füzes között vezető kövezett gyaloguton nagy vértócsát találtak, melynek folytatásán haladva a folyó partja közelében még egy nagyobb vértócsát, egy sapkát és egy olajos üveget fedeztek fel.

Az asszonyok gyilkosságot gyanítva, azonnal jelentést tettek az orsovai csendőrörsön a tapasztalatról a beteg Barabás őrmestert helyettesítő Csiszér őrsvezető, helyettes őrsparancsnoknak, a ki a nélkül, hogy az őrmestert mindezekről értesítette volna, az otthon volt összes legénységgel a megjelölt helyre sietett, hogy az ott talált és még található bűnjelket és nyomokat — ha csakugyan gyilkosság esete forog fenn — idejekorán biztosíthassa és a szükséges intézkedéseket megtehesse.

A helyszínét alaposan átvizsgálván, a már előbb említett tárgyakból, nemkülönben az ezenkívül talált koponyacsont szilánkokból és agyronsokból kétségkívül gyilkosságra következtetett, bár hullát sehol sem találtak. Nyilvánvaló volt ezekből, hogy a tettes a hullát a Csernába dobta.

Csiszér őrsvezető a talált tárgyakat és a helyszínét csendőrei egy részének őrizetére bízván, egy-egy járőrt a vasúti és hajóállomáshoz küldött, hogy az utazó közönség között esetleg ott levő gyanus egyéneket megfigyeljék, maga pedig a helybeli járásbiróság vezetőjéhez ment és az esetről jelentést tett, ez pedig telefonon azonnal bejelentette az esetet a karánsebesi kir. ügyész-

ségnek, mire aztán az őrsvezetővel a helyszíne felé indultak. Az alatt az idő alatt, míg a járásbíró a jegyzőkönyvvezetőt és az orvost magához vette, Csiszér őrsvezető hazaszaladt és őrsparancsnokát, Barabás őrmestert is értesítette az esetről. Ez azonban rosszullétre hivatkozva, teljesen rábizta az esetet az őrsvezetőre, ellátván őt a szükséges utbaigazitásokkal.

A helyszínére érkezett bizottság, majd a délelőtti vonattal megérkezett törvényszéki vizsgálóbíró is, mindössze a már fentemlítettetek tudta megállapítani, a ezekből és mivel a helyszínén csak egyetlen lábnyomot fedezhettek fel, azt állapították meg, hogy a cselekményt csak egy tettes követhette el a áldozatát valamely súlyos, tompa, kemény tárgygyal a fejére irányzott ütésekkel ölte meg s aztán a földön huzva a patakba dobta. A hullát azonban a patakban még addig nem sikerült megtalálni, így annak kilétét nem is tudhatták.

Eme körülmények megállapítása közben egyszerre sirva rohan a helyszínére egy tuffieri asszony, ki a vizsgálóbíró felszólítására előadta, hogy férje előző nap délután barátjával, egy ő előtte ismeretlen román emberrel távozott hazulról és nagyobb összeg pénzt is vitt magával azzal a szándékkal, hogy egyet-mást bevásárol, de estig még hazatért. S miután azóta haza nem tért, értesülvén az esetről, azonnal a helyszínére sietett, hogy meggyőződést szerezzen, nem e az ő férjét gyilkolták meg. Mikor pedig a vizsgálóbíró felmutatta neki a sapkát, az asszony nagyot sikoltva elájult. Miután a jelenlevő orvos magához térítette, kijelentette, hogy a sapka a férjéé. Az üvegre nézve csak annyit tudott mondani, hogy azt férje nem vitte magával, de mivel az olajas halat nagyon szereti, valószínűnek tartja, hogy azt a városban vette, hogy hazahozza.

Ebben a pillanatban érkezett a helyszínére Barabás őrmester, a ki gyengélkedése dacára sem tudott otthon maradni, mert attól tartott, hogy kevésbé tapasztalt másodaltisztje elhibázhatja a nyomozást és az eset kiderítetlen marad.

A vizsgálóbírótól megtudván, hogy miről van szó, s hogy az áldozat csak az asszony férje lehet, végignézett az asszonyon s rászólt, hogy ne siránkozzék tovább, hanem menjen be Orsovára a főszolgabírói hivatalba, ott megtalálja a férjét, a kit éppen most kísért be oda a vodiczai őrs egy járőre, mert hát — mint az éjjel a román határ-szélen csempészetlen érték és elfogták.

Barabás őrmester eme kijelentése teljesen hihetetlennek látszott nemcsak az asszony, de a vizsgáló bizottság előtt is, úgy, hogy mikor az asszony hosszabb felvilágosítás után eltávozni akart, még a vizsgálóbíró is vissza akarta tartani, mert hát — mint megjegyezte — csak ismeri a férje sapkáját és csak az előző napou is látván, nem tévedhetett annak felismerésében.

— Csak hadd menjen, — válaszolt az őrmester a sapkát nézegetve — tudom már én, hogy kié volt ez a sapka s hogy ki az áldozat.

S felvilágosításul elmondta, hogy a sapka a Todoreszku Tódoré, de hozzátette, hogy az itt siránkozó asszony férjének tényleg ugyanolyan sapkaja van, de mert annak a sapkáját csak az imént is a fején látta, teljesen bizonyos benne, hogy ez az előbb említett orsovai lakosé. Azt is megmagyarázta, hogy miről ismeri oly bizonyossággal. Todoreszku Tódoré, petróleumgyári munkás ugyanis még télen is, mint afféle félkegelmű ember, majdnem állandóan a kezében hordta a sapkáját s innen magyarázható meg az az eddig senkinek fel nem tűnt körülmény, hogy míg a sapka beléso és

belseje csaknem teljesen tisztá, addig a külsejét a tulajdonosa a piszkos kezével összefogdosva, feltűnően elpiszkolta.

Hozzátette ezután még, hogy nemcsak ezt, de az olajos üveget is ismeri, mert a napokban találkozott a sántikáló Todoroszkuval s ez kérdéseire, hogy mi lelte a lábát és mivel gyógyítja, azt felelte, hogy nem tudja mi a baja a lábának, de többen azt ajánlották, hogy olajjal kengetse, s ugyanakkor felmutatta az olajos üveget is, melynek különös alakja annyira emlékébe vesődött, hogy most meglátva, azonnal ráismert.

Bámulva hallgatták az őrmester beszédét, s mikor az üveget azzal vette magához, hogy aznap még a tettest előkeríti, megjegyezte a vizsgálóbíró a távozó őrmester után: „No ez az ember alaposan tönkretette minden eddigi megállapításunkat; s a milyen szerencséje van a nyomozásokban, mire hazaérünk, már a tettest is behozta!”

Barabás őrmester a helyszínen volt csendőr-járőröket is bevonultatta, csak egy járőrt hagyott ott, hogy a hullakeresőktől a báméskodó közönséget tartsák távol. Ő maga pedig jól tudván, hogy Todoroszku honnan szokott vásárolni, egyenesen abba az üzletbe ment és megkérdezte a kereskedőt, hogy volt-e Todoroszkuval valaki, mikor az olajat vásárolta. Mikor pedig a kereskedőtől azt a választ kapta, hogy Todoroszku egyedül vásárolta az olajat, elment abba a kocsmába, a hol ez délutánonként pálinkázni szokott.

Ez az utja már több sikerrel járt, mert — mint a kocsmáros előadta — Todoroszku előző napon délután tényleg ott pálinkázott három előtte ismeretlen — ezek között egy jobb ruházatu és cipőt viselt — egyénnel és mutogatta ezeknek a nyakában lógó zacskójából előszedett 20 koronás aranyait. Együtt is távoztak el már ugy estefelé mind a négyen.

A kocsmáros a három egyén közül névleg egyet sem ismert, de kettőnek tudta a lakását. Az őrmestert tehát odakalauzolta. Ezek beismerték, hogy Todoroszkuval együtt mulattak s együtt is távoztak a kocsmából, de csak a lakásukig jöttek vele, honnan már csak a harmadik egyén távozott el vele, a kit meg is neveztek az őrmesternek, sőt az egyikük meg is jegyezte, hogy ez az ember aznap reggel a botivásáron ruhát és harmónikát vett.

Barabás őrmester ismerte ezt az embert és azt is tudta, hol lakik. Meghizta tehát Csiszér őrsvezetőt, hogy nyolcz csendőrrel menjen ki annak a lakására és fogja el. Figyelmeztette egyben őket, hogy a mennyire csak lehet, folyton figyelemmel kísérjék és észrevétlenül közelítsék meg a házat, hogy a gyanúsított meg ne szökhesék s ha csak lehet, élve fogják el.

Valószínű azonban, hogy a gyanúsított már értesült a közelgő veszélyről és a hegyoldalon lévő házából figyelhette a környéket, mert a járőr tagjai még meg sem közelíthették az egyékként távolról is jól látható házat, mikor észrevették, hogy annak lakója — a gyanúsított — metve kijött a házból és a ház mögötti erdőbe menekülve eltűnt előlük. A járőr üldözőbe vette ugyan a menekülőt, de sikertelenül. Így aztán a lakást motozta át s a harmónikát, melynél egyebet nem talált, elkobozta.

Barabás őrmester, a ki eddig otthon pihent, értesülvén a kudarczról, nem szólt semmit, hanem a községbe távozott. Felkoreste egyik beugóját s azt — mint később maga is megmondta — azzal bizta meg, hogy a hegyen legeltető juhászokat, a kikkel szintén bizalmas összeköttetésben állott, értesítse, hogy a sző-

kevényt kísérjék figyelemmel, a a mennyiben uthaigazításért hozzájuk fordulna, az előre jelzett irányba, a Romániába vezető csempészutra vezessék, s ha járőrre találnának, a gyanúsított elfogásában annak segítségkészenek. Azután pedig hazatért és a rá várakozó csendőrök közül ötöt az erdőt átszelő országutra küldött, hogy egész éjjelen át figyeljenek ott, nem-e tér vissza a gyanúsított a házába; míg Csiszér őrsvezetőt egy csendőrrel az ugynevezett Alion-hegyre küldte fel azzal a meghagyással, hogy az ott átvezető csempészuton figyeljenek és ha az éj folyamán észreveszik, hogy három egyén közeledik feléjük, a közönsöt hirtelen rohanják meg és bilincseljék meg.

Barabás őrmester jól számított. Tudta ő, hogy a gyanúsított sem hajón, sem vasuton nem fog átkelni a határon, mert könnyen a felfedezés veszélyének és az elfogásnak tenné ki magát. Bizonyos volt benne, hogy csak a csempészutat fogja használni, azon pedig csak a juhászokkal kalauzoltathatja magát. Ezek pedig az ő emberei voltak mind.

Számítása a legszebben sikerült. A következő reggel 7 órakor már a községházán volt a járőr a tettesel. Ez a kikérdezés során beismerte, hogy ő ütötte agyon Todoroszku azért a pénzért, a mit a kocsmában nála látott. Ebből még 13 db 20 koronás aranyat elő is adott. Be volt varrva annak a kabátnak a belésébe, a melyet a rablott pénzből vett.

A gonosztevőt még aznap bekísértette a karánsebesi törvényszékhez, hol életfogytig tartó fegyházbüntetést kapott. Az áldozatot még ezután csak öt nap mulva sikerült megtalálni a Caerna torkolatánál.

Láthatjuk, hogy ez az egész, jól és gyorsan sikerült eredmény teljesen a Barabás őrmester rendkívül kiterjedt helyi és személyi ismeretének volt köszönhető. S a mellett, hogy ebbeli ismereteit az elmondott eset kiderítésénél oly gyönyörűen értékesítette, a legnagyobb elismerést érdemelte meg azért is, hogy fekvő beteg lévén, a következményekkel mégis mitsem törődve, felkelt, s ha a nyomozásban tetteleg csak kevés részt vehetett is, de kiváló ismereteinek felhasználásával és dicséretes ügyességgel úgy irányította azt, hogy az eredményt szinte kezökbe adta csendőreinek.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy tüzeset sikeres nyomozása.

Irtá: Kolumbus.

X. község elöljáróságát már napok óta egy nagyobb szabású tüzeset tartotta izgalomban. Éppen erről folyt a vita egy este a kaszinóban is, hol több polgári egyén tárgyalgatta az esetet; dicsérték a csendőröket, kik a tüzoltásban oly odaadással, buzgalommal támogatták őket s a tüzesetet is oly hihetetlen rövid idő alatt kiderítették. Szóba jött a csendőrség egyébkénti sikeres működése és szőnyegre került egy-egy sikerültebb és bonyolultabb nyomozási eset is.

Végre is a községi bíró vette át a szót, mert — mint mondá — ő ismeri legjobban a helybeli csendőrség működését, ő szerepel minden nyomozásnál és kikérdezésnél, mint bizalmi egyén. Csak ő tudja legjobban, hogy L. őrsparancsnok hány tolvajnak és botörőnek koppantott már az ujjára s napokon át tartott fáradságos kutatás, nyomozás után, hány bonyolult bűnesetet derített már ki. Elmondott aztán több nyomozási esetet. A többek között az alábbiakban közölt tüzeset nyomozása ragadta meg a figyelmemet. — X. községben az 190* év tavaszán több kisebb tüzeset történt. A tüzet azonban sikerült mindig idejekorán eloltani

ugy, hogy nagyobb kár nem származott. Eleinte mindenki gondatlanságból keletkezettnek hitte eme tüzeseteket, majd újabb ismétlődések után a községi jegyzőre kezdtek gyanakodni, aki ebben az időben többféle szabálytalanságok miatt fel volt függesztve állásától. A gyanu annál inkább erősebb kezdett lenni ez irányban, mert a tüzesetek feltűnően a község háza körül fordultak elő, hol a jegyző lakása is volt.

Ugyancsak abban az évben, ugy aratás idejében és éppen a község háza tőszomszédságában újból tűz ütött ki és mivel szeles idő volt. kevés idő múlva már mintegy 20 ház állott lángokban. Néhány percze a tűz kitérése után L. őrmester is a tűz színhelyére ért három csendőrével.

Az őrmester midőn látta az egyro jobban terjedő tüzet s hogy a lakosság távolléte miatt csak kevés segítség van a tűz eloltására, egy lovasküldönc által jelentést küldött a szomszéd községben gyakorlatozó gyalog zászlóalj parancsnokához és segílyt kért, mire aztán az egész zászlóalj csakhamar megérkezett s ennek segílyével már a hajnali órákban sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni s csakhamar az egészet el is oltani.

Sokakat juttatott a tűz koldusbotra. Az egész kár meghaladta a 150.000 koronát.

A tűz mikénti keletkezése után még az nap lehetetlen volt bevezetni a nyomozást, mert a csendőrségnek a romok eltakarításánál kellett felügyelni, nehogy az azok alatt lappangó parázsból, a szeles időben újból tűz támadhasson. L. őrmester azonban ez idő alatt is kutatott, puhatolódzott a tűz keletkezése után s kérdézősködött egytől-mástól, hogy hol s mely épületrészen ütött ki először a tűz.

Másnap aztán az egész órs, a községi előjáróság segílyét is igénybe véve megkezdte a nyomozást. Mintegy 50 egyént kérdezett ki az őrmester, mégsem tudott helyes nyomra akadni. Harmadnap reggel a tűz állítólagos kezdetének színhelye körül tartott alaposabb helyszíni szemlést s ennek befejeztével már derültebb arccal fogadta a nyomozáshoz kirendelt bizalmi egyéneket a község házában és kijelentette, hogy még az nap ki kell derülni, ki a tettes, addig pihenés nem lesz. Egyidejűleg az asztalon felhalmozott s részben megégett előjárósági levélborítékokra, czimszalagokra és egy darab pokróczra mutatva, mondá, hogy ezek a bűnjelek, csak még a tettes hiányzik. S midőn a bizalmi egyének együtt voltak, megkezdte a nyomozás folytatását.

Először is a jegyző istállójába mentek, hol anélkül, hogy az ott dolgozó mintegy 18 éves legényeseléhez csak egy szót is szólott volna, a legény ágyához ment s az ágy mellett a falra szőnyeg gyanánt felszegezve volt használt ló-pokróczot alapos megvizsgálás után a legény nyel onnan levétette. A pokrócz egyik sarka hiányzott. Erélyes felszólítására, hogy a hiányzó darabot adja elő, a legény megszeppent s akadozó, dadogó hangon kijelentette, hogy nem tudja hol van. — Erre az őrmester őrizet alá vette s a község házához elővezette.

A legényt gyermekkor óta mindenki tisztességes, jóra való egyének ismerte, méltán csodálkoztak tehát e hirtelen fordulaton, sőt voltak, akik kijelentették, hogy az őrmester ezuttal alig ha el nem számította magát. — A kikérdezés során azonban beigazolódott, hogy az őrmester nagyon is jól számított, mert a legény az előre összehordott bűnjelek láttára csakhamar beismerte, hogy ugy az előbbi tüzesetek, mint ez utóbbi az ő gyújtogatása folytán keletkeztek.

L. őrmester ugyanis abból kiindulva, hogy a folytatlagos tüzesetek a község háza közelében keletkeztek, és gondatlanság nem volt sehoh megállapítható, osztotta a lakosság ama gyanuját, hogy ez bosszú műve. Azt azonban már nem osztotta, hogy a jegyző, mint intelligens ember ilymódon álljon bosszút egyeseken az ő függesztése miatt. Annálkevésbé fogadta el gyanul ezt a feltevést, mert az előző napon való kutatásai közben éppen a jegyző sertésórájának fedélzete és falpereme közt találta meg a pokróczdarabot s az abba becsomagolt levélborítékokat és egy csomó kőolajba áztatott kőczt. Az pedig semmiképpen sem volt feltételezhető, hogy a jegyző a saját lakásával összeépített ezt a sertésórákat felgyújtja s ezáltal családját és vagyonát veszélynek tegye ki. A tűz ugyanis a mondott alkalmakkal — amint megállapít-

ott — egyszerre két-három helyen is gyuladt ki. A sertésórá is meggyuladt, de az éjjeliőrök észrevevén az esetet, a közeli kútból ezt az egyet azonnal eloltották. — Így maradt meg felismerhetően a gyújtóanyag nagyobb része.

Az őrmestert tehát ez a lelet készítette, hogy a nyomozást más irányban indítsa meg. Jól ismerte a pokróczdarabot, mert annak többi részét nem egyszer látta a jegyző istállójában azelőtt. Azt is tudta, hogy a legény nem szívesen szolgál a jegyzőnél, mert akkor tavaszon az egyik ökörnek a lábát eltörvén, 160 K. kártérítésre köteleztetett s miután más vagyona nem volt, ezt vagyis ennek egy részét fizetéséből vonták volna le, ami általa a még ki nem fizetett bérért teljesen elvesztette volna. Hogy tehát ezt elkerülhesse, megszokott. A csendőrség azonban visszakísérte.

Azt is tudta az őrmester, hogy a község háza irodahelyiségeit a legény takarítja, tehát csak ő általa kerülhetnek a levélborítékok és czimszalagok a gyújtóanyag közé.

Ez alapon indította meg a nyomozást a legény ellen s ez mint afele tapasztalatlan bűntettes, már az összehalmozott bűnjelek láttára beismerő vallomást tett. Hogy nem miad járt a jegyző házáat kísérelte meg felgyújtani, azzal indokolta, hogy az éjjeliőrök általi meglepetéstől félt, de meg azt hitte, hogy a szomszédos házaktól ugys leéghet a jegyző háza is, akinek pedig mindazonon kárt akart okozni. Többszöri sikertelen kísérelte után azonban látván, hogy reá senki sem gyanakszik, bátrabb lett s ekkor tette a gyújtóanyagot a sertésórá tetőzete alá is.

A legényt ezekután a bíróságnak átadták, hol a súlyos bűncselekményért hosszabbtartamu szabadságvesztés büntetést kapott. — Így nyerte el L. őrmester fáradozásának méltó jutalmát, egyrészt a tettes elítéltetése, másrészt a lakosság bizalmának, szeretetének és becsülésének iránta való megnyilvánulása által.

HIREK.

Gyász hírek. *Eibel Árpád* főhadnagy, gyergyószentmiklósi szakaszparancsnok, augusztus hó 7-én, 38 éves korában, Budapesten meghalt. Az elhunytnak a cs. és kir. 17. számú helyőrségi kórházban felállított és a gyászoló család és rokonság koszorúinak egész özönével borított ravatalára, a többek között a m. kir. VII. számú csendőrkörület tisztikara, valamint a budapesti csendőr tisztikar is díszes koszorút helyeztek. Temetése, melyen a budapesti csendőr tisztikar Ziegler Károly ezredes, csendőrségi felügyelővel az élén jelent meg, a budapesti helyőrség tisztikarának élénk részvételével a római katolikus vallás szertartásai szerint, augusztus 10-én délután 3 órakor ment végbe, a budai farkasréti temetőben. — *Borsos Pál* őrmester, hosszufalui ideiglenes járásparancsnok, augusztus 8-án, Hosszufalun meghalt. Temetése, a bajtársak élénk részvételével, augusztus 10-én Hosszufalun, a római katolikus vallás szertartásai szerint ment végbe.

Villámcsapás. Augusztus 8-án délelőtt 8 órakor a villám a nagybecakereki csendőrlaktanya déli és északi részébe lecsapott, a déli részen a tűzfalat ledöntötte, az északi részen pedig a kicsapó lángok az irodákban és szobákban a telefon és villanyvezetékeket elégették. Sajátságos, hogy a villám ugyanazon délután pár perczezel 4 óra előtt a laktanyát újból érte, kárt ekkor azonban nem okozott. Emberéletben és kincstári tárgyakban kár nem esett.

Vonatkisiklás. Az építés alatt álló karánsebes-lútszegi vasút vonalán Jász község határában folyó hó 4-én Kornyan János jász lakos 9 éves fia dél 12 óra tájban a sín és a vezető gerenda közé pajkosaságból két darab kavicsot ékelt be, a mitől egy 8 tolatott vonat első kocsija kisiklott és 8 anyagszállító kocsit a

töltés-gödörbe magával rántott. A kocsik Gömör József vonatvezetőt, Molnár Gyula és Csillag János fékezőket maguk alá temetve, agyonszúrták. A bátul haladó mozdony nem siklott ki s így a rajta lévők sérülést nem szenvedtek. Az anyagi kár — mely a 7000 koronát megbaladja — a Mandl és társa vasutépítési vállalkozó céget sújtotta. A szerencsétlenséget előidézett gyermek szülei a királyi ügyészségnek feljelentettek.

Halálosvégű ellenszegülés. Hluska János többrendbeli betöréses lopásért nyomon üldözött egyén augusztus 7-én délelőtt 11 órakor Sikes Lázár nagyszöllősi őrszolgálatban álló csendőrnek Egres község batárában titlagon ellenszegült és azt lefegyverezési szándékkal torkon ragadta. Sikes csendőr támadója ellen kardját volt kénytelen használni s e közben annak nyakütoerét elvágta. Hluska, kinél a lopott tárgyak megtaláltattak, elvételét következtében még a helyszínen megbalt.

Tűz. Marostorda megyében Laposnyatelepen az őrs gazdasági épülete augusztus 4-én hajnali 3 órakor a kenyérsütő kemence áthevített falától meggyulladt és leégett. A laktanyát sikerült megmenteni. A tűz az őrsnek és az őrsparancsnoknak 285 korona kárt okozott.

Kérelem. Simon György ez. őrsvezető, rimaszombati őrszolgálatban álló, kéri a vele 1904-ben Pozsonyban próbacsendőri vizsgát tett bajtársait, hogy bollaletüket vele tudassák.

KÜLÖNFÉLÉK.

Állathonosítások. Az Egyesült-Államokban ismételve tettek kísérletet Ázsia és Afrika hasznosítható állatjainak meghonosításával. A múlt század ötvenes éveiben a kormány a tevékkel próbálkozott, melyeket kivált a nyugoti államok sivatagos részén katonai és kereskedelmi célokra kívánt felbasználni. Ez a kísérlet több különböző okból sikertelen volt. Az 1882-ik évben Kaliforniában, struczmadarak meghonosítása lett megkísérelve. Ez a kísérlet több sikerrel járt, mert Kaliforniában és Arizonában, továbbá részben Texasban és Floridában a struczmadarak tenyésztése jövedelmező gazdasági ágazatot képez. Legújabbban az elefántok meghonosításának megkísérelése indult meg Texasban Vallentine mellett, mely kísérlet sikeresnek ígérkezik.

Sztrájkoló koldusok. Érdekes sztrájk volt készülöben a minap Bukarestben. A bukaresti rendőrfőnök ugyanis megtiltotta a koldusoknak, hogy a város bizonyos negyedeiben ne merjenek koldulni, mert ez ott az úri járókelőknek rendkívül alkalmatlan. A mikor a koldusok értesültek a rendőrfőnök tilalmáról, azonnal a város minden részéről összegyülekeztek — több ezerre ment a számuk! — és egybanguag elbátározták, hogy egy küldöttséget választanak, a melynek feladata lesz elmenteni a rendőrfőnökhöz és tudomására hozni, hogy ha rövid batáridőn belül nem vonja vissza a fentebbi tilalmat, mindnyájan sztrájkba fognak lépni és erővel szcer-

zik meg azt a kenyeret, a melyet az irgalmas szívű emberek eddig jószántukból nyújtottak nekik, de a melytől most hivatalosan meg akarják fosztani őket. A koldusküldöttség el is ment a rendőrfőnökhöz és mint mondják, a hatalmas urat annyira megdöbentette fenyegető kijelentésük, hogy azonnal visszavonta a szegény koldusokra annyira sérelmes rendeletét.

Az életkor és az alkotó erő. Sok tudós állítja s nagyon elterjedt is a hit, hogy az ember erejének és alkotóképességének tetőpontján buszonötödik évétől a negyvenedikig van. Az ezt követő idő már a hanyatlás kora. Ezzel a hittel száll szembe Dorland tanár a «Century Magazine» című folyóiratban és egész sorog olyan remekművet sorol föl, a melyek alkotója keletkezésük korában nemcsak a negyvenedik, de az ötvenedik, hatvanadik életévét is rég túlbaladta. Sőt igen sok a betvenediket is. Mózes már százéves elmúlt, mikor Izrael népének az óriás törvénykönyvet adta. Így megemlíti a többek között, hogy a tudomány nagyjai közül Galilei a fizika alapelveit magában foglaló Dialogusait aggastyán-korban (hetvenkét éves korában) alkotta meg. Tizian legszebb festményei közül is nem egy soha sem született volna meg, ha a művész nincs megáldva még élete végén is csodás alkotó erővel, frissességgel. A töviskoszorús Krisztus című képét, a mely ma is megiblet bennünket nagyságával és érett művészetével, kilenczvenöt éves korában festette és kilenczvenkilenc éves volt, mikor a pestishalál kiragadta kezéből az ecsetet. Még akkor is egy művet hagyott félbe, a Pieta című képét, a melyet a maga síremlékére szánt. Tintoretto legnagyobb műve, a Paradicsom is a művész aggkorából való s Corot hetvenhét esztendőskorában még remek képeket festett. Verdi templomi kórusait hetven éves kora után írta. Erkel Ferenc betvenöt éves volt, mikor István királyt megírta. Mommsen római történelmének egy része és még a tudománynak, irodalomnak sok más nagy műve, mind hetven évesnél idősebb szerző elméjének munkája volt. A batvanasok nagyjai közül meg lehet említeni Konfuciuszt, a kínai vallásalapítót és filozófust, Kolumbuszt harmadik és negyedik utazásakor, a melynek eredménye Martinique szigetének és Dél-Amerikának fölfedezése volt. Michelangelo hatvanhat éves korában fejezte be a sixtini kápolna nagy képét, Az utolsó ítélet címűt; betvenegy éves volt, a mikor a Péter-templom továbbépítésének tervét megalkotta s kilenczvennyolcz éves korában még agyában elevenen elképzelte az óriás kupolát. Longfellow legszebb költeményét, az Öregség címűt hetvenedik születésnapjára írta. Arany János hatvankét éves korában fejezte be Toldi szerelmét. Hatvan éves volt Murillo, mikor a sevillai kolostor legszebb képeit festette. Milont a kor majdnem megdermesztette, mikor Ádám és Éva szerelmét a Paradicsomban leírta.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, lényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emellett olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőséggel szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előreboesítésával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

S. Örsvezető. Romániából átcsempészett marhák befogásáért jutalom nem illetékes.

K. T. A lipiki gyógyfürdőbe parancsnoki minőségben kirendelt havidiyas az intézetben külön szobából álló lakást és kiszolgálást, a fürdőigazgatóság részéről pedig ingyenes fürdőt kap. Az étkezésért fizetni tartozik. Bélyegét lapunk javára bevételezzük.

Kavas. A kbtv. 127. §. második bekezdése értelmében kihágást.

II. V. J. örsvtd. Nincs meghatározva; gyakorlat szerint négy középosztályt követelnek; érettségi bizonyítvánnyal bírók előnyben részesülnek.

Alföldi. 1. Igen. 2. Olvassa el Hein György számvivő tiszt-helyettesnek közlés alatt levő cikkét.

H. J. örsvezető. 1. Kérdés: Miképp értelmezendő az Illeték szabályzat 47. §. 2. b) pontba beszúrt össztávolság? Válasz: A kiindulási állomástól a rendeltetési helyig megteendő út távolsága kilométerekben tekintet nélkül arra, hogy az út előfogatnál, vasúttal, gőzhajóval, vagy mind a három, avagy esetleg csak két szállító eszköz igénybevételeivel lett megtevé. Ha az össztávolság pedig hét előfogat és nyolcz vasúti kilométer, akkor a hét kilométernyi út előfogatot tehető meg. Az Illeték-szabályzat helyesebítése azért történt, mert azelőtt a példaként felhozott esetben az előfogat neu volt illetékes. — A 2. b) pontnak az a rendelkezése, mely szerint előfogat igénybevehető: „Ott hol vasúti vagy gőzhajó összeköttetés nincsen”, nem vonatkozik a később említett távolságokra, hanem csak az előfogatigényre, miből önként következik, hogy az előfogatot csak az 1—8. pontban előírt esetekben lehet igénybe venni, megjegyezvén, hogy minden egyes pont más és más esetre vonatkozik. A leszoroló csendőr pl. akkor is igénybe veheti az előfogatot, ha a távolság csak két klm.; a szemlére induló járásörmester hét és fél klm.-re; a csendőr összpontosításkor 15 klm.-re; tehát egyik pont rendelkezése a máséik pontban foglaltakra alkalmazást nem nyerhet. 2. Az Illetékszabályzat 104. §-ában foglalt „más személyek” alatt a bírósághoz tanuként, büntetésük kiállása végéig stb. elővezetendő egyőnek értendők. Ha az elővezetés 24 órát igénybe vett, akkor a szabályszerű vezénylési pótdíj ezámitandó fel. 3. A rabkísérői illeték (III. szab. 105. §.), a karhatalmi költségoktól (III. szab. 104. §.) élesen megkülönböztető. 4. Ha a csendőr 48 óra külszolgálat alatt 24 óra rabkísérői szolgálatot teljesített (önbuzgalomból elfogott egyőn átadása 24 órát vett igénybe), akkor az örsvezetőnek illetékes: 1.40 + 1 korona összesen tehát 2 kor. 40 fillér vezénylési pótdíj, mely külön-külön számolandó el. 5. Ha a fogoly — vasúti vagy gőzhajóösszeköttetés nem léteben — 15 klm.-nél nagyobb távolságra kísérendő, előfogat még akkor is illetékes, ha a fogoly nem is menetképtelen, mert ily távolságnál nem a fogolynak, hanem az azt kísérő csendőrnek van igénye az előfogatra; ha azonban a fogoly orvosilag menetképtelenné nyilvánítatik, akkor az előfogat még 15 klm.-re is igénybe veendő. 6. Nem

lehet tudni; reméljük logközelebb. 7. Irja meg, milyen kedvező változára gondol. 8. Tudunkkal nincs. 9. A vasúti utazások csak szolgálatilag utazó csendőrök részére vannak általányozva; a kórházba menő beteg csendőrnek a viteldíjat fizetni kell, a menetlevél tehát a szorint záradékolandó.

J. J. A kértzett mű — miként arról értesítést nyertünk — elfogyott, sajtó alá rendezése folyamatban van.

G. A. Nem.

T. L. dunamenti öreg zsendár. 1. 1909 január 7-én. Ha egy további évre kötölezi magát, akkor 1910 január 31-én. — 2. Hu épp akkor üresedés van, nincs kizárva.

Tarnamenti. Ha konkrét esetből kifolyólag kérdi, akkor írja meg levélben részletesen az esetet annak felomlítása mellett, vajjon nem-e oly rendezett tanácsú vároeről van szó, a hol a csendőrség látja el a városi szolgálatot, mert akkor e kérdés el-bírálásánál nemcsak a II. Szolgálati utasítás, hanem a város közbiztonsági szolgálatára vonatkozó különleges határozványok is figyelembe veendők. Ha mindezeket megírja, nagyon szivesen foglalkozunk az elég érdekes esettel a mindenki által megérthető válaszban adjuk meg a kért felvilágosítást.

K. cz. örsvezető. Még kell fizetni.

K. J. I. Nagyságos czimet régebben a főrendek, országzászlóok és az ordélyi fejedelmek baeználták. Mai napjainkban a nagyságos czim a katonai VIII. és VII. rangosztályba esoroló őrnagy és alezredest, a polgári VII. és VI. díjoztályba tartozó miniszteri titkárt, osztálytanácsost, továbbá a kir. tanácsost, országgyűlési képviselőket stb. illeti meg. 2. A felszerelés napjától. 3. A mult számnokban megjelont táblázatból láthatja.

Csurogl lovaskülönítmény Zsarolást képez; egy hasonló esetre vonatkozólag hozott büntetőjogi döntvényt lapunk f. évi 28. számában olvashat.

Várakozó. 1. Nem; 2. és 3. Állami utmesterei állásokra vonatkozó pályázatok a rondoleti közlönyben és a lapunk „Pályázatok” rovatában lesznek közhírré téve épp úgy, mint az utbiztos állásokra vonatkozó hirdetésmények. (Folyó évi 5., 17., 22., 24. stb. számú lapunk.) A mellékküldemények, melyek minden egyes állomás után más-más kiszabtatban vannak megállapítva, a pályázatban mindig részletezve vannak. 4—5. Igen. 6. Az utmestereket Horvát-Szlavon- és Dalmátorezágok területére a m. kir. keresekedelmi miniszter, Bosznia és Herzogovina területére a bosznia-herzogovinnai országos kormány nevezi ki. 7. Nem, sehol sincs előírva. 8. „Tiltott” hazárd játékot a tokepályán játszani nem lehet, mert a kuglizás nem tartozik a hazárdjátékok közé; a hazárdirozás azonban nincs kizárva, de nem büntetendő. 9. Nem képez kihágást. 10. Megmaradnak.

Animai örs. Házi fajnyulak tenyésztése céljából egy bélyegmentes és a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez czimzett folyamodvány szolgálati uton előterjesztendő. A kérvényben felemlítendő, hogy az örs a nyultenyésztésre a köznép figyelmét önlítja felhívni. A miniszterium kiutal egész díjtalanul egy hím- és két nőstényből álló családot a szükséges ketroczezel együtt. Legközelebb bővöbben fogunk a kérdéssel foglalkozni.

G. J. Nincs kizárva, de legjobb, ha kérvényét szolgálati uton terjeszti elő, mert akkor kérvénye mindazokkal az okmányokkal hivatalból lesz felszerelve, a melyekből az üzletvezetőség rögtön tájékozódhatik a földl. vajjon érdemes-e a felvételre vagy sem?

Csendőrörs Dellnyest, Képesít.

K. csendőr. Flóbert-fegyver tartásához hatósággi engedély nem szükséges, tudunkkal nincs rendelet, a mely fegyveradó alá vonná öket, mert ezek rendszerint csak ezöllövészetre használhattnak a mint ilyenek a fegyveradóról szóló 1883. évi XXIII. tet. 5. §. a) pontja értelmében fegyveradómentesek. Ha azonban valaki a Flóbert-fegyvert vadászatra használná, akkor az fegyveradó alá esik s így az azzal idegen vadászterületen való vadászása kihágást képez.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsök lovasítása.

A m. kir. belügyminister urnak folyó évi 79580/V-b. számú rendelete folytán a VIII. számú csendőrkerület területén a nagybajomi gyalogőrs július 18-án, a tetéleni gyalogőrs július 19-én, a nagyszalontai és sarkadi gyalogőrsök július 20-án, a nyírbélteki és nyírbaktai gyalogőrsök július 23-án, a berettyóújfalui gyalogőrs pedig a múlt hó 25-én lovasították s mint olyanok, működésüket a jelzett napokon megkezdték.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

O császári és apostoli királyi Felsége folyó évi augusztus hó 12-én Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával *különv. szolgálataik elismeréséül* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a Ferencz József-rend tiszti keresztjét:

tolcsvai Nagy Gábor ezredesnek, a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület parancsnokának;

a Ferencz József-rend lovagkeresztjét:

Oláh Ödön alezredesnek, a m. kir. belügyministerium csendőrségi osztálya vezetőjének,

Körmér Károly őrnagynak, a m. kir. honvédelmi ministerium csendőrségi osztálya vezetőjének,

Lovincic Sándor őrnagynak, a m. kir. horvát-szlavon csendőrparancsnokság másodtörzstisztségének,

Várady Ede őrnagynak, a m. kir. VII. sz. csendőrkerület parancsnokhelyettesének,

Schwarz János magyar kir. horvát-szlavon csendőrparancsnokságbeli százados, eszéki szárnyparancsnoknak,

Begic Miklós ugyanazon parancsnokságbeli százados petrinjai szárnyparancsnoknak,

nemesszeghi Nemesszeghy László számtanácsosnak, a csendőrségi felszerelési anyagraktár főnökének és

Stolzenberg János, a m. kir. belügyministerium csendőrségi osztályába beosztott számtanácsosnak;

a katonai érdemkeresztet:

Nyisztor Sándor, a m. kir. honvédelmi ministerium csendőrségi osztályába beosztott századosnak; továbbá

legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy *különv. szolgálataik elismeréséül a legfelsőbb meglegedés kifejezése tittul* adassék:

Bárá Gyula, a m. kir. IV. számú csendőrkerületnél a másodtörzstiszti teendőivel megbízott századosnak,

Florschütz Nándor m. kir. horvát-szlavon parancsnokságbeli százados, zágrábi szárnyparancsnoknak,

Szif Géza m. kir. III. számú csendőrkerületbeli százados budapesti szárnyparancsnoknak,

Ambrózy Gyula m. kir. II. számú csendőrkerületbeli százados orsovai szárnyparancsnoknak és

Simon Balázs m. kir. I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy segédtisztnak; továbbá

legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

az many érdemkeresztet

Schwarzkopf Ferencz, a m. kir. I. honvéd huszárezredtől a m. kir. III. számú csendőrkerületbe beosztott állatorvosnak,

a koronás ezüst érdemkeresztet:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Beder József,

Ágatha Albert.

Kádár János,

Kári Károly,

Törössi György.

Ambrus József járásörmestereknek és

Schwarz Mózes törzsörmestereknek;

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Hambach Ernő,

Rusz Lipót,

Diósi Vazul,

Bratean Ferencz,

Pap Miklós,

Papp Lehel,

Tárnás András,

Tánczos Lajos járásörmestereknek,

Winter Antal és

Jaroch Vilmos törzsörmestereknek és

Palkó Sándor örmestereknek;

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Simon Márton,

Fazekas Ferencz,

Vankó Lajos,

Magyar János,

Daróczy Endre és

Zinyay Gyula járásörmestereknek;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Balogh József járásörmestereknek és

Szabó Sándor örmestereknek;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Borskor János,

Rachel Pál,

Erdősi Ferencz,

Varga Dániel,

Grigely Antal,

Albert János,

Pachmayer Róbert,

Bózsing József,

Ludányi József,

Táborszky István,

Jankó Károly,

Juhász András és

Paulik János járásörmestereknek,

Chytil István törzsörmestereknek és

Rosenthal Ignác örmestereknek;

a m. kir. VI. sz. csendőrkertület állományában:

Hulász Mihály,

Szekér József,

Németh Dávid,

Bognár Jakab,

Auguszt Sándor,

Agoston József,

hegedűk, gramofonok, fuvolák, czimbalmok

Umműködő, forgatható hangszerek. Dús választék!

Előzetes kiszámlálás, nélfanyos lizlet olvek.

ELÉK ÉS TÁRSA

BUDAPEST, Károly-korút 10. sz.

Kényelmes
havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyzék ingyen és hérmentve.

Máthé Elek,
Szabó János I.,
Farkas József I.,
Mohácsi Ferencz,
Preisz János,
Nieszl István,
Németh Imre,
Vincze József,
Harsányi Gergely,
Szautner János,
Tahács Antal és
Németh István I. járásörmestereknek,
Borsányi István törzsörmesternek,
Spisák András és
Grubics János örmestereknek és
Murányi Ignác cz. örmesternek;

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Biró Mihály,
Hlyés János,
Csibi (Dombi) Tamás,
Nagy József és
Adorján János járásörmestereknek;

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Ács Géza,
Boros Kálmán,
Bullács József,
Fényes Bertalan,
Kósa Imre,
Schwarcz Mátyás,
Szigeti József,
Sciác Ferencz,
Milván Mihály és
Bodor István járásörmestereknek;

a m. kir. horvát-szlavon csendőrparancsnokság állományában:

Belobrajčić Pal,
Kralj János,
Racic Tamás,
Radošević János II.,
Rudmanović István,
Šeketa János,
Zajganic Miklós,
Javor Tamás,
Peterlic Pál és
Bukovac József örmestereknek,
Stakić Rade,
Knežević Emilian,
Dolenac Péter és
Sautek György cz. örmestereknek; végül

az ezüst érdemkeresztet:

Marosi György I. számú csendőrkerületbeli örsvezetőnek,
Arlov Pál m. kir. horvát-szlavon csendőrparancsnokságbeli cz. örsvezető másod altisztnek és
Gusić Stanko ugyanazon parancsnokságbeli csendőr cz. örsvezetőnek.

Ő császári és apostoli királyi Felsője folyó évi július hó 17-én Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Krajnyák Ferencz, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli cz. örmesternek egy gyermeknek a tűzhaláltól saját élete veszélyeztetésével történt megmentéseért a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi minister úr által:
Schwider Gáspár III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a közbiztonsági szolgálatban hosszabb időn át kifejtett buzgó és eredményes működéseért.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Soós Mátyás cz. örsvezető, mert a közbiztonsági szolgálatban hosszabb időn át kiváló szorgalommal és szakértelemmel működött, mi által számos kisebb-nagyobb bűncselekmény elkövetőjét az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Kozák János örsvezető czimz. örmester, mert hosszabb időn át folytatott lopás, rablás és orgazdaság tetteseit nehéz körülmények között teljesített, kiválóan buzgó és szakértelemmel párosult hosszabb nyomozás során egy veszélyes kóborczigány karaván tagjaiban kiderítette, a tetteseket elfogva az igazságszolgáltatás kezeibe juttatta s ekként a környéket megtisztította s a bűnjelkeket biztosította.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Marlon Sándor, Singer András, Dobor Pál csendőr cz. örsvezetők, Sz. Szabó Gergely, Farkas János és Kővári Mihály csendőrök, mert egy hosszabb időn át folytatott lopás, rablás és orgazdaság tettesecinek nehéz körülmények között teljesített kiválóan buzgó és szakértelemmel párosult hosszabb nyomozás során történt kiderítésénél, a tettesek elfogásánál és a bűnjelke biztosításánál hathatósan közreműködtek.

Kinevezettek:

1908. évi augusztus 1-ével:

Csendőr járásörmesterekké:

Raffai Ferencz örmester (1. rangsz.), Kupas Márton örmester (2. rangsz.) a III., Tóth István örmester (3. rangsz.) a IV., Dullay Sándor örmester (4. rangsz.) az I., Sztreszeniczki László örmester (5. rangsz.), Zalatvári István örmester (6. rangsz.) a IV., Steinur Pál örmester (7. rangsz.) a VI., Moór Mihály örmester (8. rangsz.) az I., Rudolf Rikárd Ottó örmester (9. rangszám), László János örmester (10. rangsz.) a IV., Gálfi Illés örmester (11. rangsz.) a III., Kacsó József örmester (12. rangsz.) a VII., Deák Ignác örmester (13. rangsz.) a III., Varga Gusztáv örmester (14. rangsz.), Sánta József örmester (15. rangsz.) a II., Melzer Károly örmester (16. rangsz.) a VIII., Magasi Antal örmester (17. rangsz.), Bársony József örmester (18. rangsz.) a IV., Szilár József örmester (19. rangsz.) a VI., Albert István örmester (20. rangsz.), Baricza Mátyás örmester (21. rangsz.), Nagy Sándor örmester (22. rangsz.) az I., Tóth Ferencz örmester (23. rangsz.) a VIII., Thurzó Vilmos örmester (24. rangsz.) a VI. és Fodor Fülöp örmester (25. rangsz.) a IV. számú csendőrkerület állományában.

Előléptettek:

1908. augusztus hó 1-ével:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
kossuthi és udvardi Kossuth Kálmán és Martin Imre

hadapród-csendőr cz. őrmesterek, *hadapród-örvezető cz. őrmesterekké*, továbbá a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában: *Tóth Ferencz* őrsvezető, *örvezető* címzetes őrmesterré.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel el-
látottak:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Cypril Lajos cz. őrmester 1908. jul. 21-ével,

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Babos János cz. őrmester 1908. jul. 18-ával.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel el-
látottak:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Szenta János őrsvezető 1908. jul. 22-ével, végül

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Hideg Antal cz. őrmester 1908. aug. 6-ával.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Németh Sámuel és *Deák István* cz. őrsvezetők, *Tóth József* csendőr cz. őrsvezető és *Peugő* csendőr egyenként 3—3, *Hambach Ernő* járásőrmester, *Bosnyák László* őrsvezető, *Bauer Ármin* és *Dénes József* csendőr cz. őrsvezetők egyenként 1—1 drb tizkoronás arany, továbbá

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Kovács Boldizsár cz. őrsvezető 3 darab tiz koronás arany, végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Gül Ignác járásőrmester, *Bartos Márton* és *Németh József* őrsvezetők, egyenként 3—3 drb tiz koronás arany lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

PÁLYÁZATOK.

Több iskolaszolgái állás több vidéki állami polgári iskolánál, felsőbb leányiskolánál és felső kereskedelmi iskolánál. Fizetés pótlékkal 600 kor. Természeti és Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz 1908. évi szept. hó 20-ig.

Két lovasrendőr őrmesteri állás Zombor város törvényhatóságánál. Fizetés 840 korona. Lakpénz 100 korona. Lőtartási átalány 240 korona. Természeti ruházat. Csizmapénz 40 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Szerb vagy bunyevác nyelv. Három havi próbaszolgálat. Zombor sz. kir. város polgármesteréhez címzett kérvények a város rendőrkapitányához 1908. szept. 13-ig. Személyes jelentkezés szept. 13-án délelőtt a város rendőrkapitányánál.

Egy hivatalozgái állás a tábi kir. járásbírósnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. 6-ig.

Egy tiszti őrnöki állás a váci kir. orsz. fejeztetnél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Érettségi vagy államszámviteli vizsga, gyakorlati jártasság előnyt nyújt. Az igazságügyi miniszterhez címzett kérvények a váci kir. országos fejeztet igazgatójához 1908. évi aug. 24-ig.

Egy őrnöki állás Bereg vármegye tiszaháti járásánál, esetleg máshol. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Négy középiskolai osztály. Hat havi próbaszolgálat. Bereg vármegye főispánjához címzett kérvények Bereg vármegye állapánjához 1908. évi szept. hó 10-ig.

Egy őrnöki állás a mezőcsáti kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 5-ig.

Egy őrnöki állás a németbogaeni kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Aomán nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a lagosi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 19-ig.

Egy őrnöki állás a kunszentmártoni kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Hat havi próbaszolgálat igazolása. Kérvények a szolnoki kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 5-ig.

Két őrnöki állás Baranya vármegye törvényhatóságánál. Kezdő fizetés 1400 korona. Szabályszerű lakpénz Négy középiskolai osztály. Kérvények Baranya vármegye alispánjához 1908. aug. 31-ig.

Egy hivatalozgái állás a verseczi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Német román és szerb nyelvismeret. Kérvények a tehertemplomi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 3-ig.

Egy hivatalozgái állás a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 180 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatósághoz 1908. évi szeptember hó 2-ig.

Egy hivatalozgái állás a magyaróvári gazdasági akadémiánál. Fizetés 600 korona és pótlék. Lakpénz 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatójához 1908. évi augusztus hó 30-ig.

Több hivatalozgái állás a m. kir. pénzügyminiszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Ezen állásoknak áthelyezés útján való betöltése esetén az alárendelt hatóságoknál és pedig Budapesten ugyanazon javadalmazzsal. Vidéken: Fizetés pótlékkal 600 korona. Rendszeresített lakpénz. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények szolgálati uton a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz 1908. évi augusztus hó 31-ig.

Egy hivatalozgái állás a gyulafehérvári kir. törvényszékénél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi augusztus hó 30-ig.

Egy hivatalozgái állás a komáromi kir. törvényszékénél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Természeti lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. — Kérvények a komáromi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 6-ig.

Egy hivatalozgái állás a fumei adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 260 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Lehetőleg olasz nyelvismeret. Kérvények a fumei pénzügyigazgatósághoz 1908. szept. hó 30-ig.

Öt hivatalozgái állás a m. kir. póstatakarékpenztárnál Budapesten. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. A számadásban való jártasság. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. póstatakarékpenztárhoz Budapesten 1908. évi augusztus hó 31-ig.

Egy irodatiszti állás a dévai m. kir. pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Megfelelő lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a dévai m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1908. évi szeptember hó 18-ig. A kérvényben kitéendő, hogy a pályázó csak ezen vagy pedig esetleg áthelyezés esetén bárhol megüresedő irodatiszti állásra is óhajt kinevezetni.

Egy irodatiszti, esetleg egy irodakezelési gyakornoki állás az aradi pénzügyigazgatóságnál. Javadalmazás az irodatiszti állásra néve: Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. A gyakornoki állásra néve 600 korona segélydíj. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Egy éven belül az előirt utasításokkal és szabályrendeletekből vizsga. Kérvények az aradi pénzügyigazgatósághoz 1908. évi augusztus hó 31-ig.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-hizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Jó nyomozók nevelése.

Irta: *Virágh László csendőrszázados.*

Testületünk legfőbb hivatása a bűncselekmények elkövetésének megelőzése és a már elkövetett bűncselekmények kinyomozása és azok tetteseinek az igazságszolgáltatás kezeibe juttatása. Hogy ennek az igen fontos feladatnak megfelelni tudjon, lényeges szerep jut a parancsnokoknak, hogy azokat a jó nyomozó erőket, a kiket akár koruk, akár egyébkénti szolgálatra való alkalmatlanná válás folytán sajnálatunkra elveszítünk, pótolják.

Jóllehet, a nyomozások fontos teendői első sorban altisztjeinkre háramlanak, mégis — mert igen sok őrünk van, bol a nagyszámmal előforduló közbiztonsági zavarok kinyomozását 1—2 ember, mondjuk az őreparancsnok és helyettese nem bírják meg — nem közömbös, hogy ezen az egy-két emberen kívül van-e még valaki az őrön, a kire legalább is a kisebb közbiztonsági zavarok kinyomozását reá lehet bízni.

A felvetett kérdés ugyan szorosan összefügg az altisztképzéssel, mert ha első sorban az altisztekre hármlik a nyomozások keresztülvitele, helyeiket is csak olyanokkal lehet pótolni, kik ezirányban már mint csendőrök kiváló képességüknek adták tanujelét. mégis, — mert a tapasztalat azt mutatja, hogy igen sok csendőrünk van, a ki, bár teljes szívvel-lelékkel csendőr, nem vágyik altiszti rendfokozatot elérni s viszont olyanok is vannak, kik, bár tán az altiszti rendfokozatot elérni igyekeznek, nem rendelkeznek mindazon egyéni tulajdonságokkal, melyek előfeltételei volnának annak, hogy az altiszti tanfolyamba bejussanak, viszont egy rész pedig a csendőr pályát csak átmeneti pályának tekinti, hogy mint igényjogosult annak idején nyugalmasabb állami szolgálatba juthasson közvetlen átlépéssel — nem közömbös az, hogy ne csak altisztjelöltjeink tudjanak nyomozni, hanem lehetőleg csendőreink többsége is.

Ezért fel lehet állítani azt a tételt, hogy a jó nyomozók nevelésénél az *egyénlő elbánás elve* az, mely biztosítja az eredményt, azaz bármely rendű és rangú próba csendőrt egyforma figyelemmel kell kísérni mindaddig, míg meg nem állapítható róla, hogy van-e kellő érzéke erre a jelentékeny feladatra.

Jó nyomozónak senki sem születik: de az erre való

hajlam és jó érzék már az egyénben megvan, mikor a testületbe lép s csupán a folytonos nevelés szükséges ahhoz, hogy olyanná fejlesszessék, a milyenre testületünknek oly nagy szüksége van.

Tebát ba valakiben az erre való hajlamot felfedeztük, az a legelső teendő, hogy folytonos alkalmak és jó példák nyújtásával felébresszük benne a nyomozás iránti előszeretetet is, s gondoskodjunk arról, hogy az ily egyének netán hézagossá általános ismeretei is kellőleg bővüljenek.

Arra, hogy valaki a bűnügyi nyomozásokban legalább átlagos képességgel bírjon, szükséges, hogy ismerje azokat a törvényeket, melyek a büntetté, vétségé és kibágássá minősülő cselekmények ismérveit, büntethetőségét, ennek korlátait szabják meg, továbbá mindazokat a törvényeket, szabályokat és utasításokat, melyek a nyomozó közeg szabad mozgását határolják. a hatóságokhoz, bíróságokhoz és magánosokhoz való viszonyát szabályozzák, s meghatározzák a jogokat és köteleességeket, melyeket a nyomozó közegre rubáznak, illetve hárítanak.

Ha a nyomozó közeg ezekkel az ismeretekkel rendelkezik, szükséges még, hogy legalább általánosságban ismerje a polgári és magánjogok azon határait is, melyek a büntetőjoggal határosak, és gyakran fontos szerepet visznek abban, hogy a nyomozó közegnek tilalomfát állítanak, melyet, hogy visszaélést el ne kövessen. átlépnie nem szabad, vagy mely intelem a számára, hogy a megkezdett ösvényen haladva célát nem érhet, azaz nyomozásának kiinduló pontja téves volt.

Úgy a polgári és magánjogi, mint a büntetőjogi törvényeink a szokás- és észjogon épülvén fel és a logikán alapulván, hogy a nyomozások utvesztőjében a nyomozó közeg el ne tévedhessen vagy ha ez megtörténik is, ezen tévedést jövátendő, hamar észrevehesse és kijavíthassa, a jó nyomozók nélkülözhetetlen tulajdonságai kell hogy legyenek a kifogástalan, természetes eszjárás és a helyes következtetés, mit kellő neveléssel, a felfogási és szellemi képességnek folytonos gyakorlásával nevelni, fejleszteni lehet.

Kiváló jó nyomozóknál ezeken felül még nagy szerepet játszik a szerencses kéz, melyre a nevelő már semmiféle befolyást nem gyakorolhat.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tárolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-ője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes lejegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kívétel a világ minden részébe ugyyan és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerülendő.

Nincs kétség az iránt, hogy az ily tulajdonokkal bíró emberanyagot jó nyomozóvá lehet nevelni, pláne akkor, ha már egy-két jelentékenyebb siker által az ösztön és hajlam felébresztetett, nem nehéz, ha ismerjük azokat a nevelési segédeszközöket, melyeknek segítségével az ily megnyilvánult, vagy fejlődő ösztönt és hajlamot ebrentartani, továbbfejleszteni lehet.

De maradjunk a kezdeten, hol a nevelő munkája is, mert tevékenysége még a felfedezésnél tart, nehezebb.

Mikor a próbacsendőr a tanosztályból kijön gyakorlati próbaszolgálatra, helyesebb, ha általában mozgalmas örsre jut, hol azért, mert a nyomozásokat vezető örsparancsnok, vagy ennek helyettesével jár legtöbbit szolgálathoz, sok gyakorlati alkalma van beletekinteni azokba a feladatokba, melyeket neki majdan önállóan meg kell oldania; s az ily sok alkalom mellett rövid idő alatt megérti a sok szabály és utasítás gyakorlati értékét, melyeknek sok §-a és szakasza csak úgy kóvályog a fejében, mert mikor a tanosztályban azokat a gyakorlatias irányú oktatás mellett is elsajátította, különbséget azok fontossága, célravezetősége között tenni alig tudott.

Az örsparancsnok érdeke első sorban, hogy maga mellé kellő segítséget neveljen, s ezáltal a nyomozások által reá rótt nehéz feladatokban magamagát támogathassa. De mert ő egyuttal közvetlen előjárója is a próbacsendőrnek, neki van a legtöbb alkalma, hogy közvetlen megfigyelése alatt tartsa a próbacsendőrt s ő fedezhesse fel első sorban a próbacsendőrben netán megnyilvánuló helyes érzéket a nyomozások iránt.

Az ez iránti érzék vagy hajlam legelső biztos jele a szolgálat iránti általános érdeklődése és az azon való igyekezete a próbacsendőrnek, hogy lehetőleg mindent kifogástalanul igyekezik elvégezni, a mit reá bízunk, vagy a mit akár a házi rend, akár a fegyelem, akár a szolgálathoz vonatkozólag az utasítások, szabályok mint köteleseégeket reá rónak.

Nemcsak a végnélküli türelem és a próbacsendőr gyakorlati kiképzésére irányuló igyekezet vezesse ilyenkor az örsparancsnokot célja elérésében, hanem részint a testület iránti előszeretete s az a tudat is, hogy mérhetetlen nagy szolgálatot teljesít, egy jó nyomozó nevelése által úgy a testületnek, mint az államnak, s a testületet alkotó bajtársaknak is. A testületnek az által, hogy megkönnyíti nagy feladata teljesítését, melyért ezerveztetett, az államnak azzal, hogy az általános biztonság fokoztatik s a bajtársaknak azzal, hogy az ez által biztosított siker bennünket jobban egygyé, a cél elérésére kitaróbbá tesz s az egyesekre kevesebb teher jut a nyomozások terbeiből, mintha kevesen vannak azok, kik a nyomozásban jártasak.

Soba sem szabad az ilyen érdeklődő próbacsendőr kérdézősködéseit, kíváncsiságait elől kitérni, vagy éppen őt esetleg következtelen, avagy már a zaklatás jelle-

gét öltő felvilágosítás kéréseivel elutasítani, hanem mindenkor fel kell őt világosítani és következtelenység esetén tévedéseit helyre kell igazítani.

A következtetésnek felette lényeges szerepe lévén a nyomozásoknál, igen fontos, hogy már a próbacsendőrt a helyes és észszerű következtetésre szoktassuk s oktatásunk úgyszólván erre legyen alapítva.

Az úgynevezett szarvasokoskodást, vagy agyafurt okoskodást azonban sem felhasználni, sem megtűrni nem szabad.

Különféle lábnyomok például azt árulják el, hogy többen jártak a helyszínen, kis lábnyom és a nyomoknak egymástól való kis távolsága azt igazolja, hogy nem felnőtt ember után maradtak; ha igen nagy súlyú dolgot, vagy tárgyat loptak el, biztos, hogy több egyén követte el a lopást. A kérdésre, hogy «miért?» mi alapon állítható ez? a felelet: azért, mert csak több egyénnek lehet különféle lábnyoma, mert csak gyermeknek, vagy nőnek van kis lába és azok lépnek aránylag kisebbet, mint a felnőtt férfi, s végül, mert egy ember nem képes az ő erejét meghaladó súlyt emelni és vinni.

A helyes következtetésbe való hevezetés a legegyszerűbb, mondjuk mindennapi körülmények alapján történjék. A kérdést mindig úgy kell azonban feltenni, hogy az oktató a feleletét megokolással támogassa. Pld. Az utczaajtótól, az udvar felé 4—4 egymást követő és az istállóajtóig vezető \square irányú patkó nyoma látszik, mondaná meg minek a nyoma ez, és hol kell hogy legyen ez az állat, mely ezen nyomokat okozta. Felelet: lóé, és a ló az istállóban kell, hogy legyen, mert csak a lónak van ilyen nyoma s mert a nyomok iránya az istálló felé visz, s mert sem visszafelé irányuló, sem az ellenkező irányban lévő kapun áthaladó nyomok nem tapasztalhatók, tehát a ló csak az istállóban lehet.

Vagy például egy emberi lábnyom felett lópatkónyom látszik, mi következik ebből? Felelet: az, hogy a ló későbbben lépett ugyanarra a helyre, mint az ember, mert a két nyom közül a lópatkónyom az, mely tisztán kivehető, míg az azáltal látárolt kis területen az emberi nyom el van mosódva, vagy el van torzúva.

Szóval minden jelenség miértje és mikéntje kutató, s a próbacsendőr lassan-lassan hevezetendő a logika helyes alkalmazásába.

E mellett azonban különös gyakorlati alkalmakkor, pld. helyszíni szemlék tartásánál a járőrvezető el ne mulassza a próbacsendőr megfigyelőképességét fölbreszteni és fejleszteni, ha csak az alkalom megengedi, pld. mikor mások nincsenek jelen, vele egy kis iskolát kell tartania. Figyelmeztetni kell a helyszíni szemle fontosságára, s az annak folyamán észlelt jelenségek-ből levonható következtetések jelentőségére, különösen arra, hogy minden legkisebb jelenség megfigyelése rohamlépésben segíti elő az eredmény elérését.

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Mikor a járőrvezető már a helyszínén kellő áttekin-
tést szerzett és a következtetéseket magának le is
vonta, adjon teret a próbacsendőrnek arra, hogy ő is
mindent a maga módja és tehetsége szerint megfigyel-
jen, magának következtetéseket vonjon le, s mikor ezzel
ő elkészült, meg kell' kérdezni az általa tapasztaltak
felől, s hogy azok alapján miket vél megállapíthatni.

A legnagyobb valószínűség szerint következtetési
még bizonytalanok, megfigyelései még hézagosak lesz-
nek, ezért őt megszegyeníteni, vagy ezt esetleg mint
tudatlanságát gáncsolni sohasem szabad, hanem rajta
kell lenni a járőrvezetőnek, hogy a megfigyelését el-
kerülő jelenségeket előtte felfedezze, a levont következtetés
hiányait pótolja, s megmagyarázza, hogy az ily
jelenségek a nyomozás érdekében miért fontosak?

Az ilyen gyakorlati oktatás mély nyomot hagy a
próbacsendőr lelkületében és a sok elméleti tudás helyes
gyakorlati kialakulását segíti elő.

A jó nyomozónak főtulajdonsága a szüszavuság és
zárkózottság s nem ritkán az eredményre való féltékeny-
ség, bárha ez nem mindig és nem eléggé indokolható,
mert, bár minden testületnél, úgy a csendőrségnél is,
az egyesek kiváló érdemeit külön is honorálni szokták,
még is szokás, hogy a sikerek az ily testület érdemei-
nek, azaz az össztevékenység következményeinek tekin-
tetik.

A csendőrségnél azonban, hol rendszerint ketten,
vagy többen vannak jelen a nyomozásoknál, különösen
a nyomozó (járőr) társak közötti szüszavuság, a nyomo-
zást vezető részéről való titkolódzás csak kárára lehet
a sikernek, mert éppen azt a szerencsés körülményt,
bogy a nyomozásban ketten, vagy többen vesznek részt,
a «több szem többet lát» elve alapján éppen ki kellene
basználni, sőt fontosabb és nagyobb szabásu büneset-
nél, hol a nyomozónak 4—5, vagy több csendőr vagy
altiszt áll rendelkezésére, valószággal tanácsot kell ülnie
és minden oly körülményt, melyet az egyesek külön-
külön észleltek, meg kellene hányni-venni azokkal a
következtetésekkel együtt, melyeket ki-ki magának a
tapasztaltakból levont.

Igen nehéz dolog ám a nyomozás vezetőjét bizalom-
mal támogatni akkor, mikor az maga, bizalmatlan a
kiszegítő iránt s mikor a kiszegítő nincs tisztában azzal,
hogy hol, mikor és miként lehetne járőrvezetője segít-
ségére.

Ezért akár altiszt, akár csendőr a járőrvezető még
a próbacsendőr-járőrtársnak is engedjen bizonyos tért
a cselekvésre, hallgassa meg észleleteit és érveit és
ezáltal keltse fel bizalmát, mert ha ezt nem teszi, úgy
a járőrtárs mint egy gép működik csak mellette, sőt
az így előidézett érdeklődésbiány s az ezzel felébredő
s mindenesetre észrevesztőden megnyilvánuló unalom a
nyomozást vezető kedélyére is lobasztólag hat s nem
ritkán az ő csüggedését is előidézí.

A fölé- és alárendeltségi viszony, mely olyankor is

fennáll a járőrvezető és járőrtárs között, nem zárja ki
azt, hogy a járőrtárs egy jó eszméje, vagy helyes meg-
figyelése érvényre jusszon, sőt éppen a mi szolgálatunk
az, a melyben minél tágabb tért kell engedni az alá-
rendeltek megballgatásának.

A legtökéletesebb nyomozó figyelmét is kikerülbeti
valamni lényeges jelenség vagy körülmény s viszont a
kezdő nyomozó, mondjuk a leggyengébb tehetségű próba-
csendőr figyelmét is felkeltheti ugyanez a járőrvezető
által észre nem vett jelenség, a mint azt a régi jó
magyar közmondás is: «a vak tyúk is talál szemet»
igazolja.

Nébány ily alkalommal már észrevesztő a járőrvezető
által, hogy a próbacsendőrben vagy mondjuk fiatal
csendőrben meg van-e a helyes megfigyelés, helyes
következtetésre való hajlam s egy-egy sikeren felbuz-
dul-e, illetve az ösztön felébred-e benne?

Ha csendőr a járőrvezető, mulasztást követne el, ha
az ily jelenségre ősparancsnoka figyelmét fel nem hívná,
ha pedig maga az ősparancsnok a járőrvezető, hiba
volna, ha az adandó alkalmakat meg nem adná, bogy
az ily fejlődő ösztön kielégítésére találjon s a magasabb
előjáróknak a figyelmét erre fel nem hívná.

A járősparancsnok dolga, hogy a próbacsendőrök ki-
képzését az őrsökön minél hatékonyabban ellenőrizze,
sőt az általa megejtett pótnyomozásoknál, vagy a na-
gyobb bünesetek nyomozásainál gyakorlati oktatásukat
vezesse.

A felébredt s kifejezésre jutott hajlamot, illetőleg
ösztönt már csak ébrentartani és fejleszteni kell.

De mely eszközökkel lehet ezt elérni? Legelső sor-
ban azzal, bogy az ily irányu tevékenységekre — esetleg,
ha az őrs kevésbé volna mozgalmas, áthelyezés árán
is — minél több alkalmat nyújtunk az illetőnek s má-
sodsorban, ha tevékenységét méltányoljuk, őt meg-
dicséerjük, megjutalmazzuk s a megjutalmazást, elisme-
rést nyilvánosságra is hozzuk s végül minden oly okot,
mely az ambíció kisebbitésére, a tevékenység csökkené-
sére volna befolyással, megszüntetünk.

Sokszor bizonyos féltékenykedés, irigység üt tanyát
az idősebb csendőrben, vagy altisztben azért, mert fia-
talabb bajtársa sikeresebben működik, mint ő. Ennek
teret engedni nem szabad, hanem minden okkal-mód-
dal meg kell szüntetni, mert csak a szolgálat kárára
vezet. Az életben általában úgy van, bogy mindenki
egyformán érvényesülni nem tud. Az egyiknek jobban
kedvez a szerencse, mint a másiknak s éppen a sze-
rencse a nyomozásoknál jelentékeny szerepet játszik,
ezért pedig kár volna valakinek szembeállani a sorssal,
mert úgy sem lehet rajta változtatni, lévén ez az élet
rendje.

Ha már kellő teret engedünk a jó tehetségű fiatal
csendőrnek a nyomozásban, a többi már magától jön,
mert önmagától rájön, hogy az általános ismeretek
hiánya, vagy a szabályok, törvények hézagos, vagy

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

Beretvás-pastillát

: — : hanem használjon azonnal : — :

mely 10 percz alatt a legmáskacsabb migránt és
fejűjást elmulasztja! Ár K 1.20. Kapható minden
gyógyszertárban és drogeriában. — Készítő:
Beretvás Tamás gyógyszer Kispesten.
Orvosok által ajánlja. 3 doboznál ingyen post. száll.

mondjuk nem elég alapos ismerete gátat vet sikerei nek s éppen ezért önszorgalmából igyekezik ezeket a hiányokat pótolni. Csapán ehhez is alkalmat és alkalmas segédeszközöket kell nyújtanunk neki, hogy természetszerű ösztönét kielégítse.

Ezt a természet által megáldott ily hajlamu egyéneknek könnyen lehet elérni, azonban mi a teendők azokkal, kiknek kevés vagy éppen semmi hajlamuk nem észlelhető a nyomozásokra?

Ezeknél az a fő, hogy kikutassuk, hogy ennek az oka miben rejlik? Legnagyobb részben a hiányos iskolai képzettség, vagy az otthoni elhanyagolt nevelés az oka ennek. Ha pedig ez az ok, akkor első sorban e hiányok pótlását kell rendre előmozdítanunk, még pedig nem holmi erőszakolt módon és eszközökkel, hanem olyképpen, mint a tanító a tanítványával az elemi iskolában s a szülő a fiával a családban szokta ezt megtenni.

Az ilyen próbacsendőrt vagy fiatal rendőrt hiába viszzük a harcztérre (a nyomozások terére), mert még puszkája sincs, nehogy azt okszerűen használni tudná.

Jó példa erre nekünk a csapatoknál való első 8 heti kiképzés. Ott — bár az ember, mikor besorozzák, már járni tud — bebizonyítják, hogy még állani sem tud. Tehát megtanítják először állani, azután lépni, majd járni és következetesen tovább, mig nem odajut, hogy puszkájába éles töltényt tehet és löhet stb.

Az ilyen anyagot ne tekintsük mi semmire sem használható anyagnak, hanem rendre lassanként faragjuk, simítsuk s nagy türelemmel alakítsuk át nekünk kedves formává. A tehetéstelen, ki nem képezhető próbacsendőr úgyszólván még a próbaszolgálat folyamán eltávolítottat s így úgyszólván ki van zárva, hogy oly kétségbeesítő anyagot kellene átformálnunk, a melylyel való bánás sikerrel nem kecsegtetne.

Mindenesetre az ily próbacsendőrrel meg kell ösmertetni nevelése, képzettsége nagyfokú hiányosságait s fel kell benne költeni az igyekezetet, hogy ezeket pótolja s minden kínálkozó alkalmat fel kell használni, hogy őt oktassuk, az illet tudásban, helyes, egyenes észjárásban gyakoroljuk, főképp pedig a jövője iránti bizalmát felébresszük s egyelőre belőle csak egy átlagos másodcaendőrt faragjunk.

A tapasztalat azt igazolja, hogy sokszor 3-4, sőt több év kell ahhoz, hogy az ily hiányos nevelésű egyén esze kinyíljék s hogy a legtöbb esetben az ily egyénekből igen jó csendőrök, sőt jó altisztok is válnak. Az ily kevésbé tehetős egyéneknek mint kisegítőknél nagyobb szabású nyomozásokba való bevonása — hol ha képességeik révén mint nyomozók érvényesülni nem is tudnak, de mint őrszolgálatot tevők, jó szolgálatot tehetnek és részeseivé válnak a sikernek, sőt nem ritkán az érdeklődésük felébred s ha mindenikből nem válik is kitűnő nyomozó, de átlagos lesz belőlük s ott, ahol nem szövevényes esetekről van szó, igen jól lesznek alkalmazhatók.

A fő az ilyen csendőröknél, hogy csak akkor engedjük az önálló nyomozások terére, mikor már oly annyira kiképeztük, hogy — képletesen szólva — állni, lépni, járni és a fegyverrel (kellő előképzettséggel) bánni is tudnak.

Ha a mi szép számmal létező jó nyomozó altiszteink és csendőreink átérzik azt, hogy jó nyomozók nevelése által a közérdeknek s ezáltal szeretett hazájuknak tesznek fenkölt szolgálatot s ha belátják, hogy ők sem születtek egyenesen jó nyomozóknak, hanem magukkal hozott bajlamaiknak kifejlesztése egykori előjáróiknak irányító befolyása, oktatása mellett történhetett csak meg a gyakorlati élet iskolájában, nincs kétség az iránt, hogy a jó nyomozás között beálló hiányok pótlására teljes lelkiismeretességgel és minden tudásuk átruházásával újabb jó növedéket nevelnek, mely az ő helyüket méltóképpen fogja betölteni.

Ha pedig figyelembe vesszük azt, hogy a bajtársak közötti bizalmon és egyetértésen és lelkiismeretes kötelességtudáson épült fel az az elismerés, melylyel testületünknek minden oldalról adóznak, könnyen belátható, hogy csak kellemes kötelességét teljesíti az, a ki a jó nyomozók nevelését, habár csak egy parányival is, elősegíti, tehát ne feledkezzünk meg leróni utódainkkal szemben azt a kötelességet, melyet elődeink velünk szemben gyakoroltak: *neveljünk jó nyomozó utódokat!*

A m. kir. csendőrlegénység nyugdíjigényeiről.

Irta: *Hajn György*, m. kir. csendőr-számvivő-tiszthelyettes.

(Vége.)

A betegségek, a melyek miatt e csendőrök nyugdíjba helyeztetnek: tüdőcsúcsburut, kiállott nemi betegségek után visszamaradt nagyfokú elerőtlenedés és vérszegénység, agy- és gerincvelőgyulladás, s a gerincvelő sokgöcsü keményedése stb. Orvosilag — kevés kivétellel — megállapítatik, hogy az ily bajok csiráját az illetők a csendőrséghez történt belépésük alkalmával már magukkal hozták s a csendőrségi nehez és fárasztó szolgálat a baj gyors kifejlődésére csak döntő befolyással volt.

Az ilyen csendőr tehát, ha a csendőrséghez nem is lép be, minden bizonynal polgári életben is keresetképtelenné vált volna, de nincs kizárva az eset, hogy lappangó baja csak évek múlva jelentkezett volna.

Nagyon gyakori betegség a rokkantságot előidéző sérv (bélélőesés).

Alig van felülvizsgálat egy-két sérvbajos csendőr nélkül.

A bélélőesések (altesti sérvek) rendszerint valamely teher emelése, lovaglás, ugrás, esés stb. folytán szoktak keletkezni, de sebesülés pótdíjra általában igényt nem adnak, mert a sérv egyrészt egy ma már teljesen veszélytelen műtéti beavatkozás (operáció) folytán megszüntethető, másrészt pedig a legtöbb esetben csak oly egyéneknek fordul elő, a kik erre gyengébb testalkatuknál fogva amúgy is nagy hajlammal bírnak.

Vannak sérvek, a melyek bebizonyíthatólag egy ügyetlen ugrás következményei, a mikor a fájdalmak azon

Konstantinápolyi képek. — A szultán visszatérése a szelamlíkról, melyen először jött szabad öt löfőnyképezni.

nal jelentkeznek, s vannak olyanok is, a melyek fokozatosan fejlődnek s csak évek múltán lépnek fel, anélkül, hogy az illető a sérv fejlődését észrevette volna.

Vannak azonban kivételes esetek, a mikor a szolgálatteljesítés közben kapott sérv a sebesülési pótdíj odaítélésére igényt ad; akkor ugyanis, ha a sérv külerőszak folytán (szúrás, rugás sth.) keletkezett, a mi azonban vajmi ritkán fordul elő.

Ha tehát valaki sérvet kapott, az leghelyesebben teszi, ha azonnal orvosi műtétnek veti magát alá, mert 3—4 hét alatt teljesen felgyógyul s ha csak más baja nincs, még évek hosszú során át szolgálatképes marad.

A sérvet illetőleg illetékszabályzatunk 45. §. 11. pontja is intézkedik, amennyiben megengedi, hogy a sérvkötő orvosi bizonyítvány alapján minden felsőbb engedély kikérése nélkül beszereshető s a felmerült költségek a javadalmazás terhére elszámolhatók.

Ha azonban a csendőr behozhatónak szolgálateljesítése közben kapta sérvbaját és orvosi műtét céljából kórházi ápolásba adatik át, akkor az neki egy állérjébe sem kerül, a mennyiben az előbb hivatkozott §. 4. pontja értelmében az illető illetékeinek teljes élvezetében marad s a gyógykezelés után felmerülő összes költségek a javadalmazásból fedeztetnek.

Nem kell tehát a csendőrnek sérvé miatt rögtön felülvizsgáltatását kérni, mert a baj mérséklésére, illetve teljes megszüntetésére a mód meg van adva, csak igénybe is kell azt venni. Hisz azáltal, hogy a csendőr ily baj miatt elhagyja a testületet, a nélkül, hogy kigyógyította volna magát, csak önmagának árt, mert a sérvet magával viszi s polgári életben is kell dolgoznia, még pedig a legtöbb esetben csaknem oly nehezen, mint nálunk és végre — nagy költséggel — mégis csak operációnak kénytelen magát alávetni, csak azért, mert az a csendőrségnél neki — ingyen — nem tetszett.

No de ez már az emberi gyarlóságban rejlik.

A sebesülési pótdíjnál szó volt arról, hogy oly csendőr részére, a ki szolgálatteljesítés közben szenvedett sebesülés, vagy súlyos sérülés következtében mindkét szemére megvakult vagy látóképességét annyira elvesztette, hogy csak nagy tárgyakat képes közvetlen-közérlőn kivenni, illetve a világosságot a sötétségtől megkülönböztetni, 288 korons évi sebesülési pótdíj ítélhető oda.

Igen ám, de mi történik azzal a csendőrrel, a ki bár nem külerőszak folytán, de a szolgálatteljesítés következtében vakult meg mindkét szemére?

Az intéző körök figyelme erre is kiterjedt, a mennyiben a már többször idézett 1897. évi 2635/eln. számú bonvédelmi miniszteri körrendelet 5. pontja kimondja, hogy az ily egyének részére — az illető felülvizsgálóbizottságnak kellően indokolt javaslata alapján — a sebesülés pótdíj keretén belül (évi 288 kor.) kiszabandó személyi pótdíjnak kegyelem útján való engedélyezése kérelmezhető.

A csendőrség hivatása körébe tartozik az is, hogy oly vidékeken, a hol nagyobb és veszélyesebb járványos betegségek léptek fel, (tifusz, küteges hagymás, kolera, trachoma) ellenőrizze az ily járványok megfékezésére tett hatósági intézkedések pontos foganatosítását. Ilyen járványhelyekre csendőrerő lesz összpontosítva s egy nagyon is ki van téve az ott szolgálatot teljesítő csendőr annak, hogy ő maga is megkapja a lefűző betegséget, volt is reá már nem egy eset.

Tegyük fel, hogy a csendőr szintén megkapta a trachomát, (szembetegséget) felgyógyul ugyan, de szemvilágát elvesztette, vagy a tifuszt kapta meg, de bizonyos fokig szemgyengéngé marad vissza, a mely fokoza-

tosan rosszabbodik, annyira, hogy 3—4 év múlva megvakul.

Ily — és még sok más ehhez hasonló — esetekben nyerne alkalmazást a rendelet 5. pontjában foglaltak, a mikor az illető részére a személyi pótdíj eszközölte-tik ki.

Személyi pótdíj kieszközlésének van helye továbbá a 6. pont értelmében oly esetekben is, a mikor a csendőr hőbefolyások (nagy hideg, hőség, fagyás, nap-szúrás) következtében válik szolgálatképtelenné, esetleg keresetképtelenné.

A csendőr ugyanis szolgálatának sajátlagossága következtében ki van téve a legnagyobb hidegnek és legkínzóbb hőségnek egyaránt, neki — ha szükség parancsolja — mennie kell oly időben is, a mikor más a küntartózkodást istenkísértésnek venné s így mi sem könnyebb, mint az, hogy a csendőr erős átfázás után beteg lesz.

Az ily alkalmakkor szerzett betegség nem jelentkezik rögtön, hanem bujkál az egész szervezetben, előtűnik, újból elmulik, de egyszerre csak erőt vesz a már agyon gyötört szervezetben s leteríti a legerősebb egyént is.

Emlékszem egyes esetekre, a mikor orvos által meg lett állapítva, hogy a megvakulás, hátgerincz- és izomsorvadás stb. egy erős átfázás következtében lépett fel. Hála a gondviselésnek, ily esetek csak nagy ritkán és elvétve jönnek elő, de mihelyt e tények beigazolást nyertek, haladéktalanul meg lettek téve az intézkedések is aziránt, hogy az ily szerencsétlenül járt csendőr a lehető legmagasabb ellátásban részesüljön.

Ebből természetesen nem következik, hogy minden egyes csúzos csendőrnek a törvényszerűnél kedvezőbb ellátásra volna igénye, mert — a mint az előadottakból látható — az ily kedvezményes ellátásnak csak különös méltánylást érdemlő esetekben van helye s adjon bálát a jó Istennek minden egyes csendőr, a ki nek ily kedvezményre szüksége nincs.

Bekezdő soraimban említést tettem arról, hogy az állami tisztviselők, altisztek és szolgák ellátásáról szóló 1885. évi XI. tcz. határozványai egyes esetekben a csendőrség egyéneinek ellátásánál is figyelembe vétetnek, a mennyiben e törvény 64. §-ának 2. bekezdése szorint: „Kiterjed ezen törvény a m. kir. csendőrségre is, azon kiegészítéssel, hogy az 1881. LXXI. tcz. 1—7. §-ai a csendőrségre nézve továbbra is érvényben vannak.”

Ezek szerint a csendőrség egyéneinek nyugdíjazására vonatkozó törvény az 1885. évi XI. tcz. szikkal nem lett hatályon kívül helyezve, hanem annak csak egyes szakaszai (főleg a 2. §-a) lettek már 1885. évben a haladó kor kívánalmainak megfelelőleg és az addig gyűjtött tapasztalatok alapján kiegészítve, mondhatnám, hogy ezen törvenyszikk által a mi eredeti 1881. évi törvényünk egyes intézkedései csak jobban meg lettek magyarázva.

Mert bár a csendőrség egyénei három havi, egy és két évi végkielégítéssel is lesznek ellátva, az 1881. évi LXXI. tcz. 4. §-a csak a három havi végkielégítésről tesz említést, az egy és két évi végkielégítésre vonatkozó intézkedés már az 1885. évi XI. tcz. 28. §-ában van szabályozva.

Meg van engedve ezen törvenyszikk 31. §-ában az is, hogy a nyugdíjazott egyén nyugdíját megválthatja, a miről a mi nyugdíjtörvényünk szintén nem intézkedik. (A nyugdíj megváltásáról később.)

Kiegészítő intézkedéseket tartalmaz továbbá az 1885. évi XI. tcz. 30., illetve 26. §. utolsó bekezdése.

Konstantinápolyi képek. — A nagyvezér megérkezése a magas portára.

A 30. §. szerint: «azon tisztviselő, altiszt, vagy szolga, a ki a szolgálat teljesítése közben, vagy a szolgálat teljesítése következtében lett teljesen és nyilván bebizonyíthatólag szolgálatképtelenné, a minisztortanács határozatával kivételesen nagyobb nyugdíjban részesíthető, mint a mennyi neki szabályszerűleg jár; azon esetben pedig, ha 10 évi szolgálattal nem bír, hasonló módon részesítendő nyugdíjban, ez azonban legutóbb élvezett beszámítható fizetésének felét meg nem baladhatja. Ily kivételes körülmények közt az ideiglenesen, vagy kor- engedély mellett alkalmazottak is ezen nyugdíjban részesítendők.»

A mint láttuk, ez az intézkedés a mi nyugdíjtörvényünk 2. §-ának végbekezdésében is megvan s csak annyiban korlátozza abban a §-ban foglaltakat, a mennyiben a 10 éven aluli szolgálati idővel rendelkezők nyugdíjának legmagasabb összegét a beszámítható javadalmaságuk 50%-ában állapítja meg.

Az elmondottakat egy konkrét esettel megvilágítva, a következő helyzetet alakul ki:

Egy a 8-ik évét már betöltött, 900 korona zsold és 300 korona pótdíj élvezetében álló, szolgálatteljesítés közben, illetőleg következtében szolgálatképtelenné vált csendőr, a körülményekhez képest a nyugdíjtörvény 2. §-a alapján esetleg 288 korona sebesülési pótdíjjal felémelt nyugdíjjal, vagyis összesen 688 koronával lenne nyugdíjazandó, azonban a szóban forgó §. bátorozványai értelmében részére — mivel még 10 évi beszámítható szolgálattal nem rendelkezik — csak a beszámítható ténylegességi illetmény 50%-a vagyis 600 korona folyósítható.

Ezen látszólagos bírány azonban ellensúlyozást nyer, ha a következő tétel lesz felállítva: Ha ugyanannak a csendőrnek a sérülés fokához mérten nyugdíjtörvényünk 2. §. alapján szolgálati idejéhez csak 10 évet lehetne

bozzásámitani, akkor nyugdíjilletménye nem 688, hanem csak 450 koronát tenne ki; s ezen esetben az 1885. évi XI. tez. 30. §-ának az alkalmazása a csendőrré előnyösebb.

Tekintettel azonban arra, hogy a 288 korona sebesülési pótdíj odaitélése csak elvétve s nagy ritkán fordul elő, a jelzett §. előnye el nem vitathatók.

Végül még megjegyeztetik, hogy ezen §. bátorozványai a próbacsendőrökre is kiterjednek, de — mert konkrét eset eddig még nem adta elő magát — alkalmazva nem lettek.

Utóbb idézett tez. 26. §-a kimondja azt, hogy az a csendőr, a ki ellenszegülővel folytatott harcban, vagy más, a szolgálat teljesítése közben előálló viadalban más állami szolgálatra teljesen képtelenné lesz, tekintet nélkül szolgálati idejére s ideiglenes, vagy állandó alkalmazására, mindig legutóbbi beszámítható javadalmaságának teljes összegével nyugdíjazandó.

A mint látjuk tehát, megjutalmazásban részesül az a csendőr, a ki ellenszegülővel folytatott harcban lett teljesen képtelenné a szolgálatra és keresetre, a ki saját élete kockáztatásával is érvényt szerzett a törvénynek, a ki nem riadt vissza az esetleg mellének írányzott puskacsőből reá leselkedő haláltól, hanem esküjéhez hiven, becsülettel és ritószül vitta meg az ellenszegülővel az élet-halálbarozot.

Az idézett §. a tettlegességi illetmények teljes összegének odaitéléását attól teszi függővé, hogy az illető «más állami szolgálatra teljesen képtelen» legyen; ez az eset tehát csak akkor áll be, ha az illető polgárilag is keresésképtelen, a mennyiben vannak oly könnyebb polgári állami állások, a melyek betöltésére az illető — daozára elszenvedett súlyos sérülésének — még alkalmas lehet.

A mi nyugdíjtörvényünk ugyan nem részletezi az

cseleket, de annak 2. §-a értelmében a beszámítható illetmények teljes összege «különös méltánylást érdemlő» esetekben szintén elbírálható s a mint a gyakorlat igazolja, ilyen ellátások mindig a csendőrségi nyugdij-törvény 2. §-a értelmében, de hivatkozással az 1885. évi XI. tez. 26. §-ára is, lesznek folyósítva.

Az 1885. évi XI. tez. 31. §-a a nyugdíjnak megváltása körüli eljárást szabályozza.

A belügyminiszter úrnak meg van adva a jog, hogy a nyugdíjas csendőrök nyugdíjmegváltás iránti kérelmét figyelembe vehesse a részükre a nyugdíj egyidejűleg beszűntetése mellett a nyugdíj megállapításánál alapul vett javadalmazásnak legfeljebb két évi összegét részükre kiutalhasssa. Az ilyképp egyszer megváltott nyugdíjra az illetőnek többé semmi szín alatt sincs igénye s részére a nyugdíj újból még az esetben sem folyósítható, ha az illető a megváltás teljes összegét egyszerre is visszafizetné.

A bevett gyakorlat alapján a nyugdíjmegváltás csak az esetben engedélyeztetik, ha

1. a kérvényező közhatalosági orvos által igazoltatja azt, hogy egészségi állapotához képest annyi évig még élélhet, a bány évi nyugdíjösszege a megváltásképp adandó összeggel felér;

2. ha két tanu jelenlétében sajátkezüleg aláírt és helyhatóságilag is záradékoltt nyilatkozathoz kijelenti, hogy minden további igényről önként lemond;

3. ha helyhatóságilag igazolja azt, hogy a nyereendő összeget oly vállalatba fekteti, vagy oly módon kamatoztatja, hogy létfontartása biztosítva van; s végül

4. ha az illető nő: ha neje is minden esetleg támaszt-bató igényéről lemond.

A mint látjuk, a nyugdíj megváltása nem megy oly könnyen. De ez nagyon helyes is, mert ha kevés is a nyugdíj, mégis csak oly biztos jövedelem, a melyet az illető élete végeig élvez, s mi által legalább a nyomortól meg van mentve. Mert, ha a nyert összeget esetleg szerencsétlen spekulációk révén elvesziti, akkor se pénze, se nyugdíja nincs, s minden segélyforrás híján a nyomor, küzködés és ezenvedés végtelen kálváriája előtt áll.

Ezzel nagyjában megismerttettem csendőreinkkel nyugdij-törvényünk alapelveit s nagyon örvendének, ha az elmondottakat át is tanulmányoznák, mert ennek adandó alkalmammal hasznát is vehetnék.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy betöréses lopás kiderítése.

Közlő: *Dovecz Samu*, csendőr ez. őrsvezető.

A nyomozó csendőr számtalanszor kerül abba a nem éppen kellemes helyzetbe, hogy kisebb vagy nagyobb bűnygyben nyomozván, minden erejét megfeszíti, minden tudását latba veti, kérdézőkodik, kutat, fáradoz, s az eredmény mégis az, hogy, nincs eredmény.

Az eset ilyenkor a kiderítetlen zavarok jegyzékébe kerül s meglehet, hogy mire a sokféle szolgálat közben az eset ismét nyomozás alá kerül, a tettes mindent elkövetett, hogy a gyanút magáról elháríthassa, a bűnyjeleket megsemmisít-hesse, a tanukat vagy rábeszéléssel vagy fenyegetéssel magára nézve előnyös vallomásra bírhasssa.

Hogy mindezek meg ne történhessenek, fölöttébb ajánlatos, hogy ilyen befejezetlenül maradt nyomozást vagy ugyanaz a járőr vagy az őrsparancsnok a legrövidebb idő alatt ismét tegye folyamatba, és azt az előbbinél még nagyobb területre

kiterjesztve a körülményekhez képest addig folytassa, míg csak eredményt nem érhet el, vagy pedig az ügy bonyolult-sá anél fo va az eredmény sikertelenségéről meg nem győ-ződik.

Hasonló, az első ízben eredménytelen nyomozásról lesz szó az alábbi cikkben is, de a melyben erős kitartás mellett, egy pótnyomozás során eredményt értünk el.

1906. évi október hó 4-én Madarasi csendőrral portyázó szolgálatot teljesítvén, N. N. demétei lakos özvegyasszony panaszt tett nálunk, hogy az előző hó 20-án, vasárnap, míg hazulról távol a templomban volt, előtte ismeretlen tettes a lakóházába, ismeretlen módon, behatolt s a ruhaládát felfe-szítvén, abból 30 korona készpénzt ellopott.

A panasz alapján, bár különösnek tűnt fel előttem, hogy ily soká halogatta azt, a helyszínre mentünk s a nyomozást bevezettük. A helyszíni szemle megkezdésétől már keveset vártam, miért is először a közeli szomszédokat kérdeztem ki arra nézve, hogy az említett időben nem láttak-e gyanús egyént a ház körül ólálkodni, de egy sem tudott csak a leg-csekélyebb felvilágosítást sem adni, mert ugyancsak azok is a templomban voltak. Ezekután a nyomozást mégis a helyszíni szemlével kezdtük meg. Ennek során, mivel a lakás ajtói és ablakai mind sértetlenek voltak, megállapítottuk, hogy a tettes vagy tettesek csak álkules segélyével hatoltattak be a lakásba s a tett elkövetése után az ajtókat újból bezárhat-ták. Ez ugyan nem is annyira megállapítás, mint inkább feltevés volt, mert ama további körülmény, hogy a pana-szosnó minden kereset nélküli teljesen szegény asszony volt és csak a község adományából tartotta fenn magát, igen gyanúsá tette előttünk az esetet s már-már arra a követ-keztetésre jutottunk, hogy csak koholt lopási esettel állunk szemben.

De mivel e feltevésünket az asszony szegénységén kívül semmi más elfogadható körülmény nem támogatta, az asszony pedig esküvel erősítgette állítása valódiságát, nehegy mul-ész-tással és közömbösséggel vádoltathassunk, a helyszíni szem-lét a ház közeli környékére is kiterjesztettük. Ennek már több eredmény volt, amennyiben a háztól mintegy 30 lépé-nyi távolságra levő bokortól kezdve két, a nagyságából követ-keztetve 15-18 éves egyén meztelen lábúól eredő több nyomot fedeztünk fel, melyek a ház külső sarkáig vezettek.

A nyomok, miután a lopás idejében erős idő volt, az azután megszáradt földön egészen jól kivehetők voltak. Az a körülmény pedig, hogy az egyik egyén lépésének hossza 90-100, a másiké 97-105 cm. hosszú volt, arra engedett következtetni, hogy az utat a bokortól a ház sarkáig futva tették meg.

A háznak azon a végén, ahol a nyomok megszüntek, több gerenda vége kiállott a falból s az ezek egyikén talált sáros nyomokból rájöttem, hogy a tettesek itt a tetőre másztak fel. Ezen a nyomon haladva a tetőn észrevettem, hogy a ház zsuptetejéből egy kéve ki van mozdítva a helyéből s ennek megfelelőleg a padlásra a kémény melletti finom por-ban újból megtaláltam a nyomokat, melyek egyikénél feltűnt, hogy a jobb lábom csak négy ujj lehetett, mert a kisujj mel-letti 4 ik ujj nyoma hiányzott.

A nyomokról papírméretet vettem fel, a helyet pedig egy teknővel beborítva, a nyomokat az elváltozás ellen biztosít-tattam. Megállapítottuk továbbá, hogy a padlásról a kony-hába nyúló csapánjtó reteszének szögje a deszkából ki volt véve, tehát nyilvánvaló lett, hogy a tettesek csakis ezen az uton hatolhattak be a lakásba. Ezek alapján a szomszédokat és a közszegbeli bizalmasabb egyéneket kikérdeztem, a keres-kedőknel és kocsmárosoknál pedig feltűnően költséző egyé-nek után nyúlhattunk, s olyan egyén után is kérdezősköd-tünk, akinek, mint fentebb említettem, a jobb lábán a 4-ik ujja hiányzik.

Mindez az eljárásunk azonban eredménytelen maradt, miért is elhatároztam, hogy a rendez portyázást az előirt irányban folytatjuk tovább s majd otthon a bajtársakkal az esetet megbeszélés tár yává tesszük s talán ily módon egy-ujabb nyomozás sikerre vezethet.

Ugyan e hó 10-én ugyanabba az irányba ismét rendez szolgálatba indultam. Szolgálatközben Töltészök közszegben

tudomásul vettem, hogy B. P. ottani földművesnek 16 éves János nevű fia szeptember hó végén a korcsmában több legénynek sört fizetett, majd a másik korcsmában finom szivarokat kért, de mivel csak portorico volt, abból vett 10 darabot, s azután a vele volt, de a községben ismeretlen nevű, állítólag demétei lakos barátjával Eperjes felé vette az utat.

Miután B. P. szegény ember volt és fiának se volt olyan keresete, hogy nagyobb költségek megengedhetett volna magának, gyannessé vált előttem a fia költsége. Az apát kikérdeztem ez irányban, de ez csak annyit tudott előadni, hogy az említett időben tényleg otthon járt a fia, aki a szomszédos Alsóbecs községben a kovácsnál tanonc lévén, onnan ismeretlen okból megszökött és állítólag munkakeresés céljából Eperjesre ment, de, hogy volt-e pénze s ha igen, mennyi, arról nem tudott semmit.

Ezekután mi is Eperjesre mentünk s ott a vásártéren a fiuk után puhatolva egy gyorsfényképész kirakatában egy fénykép ragadta meg figyelmemet, amelyen két egyenlő 16-18 évesnek látszó parasztfiu volt levéve s azok egyikének, a képen is jól kivehetőleg a jobbláb közép és kieuji közötti ujja a közép ujjon feküdt. Mindjárt eszembe jutott, hogy a gyanúsított tettesek egyikének is ilyenforma hibája volt a lábán. A fényképészől megtudtuk, hogy ezt a képet két, a közeli faluk valamelyikébe való parasztfiu készítette, kik október hó 2-ik és 3-ikán egésznap a hajóhintán szórakoztak s utóbb ő hozzá jöttek s magukat levették. Két képet vettek s a feletti örömlükben, hogy a képek jól sikerültek, a fiúk felül még egy korona borralalót is adtak neki. A fényképész a harmadik képet a kirakata számára készítette. Ezt a képet megvettem, s azután a legények után puhatoltunk Eperjesen, de mivel feltalálni nem tudtuk őket, visszatértünk Deméte község felé. Alsóbecsre érve betértünk a B. P. által említett kovácsmesterhez, ki a fényképen levő suhanczok egyikében, a hibás lábuban, tanonczát, a B. P. fiát ismerte fel s elárulta, hogy a fia mintegy 3 héttel előbb minden ok nélkül tényleg megszökött tőle s csak pár nap előtt tért vissza önként, s hogy most éppen a mezőn dolgozik.

A fiut haza hivattam s a fényképet neki felmutattam. Beismerte minden vonakodás nélkül, hogy azt ő és demétei barátja készítették Eperjesen és pedig abból a pénzből, amit az említett asszonytól elloptak. Elárulta még, hogy a betörésre barátja biztatta fel s éppen azért szökött meg a mesterétől is, hogy a betörést végrehajtsák. Elárulta a láda felfeszítéséhez használt harapófogót és a hamis kulcsokat is. Ezekután Deméte barátjához kísértük, aki szintén beismerte a cselekményben való részességét.

Beismorásuk alapján mind a kettőt átadtuk az illetékos bíróságnak.

Igy vezetett bonniukat eredményre az alapos helyszíni szemle és a tettesek kutatásában kifejtett fáradságtalan kitartás.

KÉPEINKHEZ.

Konstantinápolyi képek.

Törökország, az oly sokszor hangoztatott beteg ember, új átalakulás előtt áll. A szultán ugyanis alkotmányt adott népének. A török nép e nem várt átalakulás feletti örömeiben valóságos örömmámorban uszlik. Zászlók alatt csoportosulva, rendkívüli lelkesedéssel és örmirivalgással, ezreke menő tömegekben járja be Konstantinápoly utczeit s ünnepel mindenkit, a kinek az alkotmány kivívásában része volt. Magának a szultánnak is nem egyszer kellett palotájú erkélyén megjelenni, hogy az odagyült többezernyi néptömeg előtt magát mutassa. Mígion pedig egyik pénteki napon a szulanklikról (ez a mi vasárnapi isteni tiszteletünknek felel meg) hazatérőben volt, Konstantinápoly lakosága való-

ságos diadalmenetben kísérte bazu. Ez alkalommal a szultán azt is megengedte, a mi pedig eddig sohasem volt szabad, hogy lefényképezzék. Ez az egyedüli fénykép eddig, a mit Mohamed utód ról és földi helytartójáról a nyilvánosság előtt felvettek.

HIREK.

Augusztus 18. Ó császári és apostoli királyi Felsége, Legfelsőbb Hadurunk legmagasabb születésének 78-ik évfordulója alkalmából, a zászlódiszt öltött Budapesten, augusztus 18-án reggeli öt órakor 24 ágyulövés és zenés éhresztő hirdette a napnak sennsleges jelentőségét, majd délelőtt fél kilencz órakor a Vérmezőn, a kivonult diszcsapatok felett katonai szemle, azután pedig a felállított sátozkápolnában tábóri mise tartatott. A felvonult csapatok, valamint a Ludovika Akademia és a hadapródiskola kivonult növendékei Ziegler Alfréd lovag altábornagy, a ca. és kir. 32. gyalog hadosztály parancsnokának vezénylete alatt állottak. A kivonult csapatok felett gróf Uexküill-Gyllenband Sándor lovassági tábornok, csapatfelügyelő, a ca. és kir. 4. hadtest parancsnoka tartott, a Budapesten állomásozó összes tábornokok és vezérkari tisztekből állott kíséretével, diszszemlét. A diszszemle után az összes tábornokok, a be nem osztott törzs- és főtisztek a tábóri kápolnához menve, a tábóri misét hallgatták, a minek folyama alatt a csapatok disztüzeléseket adtak. A tábóri mise után a budavári Mátyástemplomban volt hálaadó istentisztelet, melyen a külföldi hatalmak képviselőin kívül a kormány és a törvényhozás mindkét házának képviselői a főpapság, a hatóságok, a város és Pestvármegye fejei, valamint az egyetemi tanács és a fővárosban időző főurak vettek részt. Ezek az urak az egyházi szertartás után a miniszterelnöki palotába hajtattak és a miniszterelnök előtt fejezték ki Ő Felségének szánt hódolat-teljes szerencsekívánataikat. Az istentisztelet után a Ludovika Akademia tisztavatással kapcsolatos záróünnepe, majd pedig a szokásos diszzebéd következett. A katonai méltóságok tiszteletére gróf Uexküill-Gyllenband Sándor lovassági tábornok, csapatfelügyelő és hadtestparancsnok adott diszzebédet, melyen a m. kir. csendőr őget Ziegler Károly ezredes, csendőrségi felügyelő képviselte. Az ünnep tiszteletére egyébként a budapesti csendőr tisztikar a saját tiszti étkezőjében, altorjai Altorjay Imre a felügyelőhelyettesi teendőket vezetésével megbízott ezredes részvételével szintén diszzebédet rendezett, melyen a Budapesten időző összes csendőrtisztek résztvettek.

Régi nemesség elismerése. A belügyminiszter Loránth Dénes csendőrnagynak, a VIII. számú csendőrkörlet parancsnok-helyettesének régi magyar nemességét, valamint a Lorántházai és Zágorbídoi kettős nemesi előnév használatához való jogosultságát, az általa bemutatott biteles okmányok alapján igazolta.

Sikkasztás. Az óbecsei hivatalban egy 15.000 korona tartalmú pénzeslevél elveszett. A postahivatal jelentésére Herbszt József járásörmester óbecsei járásparancsnok a nyomozást bevezette és az elveszett pénzeslevél tartalmát 1410 korona hiányával az értéküldemények kezelésével megbízott posta- és távirdu gyakornoknál megtalálta. A járásörmester a sikkasztó gyakornokot le tartóztatta és a nála talált 13.500 korona készpénz bűnjellel együtt a bíróságnak átadta.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kértatol vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdéskérdéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

P. L. esendőr. A ra. kir. pénzügyminiszter úr 1907. évi július hó 1-én 64727. sz. a. kelt rendelete értelmében a "kizárólagos dohánytőzsdékre vonatkozólag elrendelte, hogy az ily üzletek vasár- és Szent-István-napokon d. n. 3 órákor zárandók. Kizárólagos tőzsdék alatt oly üzletek értendők, amelyekben csak dohánytermékek, valamint pipák, szivarok, kávék, pipaszárak, képos levelezőlajok, valamint papírneműek — utóbbiak csak kis mennyben — árussítanak. Más üzlettel (pl. fűszerüzlettel) kapcsolatos dohánytőzsdéknél a záróra mindig a főüzlettel egyidőre esik; vagyis ha egy szatbészletben dohány is árussítatik, akkor a záróra vasár- és Szent-István-napokon d. e. 10 órára esik.

A. G. Mezei munka — az ily napi munkával egy fogalom alá nem tartozván — úgy vasárnap, mint Szent-István napján végezhető, ha csak a Btkv. III. fejezetében foglalt határozványok értelmében kihágását nem képez. — Kihágásnak fog minősülni a nem elődázhatatlan szükségos mezei munka végzése, habár künn a mezőn is, valamint az elődázhatatlan mezei munkának (cséplés, stb.) oly időben és helyen való végzése, a mikor ezáltal valamilyen vallásfelekezet istentisztelete vagy egyházi szertartása megzavartatik.

K. járásörmester. A G.-nek adott előbbi üzenetben megadott kérdésre a válasz.

F. J. örmester. Nincs felvéve.

B. örmester. A gombok felől.

N. D. Idegen körülmétekhez vezényelt vagy vezényelve volt legényeknek vezénylési példijra igénye nincs, mert a vezénylés tartós volt.

H. S. esendőr. Ha a közvagyonot távozásakor nem becsülték meg, akkor az a bevonnulásukra nem vonható becsülés alá.

Pályázó. A csendőrséglegényekre is megváltó "Honvéd legényeségi szabadságelvási szabályzat" II. §. 4. pontja a az ezt megváltó 1908. évi 14991. XVI. sz. honvédelmi miniszteri rendelet értelmében a próbaszolgálatot teljesítő csendőr altiszteknek a polgári ruha viselése megengedve nincs.

B. P. őrsvezető. Az esetet oly hiányosan írta le, hogy érdemlegesen választ nem adhatunk; forduljon a legnagyobb bizalommal előjáróhoz.

H. S. esendőr. Orvost előbb nem ajánlunk. Jelentkezésként a klinikán a ott kérjen tanácsot.

P. S. esendőr. Igen; az, hogy pénzre távolléte alatt takarékpénztárral nem kezeltetett, fizetési kötelezettségére befolyással nincs.

P. J. Alánv alatti kérdésekre nem válaszolunk.

P. H. 1. Igen, a telekkönyvi vizsgát azonban — minthogy annak lefélése egy évi gyakorlathoz van kötve — nem teheti le. 2. Nem ajánljuk, legjobban, ha rendszer után vizsgázzik. 3. Olvassa el P. 1. esendőrnek adott válaszunkat.

B. J. esendőr. Legjobb, ha az okok felszámítása mellett néhány engedélyt kér, de kilépni a s szabadság meglátása után 24 órára belül társulatilag újból felvételt kérni, eredménytelen nem járhat.

Ném altiszt. Nem.

FEJTŐRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

Itt van egy betűtalány
Nyolcz betű alkotja,
Megfejtése nem kerül
Belé nyolcz napodba.

Képeznek e betűk egy
Hatalmas üregot,
A mely örök pihenést
Ad egykor tenoked l

Számatalány.

20	22	22	22	20
19	□	23	□	19
11	21	26	21	19
15	□	25	□	14
17	13	18	13	17

Ezek a számok úgy helyezendők el a kockákban, hogy az ötös sorok összege bármely irányban 99 legyen.

Megfejtési határidő: 1908. szeptember 7.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kiosztva.

Lapunk f. évi 33. sz.-ban közölt fejtőrők helyes megfejtése:

Képtalány: "Nem a jókért van a törvény". — Versűtalány: "Szüzös". — Betűtalány: "Házasszeretel."

Helyesen megfejtették: Kiss Jeremiás pr. esendőr Csönoplyra, Dömölky János őrn. és neje Kishör, Szimon József őrn. és Csaka István esendőr Sátoraljújhegy, Lázár Kálmán őrn. Czegléd, Simon István esendőr Magyaróvár, Gergely Bándor és Korasztes Zsigmond jörsn., Kriátol György és Waller Károly őrn., Karácsony József és Bartha István őrn. Dón, Fazekas Ferenc őrmester és Dombi József őrmester Német és Kelenföld esendőrök Bácsalmás, Hatala Mihály őrmester Maczanka, Bzics és Honényi őrn. Parikola, Lőrincz őrn. Kossin, Margincsi, Mennő jörsn. neje Nagykáta, Petrovits Bándor őrn. Dömőd, Vaszary őrn. Mór, honfőrezsébányai őrn. Veres L. őrn. Kányád. bicski őrn. Fábán L. esendőr Pácsot, Pehentyn Gábor őrn. Ottó ez. őrn. Jászkinő, Tihely esendőr Ménfő, Lindnó őrn. Csorny és Magyar esendőrök Ruza. Furka és Szabó esendőrök Hollód, Pannajó Bány Pozsony, Vadász L. pr. esendőr Kurancsák, mezőkomáromi őrn. Lázár Alajos ez. őrn. Bánok, szentgyörgy, Váczl. S. őrn. Feketeardó, Haindnor M. ez. őrn. Zilah, Oszl M. esendőr Kosárfalva, Weisz J. esendőr Szalánta, Balogh J. őrn. és Bíró I. őrn. Abázalók, Vladár D. jörsn. Rozsnyó, Pehentyn János esendőr Eger, Huzsi ezirzetos őrn. vezető Muregyó, Jankó Ferenc ez. őrn. Torda, Varga J. őrn. és neje Bogorány. Popánik M. őrn. Tapoly-Hanufalva, Kriszton Jókán ez. őrn. Nagymán, Kiss Dömök esendőr Szamosújvár.

A kiosztott Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Kiss Jeremiás pr. esendőrnek Csönoplyára elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Legfelsőbb parancsirat.

Ó császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb parancsiratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Azon bű és odaadó szolgálatok emlékeül, melyeket Haderőm Nekem 60 éven át teljesített, katonai jubileumi kereszt alapítására érzem Magamat indítva. Ezen katonai jubileumi kereszt alapítási napja 1908. évi december hó 2-a.

Kelt Bad-Ischlben, 1908. aug. 10. *Ferencz József, s. k.*

Magyar királyi honvédelmi miniszteri rendelet.

5900/eln. szám. A katonai jubileumi keresztre vonatkozó alapszabályok ezennel közzétételnek.

Az ezen alapszabályok végrehajtására vonatkozó határozványok az egyidejűleg kiadott 21. számú honvédelmi Rendeleti Közlönyben (Szabályrendeletek) foglaltatnak.

Kelt Budapesten, 1908. aug. 14. *Jekelfalussy Lajos, s. k.*

1. *Ferencz József császár és király Ó Felsége* által, legmagasabb uralkodásának 60 éves emlékünnepe alkalmából, a fegyveres batalom és csendőrség számára alapított emlékkereszt *alapszabályai*.

1. §. Ez a kereszt, melynek elnevezése «Katonai jubileumi kereszt», 1908. évi december hó 2-ának emlékére adományoztatik.

2. §. A Katonai jubileumi kereszt aranyozott bronz kereszt, melynek ágait babérkoszorú köti össze.

A középpajza előlapján Ó Felsége a császár és király képe «Franc. Jos. I.» körirattal, hátlapján pedig 1848—1908 számok láthatók.

A kereszt a mell balfelén, a jubileumi emlékérem után, 40 mm. széles és vörös sávvval szegélyezett fehér szalagon viselődj.

A szegélytől 3 mm-re beszövítt vörös sáv 5 mm. széles.

3. §. A Katonai jubileumi kereszt megilleti:

a) mindazokat a tényleges állományú tiszteket, katonai, tengerész-, honvédelkészeket és tisztviselőket, tengerész-hadapródokat, továbbá hadapródokat és ezekkel egyenállásunkat, valamint rangosztályba nem sorolt havidíjasokat, kik 1908. évi december hó 2-án a fegyveres erő és a csendőrség hivatásos állományába tartoznak;

b) azokat a nem tényleges állományú tiszteket, továbbá katonai, tengerész-, honvédelkészeket és tisztviselőket, kik 1848. évi december hó 2-ika és 1908. évi december hó 2-ika közötti időben, mint tényleges állományú katonai egyének, a hivatásos állományhoz tartoztak;

c) azokat a katonai, tengerész- és honvédelkermestereket, kik 1908. évi december hó 2-án ténylegesen szolgálnak;

d) a fegyveres erő oly tényleges állományú legénységi egyéneit, kik 1908. december 2-án tényleges szolgálati kötelezettségüknek legalább is 2-ik évében vannak, a csakis időlegesen ténylegesítették (bármilyen időlegesen tényleges szolgálatra, fegyver- vagy szolgálati gyakorlatra vagy katonai kiképzésre bevonultak) kivételével; továbbá

a csendőrség oly tényleges állományú legénységi egyéneit, kik katonai szolgálataikat is betudva, 1908. évi december 2-án a 2-ik évükben szolgálnak.

4. §. A jubileumi kereszt csak egyszer szolgáltatik ki. A kereszt tulajdonosának erről bizonyítvány nem álltattik ki.

Valamely tulajdonos elhalálása esetén a jubileumi kereszt az örökösöké marad.

5. §. Egy és ugyanazon személynek a császár és király Ó Felsége uralkodásának 60 éves emlékünnepe alkalmából alapított többféle jubileumi kereszt közül egynél több nem adományoztatik (ítéltetik oda.)

6. §. A büntető törvényeknek a rendjelek és díszítmények elvesztésére vonatkozó határozványai e keresztre nézve is érvényesek.

7. §. A jubileumi keresztet valamely más anyagból gyártani és azt az itt meghatározotton kívül valamely más alakban vagy díszítéssel viselni tilos.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur a f. évi augusztus hó 4-én kelt 66658/16. számú rendeletével a «Török Ferencz»-féle jutalmazási alapból, augusztus 18-án, mint Ó császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb születése napján kiosztandó jutalomban a következő csendőrlégénységi egyének részesítették:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Magyni András cz. őrmester 80, *Forika* Péter őrsvezető 60, *Bokor* Mózes őrsvezető 60, *Sztojka* Demeter csendőr cz. őrsvezető 40, *Lugosin* István csendőr 30, *Kibédi* Sándor cz. őrmester 30, *Kolha* Viktor őrsvezető 30 és *Dobos* István cz. őrsvezető 30 korona jutalomban.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Wolf Péter csendőr cz. őrsvezető 60, *Órdóy* János csendőr 60, *Fapp* József II. csendőr cz. őrsvezető 50, *Franz* Mihály csendőr 40, *Csoszor* József csendőr 40, *Oláh* Lajos czimz. őrmester 50, *Varga* Ferencz őrsvezető 40 és *Berzsin* Demeter csendőr 30 korona jutalomban.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Takács Sándor csendőr 80, *Sztojka* Károly őrsvezető 40, *Kustyan* Miklós csendőr cz. őrsvezető 40, *Lakatos* Sámuel csendőr 40, *Készity* Vazul cz. őrsvezető 30, *Somogyi* Géza cz. őrmester 40, *Farkas* Gyula csendőr cz. őrsvezető 30, *Némédi* Bálint csendőr cz. őrsvezető 30, *Látem* Henrik csendőr 30, *Balogh* János czimz. őrmester 30 és *Fejes* István járásőrmester 50 korona jutalomban.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Kádár István csendőr cz. őrsvezető 50, *Bányai* János csendőr 40, *Kresna* László csendőr cz. őrsvezető 40, *Marecs* János czimz. őrmester 40, *Dovecz* Sámuel csendőr cz. őrsvezető 40, *Simon* József csendőr 30, *Csuknád* János csendőr 30 és *Molnár* Sámuel csendőr 30 korona jutalomban.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Springenszeisz György cz. őrsvezető 50, *Komátinger* Gyula csendőr 40, *Káma* János csendőr 30, *Karkesz* Nándor őrsvezető 40, *Höfne* Vilmos cz. őrmester 30,

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.

hegedűk, grammofonok, fuvolák, czimbalmok

ünnepi, forgalmi hangszerek.

Duo választék!

Elozeleny kiszolgálás, méltányos üzleti elvek.

ELEK és TÁRSA

BUDAPEST, Károly-kört 10. sz.

Horisz István cz. őrmester 30 és *Tóke Lajos* cz. őrsvezető 30 korona jutalomban.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Szabó János I. járásörmester 50, *Horváth Ferencz* IX. cz. őrsvezető 40, *Stier Béla* cz. őrmester 40, *Stropka Boldizsár* csendőr cz. őrsvezető 40, *Kvetli János* cz. őrsvezető 40, *Tóth Antal* cz. őrsvezető 30, *Mihálykócs István* csendőr 30, *Somoqqi István* II. őrsvezető 30 és *Krivárics József* czimzetes őrsvezető 30 korona jutalomban.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Iusván János cz. őrsvezető 50, *Nagy József* járásörmester 60, *Grécz Imre* czimz. őrsvezető 40, *Szász Andras* őrsvezető 40, *Tóth Bálint* csendőr cz. őrsvezető 30, *Iusze Dénes* csendőr czimz. őrsvezető 40, *Kovács Simon* csendőr cz. őrsvezető 30, *Mátthé Tamás* czimz. őrmester 40, *Ujvári Pál* csendőr cz. őrsvezető 30 és *Horváth Vincze* őrmester 30 korona jutalomban.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Csordás Ferencz járásörmester 60, *Kiss Lajos* őrmester 50, *Balogh István* cz. őrmester 40, *Fakó Sándor* cz. őrmester 40, *Szabó Antal* cz. őrmester 30, *Sarkadi Sándor* cz. őrmester 60, *Sarudi Benjamin* őrsvezető 40, *Erdélyi János* cz. őrsvezető 36, *Benedek József* csendőr 30 és *Turi Imre* csendőr 30 korona jutalomban.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur a folyó évi augusztus hó 4-én kelt 66650/16. sz. rendeletével a „Magyar királyi és m. kir. horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási alap”-ból, augusztus 18-án, mint Ő császári és apostoli királyi Felsege legmagasabb születése napján kiosztandó jutalomban a következő csendőrlégénységi egyének részesítették:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Pozsonyi János csendőr 30, *Kócsa József* csendőr 21, *Pál István* I. csendőr cz. őrsvezető 25, *Orbán János* csendőr cz. őrsvezető 20, *Szilágyi János* csendőr 20, *Mátthé János* csendőr cz. őrsvezető 20, *Ótvos Gábor* csendőr 20 és *Székelty László* csendőr cz. őrsvezető 20 korona jutalomban.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Torma Vilmos csendőr cz. őrsvezető 40, *Szabados Ignác* csendőr cz. őrsvezető 30, *Majer Pál* csendőr cz. őrsvezető 25, *Guseilla Miklós* csendőr cz. őrsvezető 20, *Simon Péter* csendőr 20, *Gyuláts Ferencz* cz. őrmester 20, *Szabó Zsigmond* csendőr 20 és *Kilyén Ferencz* cz. őrmester 30 korona jutalomban.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Dékány Benedek őrmester 35, *Nyerges Bojnár György* csendőr cz. őrsvezető 30, *Barabás István* csendőr cz. őrsvezető 25, *Mlinárics György* csendőr 25, *Niekreisz Károly* csendőr czimz. őrsvezető 20, *Fehér I. József* csendőr 20 és *König Károly* csendőr 20 korona jutalomban.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Kosinszky János őrsvezető 35, *Hábel Pál* czimz. őrmester 30, *Lendvai Abel* csendőr cz. őrsvezető 25, *Papp János* csendőr cz. őrsvezető 20, *Bohunyák Demeter* csendőr cz. őrsvezető 20 és *Józsa István* cz. őrmester 20 korona jutalomban.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Ladicsky János járásörmester 35, *Matyus Károly* őrsvezető 25, *Szalai Károly* cz. őrmester 20, *Chemla Bezső* cz. őrsvezető 30, *Vida Antal* csendőr 20, *Horváth Ferencz* I. őrmester 20 és *Mrova Ferencz* csendőr 25 korona jutalomban.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Kovács Ferencz II. cz. őrsvezető 25, *Herbék János* őrsvezető 25, *Koma József* csendőr cz. őrsvezető 20, *Bognár János* III. csendőr 20, *Sebők Lajos* czimz. őrsvezető 20, *Szél Mihály* őrsvezető 20, *Kardos Károly* cz. őrmester 20, *Baudli Károly* czimz. őrsvezető 20 és *Berényi Péter* czimz. őrsvezető 20 korona jutalomban.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Kalló János cz. őrsvezető 30, *Ferencz József* csendőr cz. őrsvezető 25, *Szekér József* csendőr cz. őrsvezető 20, *Erős Antal* cz. őrmester 20, *Ádám János* csendőr 20, *Sárközi József* csendőr czimz. őrsvezető 20, *Radul Vazul* csendőr cz. őrsvezető 20, *Berci Gábor* csendőr 20, *Jakab Miklós* II. csendőr cz. őrsvezető 20 és *Jáni Tivadar* cz. őrsvezető 20 korona jutalomban.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Vigvári Imre cz. őrmester 30, *Papolezi Lajos* czimz. őrmester 40, *Hentz Lajos* őrsvezető 20, *Boda Miklós* cz. őrsvezető 20, *Török József* csendőr cz. őrsvezető 20, *Sinkó Sándor* csendőr 25 és *Kerkes Mihály* csendőr 25 korona jutalomban.

Előléptettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

1908. évi augusztus hó 16-ával:

Szép Géza és *Ziegler Károly*, hadapród őrsvezető, illetve hadapród csendőr czimz. őrmesterek, *hadapród őrmesterekké.*

Zólt András hadapród csendőr cz. őrmester, *hadapród őrsvezető cz. őrmesterré.*

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

Király József, *Biró Mihály*, *Koronka Ákos*, *Bálint Mátyás*, *Miklosics János*, *Budai László* és *Vénig Sándor* csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké.*

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

1908. évi augusztus hó 1-ével:

Bejczy Béla hadapród őrsvezető cz. őrmester, *hadapród őrmesterré.*

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a kapuvári kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középszintű osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 19-ig.

Egy hivatali állás a somorjai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruháilletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pozsonyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 29-ig.

Egy hivatali állás a magyará kir. államvasutak budapest-bálpárti üzletvezetőségénél. Fizetés 300 korona. Lakpénz 150–300 korona. Napibér a kinevezés elnyeréséig 2 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. államvasutak budapest-bálpárti üzletvezetőségéhez 1908. évi szeptember hó 3-ig.

Több iskolaszolgálati állás több vidéki állami polgári iskolánál, felsőbb leányiskolánál és felső kereskedelmi iskolánál. Fizetés pótlékkal 600 kor. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz 1908. évi szept. hó 20-ig.

Egy hivatali állás a tabi kir. járásbírósnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. 6-ig.